

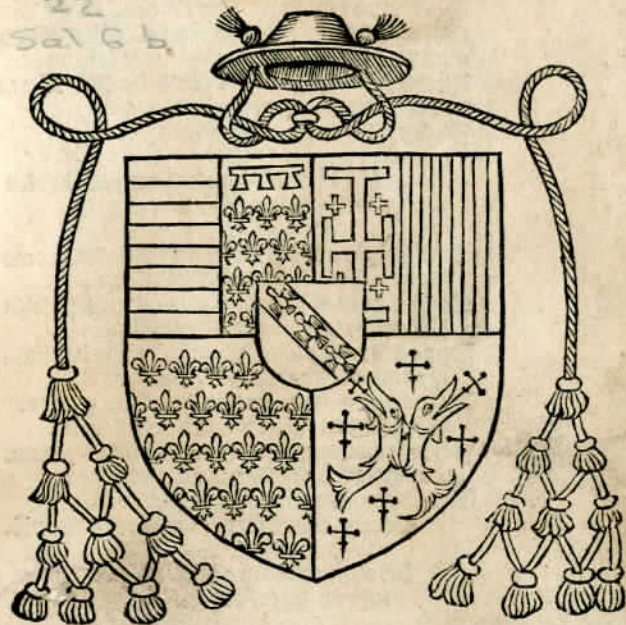

a Marañi & Lora g.
mundo nuestro señor en quien
fuerperanca En Dios y ande
e Leuada Lebanta Los
Rauil los grande La D
señor en quien que piensas po.
huerperaran La En Dia
fecha y l que por
189370
Capor & de

Itninerarij Terre sancte : inibijs
sacrorum locorū: ac rerum clarissima descriptio: omnibus sa-
cre scripture tractatōibus vtilissima: per amena auditōibus:
per Bartholomeū a Saligniaco sedis aplice protonotariū:
equestris ordinis militē: ac vtriusq; iuris p̄fessōrē nup̄ emissā.

Consecūt hec opuscula nūq̄ hactenus excusa / Lugduni i vi-
co mercuriali i edib⁹ honesti viri Gilberti de Villiers ad ima-
giniem dñi Joānis Baptiste cū orōnib⁹ i Terra sc̄tā reprints.

Cum priuilegio.

¶ Contenta in hoc libro.

Epistola nūcupatoria ad principes Rotharigie.
Oratio Panegerica de laudib⁹ Terre sancte.
Itinerarius Terre sancte: et vicinorum locorū.
Deplo ratio ex cidijs illustris Rhodi.
Exhortatio ad Franciscū regē Christianissimū
Epitome sacrorum locorum Terre sancte.
Decalogus orationū per tēpla illustra Terre
sancte nouiter inuentarum.
Index alphabetarius totius operis.

¶ Ad candidum lectorem Gabuleis
Delez Epigramma.

Quisq̃s adire cupis solymos / cāposq̃s feraces
Atq̃s palestinis soluere vota plagis.
Si libet et sancti veneranda tropha sepulchri
Uisere: sacratq̃ oscula ferre solo.
Huc ades: et vigiles oculos: mētemq̃ benignā
Exhibito lector: grata libellus habet.
Ardua que vidit vasto topographus in orbe.
Perstringit calamo: et sensa polita refert.
Per mare: per terras: p̃q̃s inula lustra ferarum.
Perq̃s truces populos: perq̃s pericla freti.
Una Salignace stirpis rosa: nobile sydus:
Bartholomoe facile monstrat adire rīā.

Ad obstruendum os inuiduli et
ingrati hexastichon.

Desire Bartholomi famam maculare venenis
Ioueis mendax: rumperis: inuidia.
Immemor accepti: a c ingrato pectore virus:
Proiicis in mitem belua seu a virum.
Alterius laudem tumefacto surripis ore.
Desine tantareis nebulo dande rogis.

¶ Reuerēdissimo in Christo dño / Dño Joāni
a Rotharigia Sacrosctē Romane ecclesie: t̃ru-
li sc̃ti Onophrii Cardinalli magnificētissimo:
ac p̃icipi illustrissimo Bartholomeo Saligna-
cus salutem optat in Christo: et vitā felicem.

Inc sc̃ds agi ann⁹: q̃ ex heterosolymitana pegrinatōe nō sōlū ob it-
neris imēsam lōgitudinē pegrinis
difficillima: verūetā ob varias eq̃-
ris vastissimi tēpestates: et pcellas
lōge piculossima i Gallia redit: lugdunūq̃ me
ptuli: q̃ i p̃diuiti / florētissimāq̃ ciuitate quū oīe
b⁹ aliq̃t egissem: p̃fessioe mea res digna vīsa ē:
q̃s res i exteris regiōib⁹ mihi vidisse cōtigisset: i
opusculū vnū agerere: vt xpiani hoies ex et⁹ le-
ctioe iterdū nōnihil iucūditat⁹: iterdū vilitatis
plurimū cōsequerēt. Aggress⁹ sū itaq̃ opusculū dī
fauore fret⁹: q̃ iter eūdū ac redeūdū: i ipā quoq̃
Terra sc̃tā me ab inumer⁹ piculis sua elemēta
liberauit: atq̃ in patriā diuin⁹ exoptatā sūma cū
letitia reduxit: qd̃ opusculū tue dignitati p̃se-
ra ut p̃q̃ reuerēde Dñe: ac Antistes q̃ clarissime:
nō qd̃ munusculū hoc tua p̃stantia dignū putē:
sed qd̃ ea sis hūanitate: vt ad et⁹ q̃ tibi q̃p̃tā of-
fert volūtate poti⁹ q̃ ad mun⁹ i f⁹ respiciē solit⁹
sis: nō defuerit et mihi p̃mte iustissime cāe: qd̃
ipul⁹ id muneris tue p̃cellulsi magnificētie dī
caut⁹: q̃rū vna (vt de reliq̃s iterim taceā) hec ē. cla-
rissimi ac xpianissimi quodā duces Bodefred⁹
ac Balduin⁹ Rotharigiā (tot reb⁹ aduersū n̄re
religiōis hostes egregie gest⁹) illustrarūt: e q̃ tā
illustri Rotharigie domo: tot ac tā ducib⁹ iis-
gni reuerētia tuā gen⁹ traxisse p̃stat. q̃ fit: vt hāc
n̄fāz terre sc̃tē descriptionē ture optio tibi debe-
bit mihi facile p̃uasi: qd̃ clarissimi p̃icipes e nobili
Rotharigoz familia originē trahētes eā regio-
nē oīi armis subegerit: feroces xpī iūmicos sūma
cū laude e heterosolymis expulerit: heterosolym

tanūq; regnum (qđ hereditario iure ad inuictos
Lotharingie principes: vt insignia tua manifes-
tissime cōmonstrant pertinet: diu possederint.
de quoz piecellentū ducū Godofredi & Baldul-
ni maximis rebus in Iherosolymarū oppugna-
tione peregre gestis: hoc loco hec pauca inse-
rere nō piguit. Itaq; qđ primū ad Iherosolyma-
rū menta: portasq; vētū est: nihil antiqui⁹ duces
duxere: qđ vbe i circuitu lustrata: metādīs qđ op-
portune castre: loca ducibus: exercituiq; diuide-
re. Christiani igitur cōparato omnifariā cōmea-
tu quatuor locis oppugnare vibem magnis vi-
ribus adorti: eā Iherosolymitanis acriter defen-
dentibus: Iudibus Iulij vi cepere: precipua tñ
in recuperanda tanta vbe laus Godofredi fuit
qui partem muri sibi: ac fratribus ad oppugnā-
dum assignatam primus conscendit: Baldulno
qđ potestātē fecit: vt in vibez descendēs Chris-
tiani portas reclderet: quib⁹ certe irrupentibus
tanta cedes facta est cū in vbe: vel maxime in tē-
plo: vt morientius cruor: talos supergrederetur.
In huncq; modum Iherosolyma a Christi-
anis capta est Iudib⁹ Iulij: nono et nonagesimo
supra millesimū salur: āno. petiti postcalatebus
pdeutes Christiani numero paucissimi Ihero-
solymis habitare p̄sueti: quib⁹ ostēdētib⁹ vbi dñs
Iesus in hoito captus: vbi verberatus: vbi pas-
sus: vbi deinde obseruat⁹: et vbi demuz ascendit
celos didicit oīs p̄p̄us. Ihs per octo dies sum-
ma deuotione obitis spiritalib⁹ gaudijs: de rege
vbi dādo agi ceptū est: quā ad creationē cū oīs
p̄uenisset Christianoz exercit⁹: nec vota scrutari:
nec suffragia iniri oporuit: qđ ilico Godofreduz
de Buillon regē nō magis multitudo oīs: qđ ipsi
duces acclamauere. Sedit itaq; ducū hūeris
ad sacrosanctū dñi sepulchrū Godofredus inter
missarū solēntia accuratissime celebrata rex Ihe-

rosolymarū est appellat⁹: sed is vir erimius do-
minū vidis qđ tāta principū p̄p̄osq; Chusta-
ne expeditōis p̄cordia oblatū erat: accepit: res-
gni p̄o titulū: et insignia tō se nolle dixit: qđ in-
decēs: nephariūq; duceret: diademā aureū pec-
catorē homūcionez capiti imponere: ea in vbe:
in qua saluator: mūdi eternus rex spineā suo sa-
cratissimo madentē sanguine coronā gestasset.
¶ Successit Godofredo Baldun⁹ ipsius frater
inclitus religiōis nre p̄pugnator: qđ inter alta
a se egregie gesta Acon vibē terra mariq; oppu-
gnās cepit: ac Sarracenos fudit: fugauitq; in-
de Egyptos secūdo p̄lio superauit: et Caliphā
eorū regē interemit. ¶ Hac ē tēpestas oib⁹ pe-
ne toti⁹ Christianitate p̄p̄is innotuit clarissi-
mā religiosissimi p̄ncipis Ahenati p̄is tui quō-
dā Lotharingie ducis inuicti sobolē (vos dico
q̄tuor: generosissimos fies) fortissime p̄ religiōe
nra decertasse: neq; maluit⁹ v̄s inferiores ēē:
illis cū cū externis et barbaris hostib⁹ pugnā-
dū fuit: bellū autē felicib⁹ auspicijs cū victo ho-
ste avobis susceptū est: cū eo qđ p̄terea dogma-
ta rhomano ritui: imo sanctis ecc̄le doctoribus
aduersa in vulgus christianū disseminare mol-
tus est: cui⁹ turbulenti & factosi sectatores vnt-
uersuz clerū p̄turbare conātes iusto exercitu col-
lecto i Lotharingiā irrupere: quoz resante cla-
rissim⁹ ipse Lotharingoz dux cū delectissima
hominū manu sese impigre opposuit: ratus sua
intereē p̄fidos Lutherianos e medio tollere ma-
torū suoz illustria facta in hoc imitās: qđ de Tur-
chis: alijsq; nre religionis hostib⁹ sepius trū-
pharūt. Tus quoq; p̄stātia p̄sul ornatissime: p̄n-
cep̄s nobilissimē rātis generosi ducis fratris
tui ceptis (hā patria abesset) nō defuit: siqđ tu
audra hostiū in agrū (vt dicūt) Iherosolē irru-
ptione: magna celeritate in patriā redisti: fratrē

cōsillo (parua em̄ foris sūt arma vt scite iqt̄. **28.**
Tullius: nisi sit p̄siliū domi inuisti: ne patria fa-
 ctiosis Lutherans succūberet puidisti: ip̄i de-
 mū ancipiti bello (pugnaces tuos Rotharigos
 ad strenue certandū horādo) interfuisti. Adfue-
 rūt etiā hoc in tā duro p̄sictu reliq̄ duo fies tui:
Gulsi comes rei militaris gl̄ia insignis: herosq̄
Ualdumens: h̄i pugnacissimi agminū ductores
 copias hostiles (h̄ illis pauciores eēnt) tāta vi
 sūt aggressi: vt eas fuderit: fusas deleuerint: de-
 letasq̄ pemerit. Difficileq̄ dictu est: q̄to animi
 roboze iberbis p̄nceps heros **Ualdumens** hastā
 in vesanos Lutheristas toiserit: ille em̄ quū eos
 acriter vigeret: equo cui insidebat scōs: aut trito
 delect⁹ est: neq̄ tñ ob hec a pugna recessit: h̄ re
 sumptis virib⁹ maiore vt hostē insequit⁹ ē: quē
 tāta strage p̄strauit: vt Rotharingiā gl̄iosissimo
 rū ac chustianissimo ducū genitricē a nō me-
 diocri belli piculo liberauerit: sibiq̄ ap̄d optios
 q̄sq̄ chustianos imortale nomē peperit. Quis
 igit̄ tantā p̄cellētū p̄ncipū victoriā satis digne
 laudare q̄at: Quis deniq̄ nō tribuat Rotharin-
 gis magnā rei militaris peritiā: q̄ cū nūero eēnt
 hostib⁹ multo infiores: ipsos tñ magna animi
 strenuitate vicerūt tāta strage de factiosis z tur-
 bulētis Lutherane factionis sectatorib⁹ edita:
 vt duodecigita hoīz milia aut eo pl⁹ i eo bello
 desiderata sint. Hos itaq̄ gl̄iosissimi p̄ncipes et-
 nū: ac imortale nomē hac tā insigni victoria de fe-
 uissimis hostib⁹ feliciter h̄ita adepti esis: de q̄
 (ne nimis euage⁹ oſo nra) hec dixisse sufficiat.
 Reliquū ē p̄siliū Dñe: p̄ncepsq̄ em̄inētissi-
 me: vt hoc opusculū ciuitates: por⁹ maris: isu-
 las: ac terre sc̄e loca p̄plectens sereno ac hilarī
 vultu suscipias: boniq̄ p̄fulas h̄asce lucubratio-
 nes: q̄s tibi p̄tutū oim cumulo fulgēt **Bartho-**
leme⁹ a **Salignaco** dignitati tue deditissim⁹
 dicare nō c̄p̄it⁹. **Bñyale** famulū tuū nō imemor.

CD. Bartholomei a Salignaco aplice
 sedis p̄thonotarij: et equitis aurati / oſo
 de laudib⁹ in clype Terre sancte / q̄ p̄missi
 loco est / i Itinerariā terre p̄missionis / re-
 rūq̄ sacrarū inibi descriptionem.

Alter reliqua quib⁹ oblectat mēs
 humanavelut singulare est cōdī
 ti a deo orbis cōtēplatio: inibi q̄
 cōtēntarū rerū cognitio: vñ **So-**
lomon ille sapiētissim⁹ veraciter
 dixit. Lūcte res difficiles: et non
 pōt eas hō explicare sermone. Hō satiat oculus
 visu: nec auris implet auditu. et philosophus
 ille insignis **Stragiritā** affirmat: quo loco sum⁹
 mā philosophiāz mitro ingenio aggredit⁹: q̄ sen-
 sus visus / atq̄ auditus magis diligimus: quia
 multarū rerū nobis differentias ostendūt. Sed
 et regius ille p̄pheta **Dauid** suctus in ethereos
 tre meatus: super vniuersi mīra cōtēplatione
 exclamat. Dñe dñs noster q̄ admirabile est no-
 mē tuū in vniuersa terra. Verūenimvero id licet
 lōge lateq̄ pateat p̄ orbē terrarū: nec sit omni-
 no vsp̄iā quid loci: aut rei qd nō dei optimi ma-
 ximi potētā: sapientiā: bonitatē clare oñdat: sin-
 gularissime tñ in terra illa quā sc̄āz merito vo-
 cam⁹: terra dñi ne p̄missionis clarius vñfī: q̄p-
 pe in q̄ p̄ter tot excellētia dona nature: infinita
 p̄pe hūane saluatiōis mysteria cōmōstrāt: vt in
 dignū plane sit ea mortaliū latere memoriā: qñ
 poti⁹ p̄ nature oblectamēto: z p̄ amoris in deū
 augmēto: dignissimū est in multoz notitiā p̄pa-
 gare. **28.** h̄i q̄ nup. i. Anno dñi. **28.** ccccxix. a
 lōgissima z laboriosissima pegrinatiōe in **Sal-**
ignā reuerso: visum est opepieciū fore si regiones
 maria: flumina: mōtes: vñbes insignes: z cetera
 oīa que vidī in cōmētariolū redigerem: quo me
 a lllj

Contēpla-
 tio nature
 lucunda.

Deus est
 vbiq̄.

Hō op̄is.

Terre in
hoc descri
pte.

Fides scri
ptorum.

Scop^{us} li
bri.

Terre si
cile.

aliquando oblectarē: memoriasq; tenerē: ac am
cis meis (ne sepe idē narrare cogerer) q̄q; incul
tum: inornatūq; legendū exhiberem: nam a cu
nabulis mibi innatus cōcreuit affectus vel p
pū quipptā: vel alieni molimins in cōmunem
frugē referre. Proinde in p̄sentia scriptis iuuā
bor: p̄decessorū: quoad nostris si que forsan obtin
get ratio: lucem accipere liceat. Inter hec si qd
rarū: si qd nostratū: si qd (vt alit̄) nō triviale: in
manus incidat lectu dignū: p̄ mea virili p̄mere
conabor: z in hoc cōmentariolum acernare: in
quo quasi facto periculo pleniter cōfido cōple
xurū me quātū ad rit^{us}: ac mores fidel attinet de
scriptionē: terrarū Sancte Indit: Surit: Mauri
tanie: Arabie: Armentie: Georgie: Turquie:
Crete: Cypri: Albanie: Cephalonie: Sclauo
nie: Friole: z Istrie: q̄ futura sit amenissima au
diētib^{us}: legētib^{us}: vtilissima. Porro ne qua hesita
tione corriptaris lector: cādidē: testor: deum hu
mani generis saluatore: cui^{us} vnico amore has
regiōes pagraui: nihil me inferuisse: qd nō ocu
lis ipse viderim: aut diligētissima p̄uestigatio
ne: narrationeq; fidelū fuerim sciscitat^{us}. P̄eterū
qm̄ omnis ordinata descriptio certum p̄scriptū
petit: quo rei summa facili^{us} imaginatione cōclu
di possit: sit nostre narratiōis scopus ista p̄tine
rarū in terrā sanctā breuis: ac fidelis descriptio:
in qua nec dubia: nec nentias: aut sermones ger
ris (vt dicis) siccis vaniores: sed vera: sancta:
experta: cōplectar nō pōpōso verborū fastu: sed
simplici z intelligibili stylo: quibus fides idubia
citra periculū veritatis possit: z debeat adhibe
ri. Id vñ benignē Lector oratū te velim: vt si i
hoc opusculo quid incultum cōperias / boni cō
sule: errorem corripere. Si quid a sensu z experē
tia tua alienum legeris: vt est de omnibus Cypri:

de pomis Palestine: de piscib^{us} volātibus: mil
le similia: non morasum suspendas: nō dentē
acuas theoninū: q̄ nūq; forte limite paterno pe
dem extuleris: credens nuspā nisi in horto ma
terno Bassicā crescere. Floris autem vel vñū:
si reliqua ignores omnia: Caralep̄m hanc vir
gillanā: non ois fert oia tellus India mittit
ebur: z reliqua. Quo dicto missis ambagib^{us} cō
mentariolum hoc nostrum nuspā an impies
sum / vel scriptū aggrediar: oia que peregrinant
bus cōmoda fore iudicauero ad amissim narra
turus: vt legētes diuino pneumate duce Terrā
sanctā visitaturi. Putmū mētē: deinde oculos sa
crum iter contineāt. Ne autē ignotas p̄edas se
qui: aut nodum in scirpo querere videar: res mi
nimas z quadratū scrupos lōgius ablegabo
p̄ncipio ergo Hierosolymā petitur^{us} Chusitā /
ne frater: mysteriorū humane salut^{is} purū amo
rem corde concipe: per quē dignus quoquo mo
do fias terrā illā pedib^{us} calcare: in qua tot sunt
gestorū dei: z Chusitā loca signa: vt hīs narrā
dis ne dicā plusulādis: nec dies: nec etas suffice
rit hōi Chusitano. Sunt p̄terea q̄ plurima in
regionibus illis: que p̄is animis mirū generāt
deuotionis affectum. Quis enī etiā facundissi
mus valeat enarrare quot Anachorete: quot
Cenobite: quot Monachi solitarii: quot casti
sime p̄gies de Armenta: Georgia: vtrāq; Ehal
dea: Syria: Perside: India: Ethiopia: Media
Rubia: Rabenta: Greca: aliisq; nationibus: cē
tent: ducentē: plures paucioresve procedūt
in sp̄ritu vehemētis: loca incolunt sancta: pere
grinantur: flectunt genua: manus in sublime tē
dunt: oculos leuant ad sydera: terram sanctam
p̄iont osculantur: imo verius pie cordis dulce
dine lambunt: adorant quencumq; locum quo

Pulcrum
adagium.
Acre di
ctum.

Docta p̄
remia.

P̄para
tio pere
grini.

Religiosi
terrā san
ctā incolē
tes.

Signa mi
re deuotio
nis.

Proemium.

Abraam.
Historia
terre.s.

Isaac.

Jacob.

Moses.

Josue.
Gloria ter-
re.s.

Solomō.

Ezechiel.

clementissimum Iesum sedisse: stetit: vel quip-
pam operis egisse percipiunt. Hunc palmis pe-
ctora tundunt. Hunc profundos gemitus emit-
tunt. Hunc in profusos fletus se soluunt: adeo
ut indicibilem amorem se corde concipere faci-
le ostendant: et plerumque in lacrymas Sarra-
cenos: et Thurcas durum hominum genus co-
moueant. Quo loco quis hec videns non pie-
mestitia cordis indoleat: terram illam infide-
lium tyrānide premat: que tam optimo iure Chris-
ti fidelibus debeatur? Hec fortissime deus in-
tueor: iuxta sacras historias patrem Abraam
relictis patre: patria: domo: cognatione tuo
mandato ad hanc terram properare: in Bethel
et Hai tabernacula figere: in Gerraribus: Ber-
sabee: et Ebron commorari. Legō Isaac piam
victimam et fasciculū mysticum portatorem hic
figurare crucis mysterium: hic meditari in agro
Jacob celi contemplator: post longeuas gre-
gum vigilias diratus vtrouque et prole hanc re-
petit: scalam in celum leuatam suspicit: castra
dei dinumerat: luctatur cum angelo. Moses
ille piissimus magne felicitatis loco duxit: post
vasse solitudinis labores terram hanc sanctam
monstrante deo a longe speculari. Josue ille
victoriosus hanc ultra citraque Iordanem men-
sus est victori populo duodecim tribuum: in fu-
niculo distributionis: tam sanctissime terre glo-
riam florentibus regno: et sacerdotio: lege: et
propheta: quis queat enarrare: Nonne vnus
regis contemplatio reginam illustrem: ut He-
rosolymam tret: a suis sedibus euocauit: Non-
ne vnus templi tam incliti: magnus per orbem
preconiu avarijs regnis reges inuitauit: Quid
mirum si pro hac vindicanda terra pulci pa-

Proemium.

Fo. vii.

tres tot pla suspiria emiserē? Ezechiel in Ba-
bylone captiuus super flumen ascendit: vt repe-
tat dilectam Hierusalem lacrimabili voce per-
orat. Daniel post habitis regie aule delictis: so-
lam terram sanctam meditatur. Hieremias san-
ctissime Solime exiduum quadruplici plangit
alphabeto. Iaz presente in carnedel filio: quod
decus: que gloria terre sancte accreuerit: que
mens concipere: quis calamus scribere: que
lingua possit enarrare: quid miri si huc huc
concurrant deuote deo anime: et veluti inno-
cul greges in pascuis vberibus pio Christi
amore lasciuant? Sed et ipsa Virgo despara:
desertis speciosis campis Galilee: nunc salu-
tationis sue domunculam leta reuiscit: Hunc sa-
cratissimi parui incunabula repetit: et Beth-
leem angustam virginea voce salutatur. Inde mō-
tana Iudee precursoris letum ortum visura fe-
stino gressu pertransit. Hic ergo vel viuere li-
beat: vel liceat mori: id quod sanctissimi olim pa-
tres: patriarche: reges: principes: prophete: sa-
cerdotes: summi beneficijs loco duxere: si post
multas peregrinationes: exantima corpuscu-
la Terre sancte gremio sepulture fuissent man-
data: ideoque id posteris suis vt agerent iure
iurando sanxere: verum hac nostra tempestate
quam larga et iusta doloris materia nobis affe-
tur videntibus Christianorum principum tar-
ditatem: quibus libet inter se cruentis bellis di-
micare: et terram illam sanctam tyrannis per-
mittere: quam Iesus mundi saluator suis dedi-
cauit mysterijs: suo sanguine consecrauit: quam
orthodoxa fides indefesse predicat: et extollit.
doleat vobis tandē o reges et principes Christi
causa efferte signa: cōscribite militiā: nec quā

Daniel.
Hieremis-
as.
Arguit au-
thor a ma-
iori.
Iesus sal-
uator.

Virgo glo-
riosa.

Conclusio
ab exemplis.

Exhorta-
tio ad prin-
cipes.

Mysteria
terre scire.Mons cal
uarie.Mors loco
rum sacro
rum.Plato.
Pythago
ras.
Appollo
nius.
Barchas
Methodus
peregrina
tionis.

diffidite vos victoria potuituros. Cui enim non le
beat christiano arcum sedere: ensem vibrare: ex
cutere lanceam pro illa terra in qua pius Iesus
cōcipit: nascit: enutrit: ambulat: p̄dicat: pascha
celebrat: sacramenta instituit: patre orat: ange
lico ministerio aiatur: patris: moris. Tesori piam
Christi crucē: atq; adeo euāgelii ipm: hominū oim
tam recētem: ac plenā in locis sacris extare me
moriā: ut hodierna luce oia contigisse credas cā
dide lector. Properas ad Caluarie mōtem: quo
Iesus gestata p̄is humeris cruce qua vniūsq;
hemispherij molē sacrauit: credas eo ipso die p
agi passionis mysteriū. Accedis ad sepulchrum
mirum dictu quātus amor: mētem accendit: quā
dulcissimus odor occupat nares. Quid ergo mi
rādum: si cultores verissimi nois Christi terram
illā noīe: ac re sanctā videre: ac lustrare totis ani
mis affectāt: quā Catholice ecclie diu noctuq;
psalmis et hymnis decātāt. Plato egyptū: Py
thagoras mēphiticōs vates: Appoloni⁹ persas
adeant: pertrāseat hic caucasum: pieterea Elba
nos: et scythas: et massagetar: penetret Indiā
miretur Barchā aureo trono residētē: repetat
Egyptū: contēplerur mēsam solis in fabulo. Le
terū tu christiane frater pete Venetias: trāsi ma
re tuto nauigio: traice in Asiā: in terrā sanctam
ascēde Ioppen: Ramā: sacrosanctā Solymā in
gredere: trāsi cum pastouibus in Bethleē: Baza
reth venerare: p̄sepitiū: sepulchriū exoscāre: vbiq;
mirare archanū dei sup oim salute p̄siliū: vbiq;
locoꝝ ditissimarū ventarū: marisq; locuples re
petes natale solū. Illi meras nugas audire: et
hōies videre mortales: quib⁹ nil numinis inerat
tibi omnia deo plena occurrēt: hic virgo brachijs
gestans tenellū infantem: et despicabili loco sub
rupe ponentē. Si Bethleē visitas (deum immor

talem) que lachryme: que suspiria: dum audis
angelicos hymnos: passionū colloquia: et celestē
lucem vides p̄micare. Quid suauis? quid ve lu
cundius quā de his mysterijs per clarissima si
gna doceri: felix ille cui datur nō solū visere: sed
et viuere: et mori in his terris. Fateor tibi amice
lector he me impulerūt cause: ut arduā hanc pe
reginationē adirem: et hanc piā memorie sacra
nam stylo qualiquāli conscriberē in hoc cōmen
tariolo: qui volentibus terrā sanctam adire loco
enchiridij esset: quo viso de omnibus doceretur.
Porro ne viceū pro amphora (qđ dicit) videar
formare: libellū hunc p̄ amentiori lectione habe
primū quisq; nouarū rerum noscendaz desyde
rio flagras: deinde tu sacre scripturę lector hoc
libello tuo labori consule: et sacrorū locoꝝ (quib⁹
sacra pagina abūdat hic accipe notionē: postre
mo vos diuisi verbi et sacri euāgelij predicator
res hunc libellū manib⁹ tenete: et dum res postu
lar Christi mysteria locoꝝ Graphica descriptio:
ne populo declarate: ad hoc em vñce vobis hic
libellus conducat.

Adem⁹ vobiscū christiani lectores qđ
sincerissime: et vt hui⁹ libelli nri res
oēs ūi in numerato cognoscere pos
sitis: strictim singlis Tomis res cō
tēptas cōplectemur: quomō Flauar
cha noster inter nauigādū crebro nobiscū egit:
vt recorder: e proa facētes in cōtinēte regiones
a lōge demōstrās. Sic sic in p̄sētia agim⁹ his
Tomis velut p̄ trāsennā (qđ dicit) toti⁹ libri am
plā regionē vobis ostendimus. Profecto. qđ rem
sacrā agim⁹: et regio p̄phete intra sacrosancti tēpli
parietes libuit psallere in psalterio decē choi da
rum: libeat et nobis totius libri materiā dentis
Tomis percensere: quibus arte: et ordine tactis:

Adagium
pulchrum.Utilitas
operis.
Peroratio
authoris
ad lecto
res.Aldere per
transennā.Ratio de
ceꝝ Tomo
rum.

plectro scriptoris dulcis sonus resonabit.

¶ Primus Tomus Venetiarum urbem: Paræte portum: Istriæ situm: mores: Arcum motem: Solophum Aelone: Sarganum montem: Albanie fines: Lymere et Panthère descriptiones continet: et habet capitula. vii.

¶ Secundus Tomus insulam Corsicæ. Liphonem et Parætem vires. Jacynthum. Cefaloniam insulam. Cretam Caudam vocatam: et Rhodoniam in Hellesponto pulchre explicat: et habet capitula. vi.

¶ Tertius Tomus illustre Rhodum. Castrum sancti Petri. Insulas Lhoon. Aelos. Eplos: Hysuros Charquis. Syntis. Lymontis et Solphi Satalie historiam continet: et habet capitula. ix.

¶ Quartus Tomus regnum Cipri. portum Lymessum. Salinas mirandas. Leucosiam: et Famagustam vires: montem crucis. Paphos metropolim. Miracula terre. Historiam regis Bitanici adamussis explicat: habetque capitula. vii.

¶ Quintus Tomus de dimensioe Palestine. i. Terre sancte. De natura soli et pueris. De regno Iuda et Israel. De Syria. Arabia et Galilea. De terminis tre promissionis a fluuio egypti: et magis Eufrate: Dan et Bersabee. De fontibus tribuum ultra citraque Iordanem graphice disputat: continetque ca. xvi.

¶ Sextus Tomus de ritu peregrinorum in portu Joppe De itinere in Solymam sanctam. De Bethania veteri. De Emaus siue nycopolim. De Lydda et Dorcade. De montibus Hierosolymitanis. De situ sancte vrbis et spacio: et nobis. De distantia eius ab insignioribus locis pulchre tractat. et continet capitula. vii.

¶ Septimus Tomus de locis sanctis vrbis sanctissime de Lenobio montis Syon: et de eius sacellis. De Lenaculo magno cene sacrosancte. De monte Caluarie longe facerrimo. De templo gloriosissimi sepulchri de sancti sepulchri fabrica. De ritu militum creandorum ordine narrat. continetque capitula. vii.

¶ Octauus Tomus de sacellis templi. i. sepulchri. De variis nationibus christianorum in templo et eorum sacris: de aliis nationibus christianorum per terram sanctam: de apparitione eorum: orientaliu: et occidentaliu: de spurcis montibus Argarenorum et Sarracenorum: de Sacellis in atrio templi. De portibus vrbis Hierusalem: de ptoleio Pilati et Lycosiratos: de gemina sententia placita in Chisum: de templo Solomonicis seriatis perdocet: continetque capitula. viii.

¶ Nonus Tomus de valle Josaphat: de fontem Cedron: de sepulchro regis gloriose: De Bethsemani et Bethphage pagis: De pbatice piscina: De monte Olivet: De Bethania illustri: De hierico et rosetis eius et monte gratane: De Decapoli: et Galilea: De Iordane et mari mortuo. De Nazareth iclyta: et monte Thabor: De petrapoli: et sua saltis: De Lana Thyberiadem: Corosaym Bethsaida: Bethulia: Tiro et Sydon pulcherrime docet: continetque capita. x.

¶ Decimus tomus: de valle Syloe: de Natatoria: De agro Acheldemach: De domo Symeonis sentis: De castro mali consilii: De Terrebynto: De cera: De monticulo Abacuch: De illustrissima vrbis Bethleem et eius sacris locis: De templo magnificatissimo loci natalis domini. De miraculo ubi factum: De Lenobio diui Hieronymi: De valle Raphaym: De monte Jude: et domo zacharie: De sepulchro abbatis Charlatot et fratrum eius: de regno Baz: De oppido Buticelle: De antiqua et noua Ebi: De illice mabre: de agro damasceno: et ortu Adam: de vineis Engady: et hortis Balsami: de Lenobio Joannis Baptiste et miraculo relictarum eius: De monte Carmelo et miraculo fontis per ordinem differit: continetque capitula. vi.

¶ Conclusio operis.

Epilogus cum historia regressiois et possessione auctoris ad principes christianos per recuperationem iclyte rhodi.

Tomus primus Caput primum.

Primus Tomus Venetiarum videtur. Parvum portum. Istius situm et mores. Aureum montem. Solphum. Aelone. Bargarum montem. Albanie fines. Lihmere et Panthere descriptiones continet: et habet septem capitula.

Incipit primus Tomus de vite Venetiarum.

Venetie itaque vni omnium perserrima in Terra sancta est nauigatio: site sunt in sinu maris Adriatici: quoniam primus orinens est vix Paduana: quam superius traiectionis breuissimus est quoniam multum passum: longe maior distantia ad reliqua continens loca. Situ ergo Venetiarum lector nullo describere facile intelliges: habita insularum consideratione: porro vix ipsa omnium nisi orbis est longe praestantissima: templis: edibus: edificis publicis et priuatis: et ornatu et sumptu supra admirationem excellens: scriptorum viros: ac bonarum litterarum nupla alibi tanta est estimatio: senum gravium: ac mercatorum ditissimorum tanta copia quanta nusquam: mercimoniorum quae toto orbe aut gignuntur: aut parantur tanta vix: ut ofonis limites excedat. In hac vix omnibus edificis orbis Europae praestans est templum dei dei Barci euangeliste: cui corpusculum inter reliquas alias depositum mira deuotione asseruat. Exstant et ibidem diuorum Rochi: Barbare: Lucie: Belene: aliorumque factorum pignora techis aureis argenteis atque gematis condita. Templum quoque ope multisalco extructum ornatu miro: sumptu maiore erectum est. Testudines: columnae: atque parietes vermiculari arte: aureo ornatu ac marmoreo lapide ita coccinata sunt: ut non solum miravarietate ac specie videtes rapiant in admirationem: sed et humani ingenij omnem fere estimationem excedant. Profecto thesauri huius templi in auro et argento: ac gemis preciosis: ac omni panno: colore aut lana: aut artificio prestante: tanti sunt: ut admiratione citius

Sit Venetiarum.

Bone lre Venetis in pietio.

Templum. s. Barci,

Primus Tomus Caput secundum. Fo. 12.

citius quam estimatione comprehendas. Templum hoc plumbeis laminis coopertum est: prominentibus in ambitu quinque turriculis per eius ornatu: quarum tyntinabula dulcibus sonis oblectant clues. In templi porticu quatuor equi ere fusi visunt: magne antiquitatis argumenta.

Secundum caput de palatio ducis venetorum.

Palatium templo contiguum est: quod serenissimus dux senatus: ac prietorius dicunt: sumptu nedum ducali et senatorio: sed regio et imperiali respicit: ut videri possit tanta ditione venetorum terra marique hauri indignum: e regione cuius altissima turris est: instar solis aurata summitate radiis comantibus coruscans: e qua velut specula altissima naues vndeunde medio mari velificantes mira voluptate visunt. Inter hec platea latissima: equis lateribus structa inserta: quae senatores: institutores: et optimates vix: de negotijs et mercibus orbis mira comitate nullo strepitu miscent colloquia. Abituris autem presto sunt quaquaversum ire libeat nauigia. Nulla enim totis Venetijs domus cymba caret: quae placide vecteris: si quo libeat ire. Venetie muris non cinguntur: patulo mari omnia ambiente: et per singulas stratas tenuibus riuis decurrente: ita tamen ut fontium et puteorum gratia venerensibus minime desit: et quibus aque omnium limpidissime et dulcissime in usum cibi hauriuntur. Admirationem fere excedit: quod medio palatio fons patet: sepius in modum cisterne: e quo si haurire velis gemina tibi cytula opus est: altera solida: altera perforata: quarum hec per tenue foramen guttatim fontalem aquam imbibat: illa haustam largiore riuis in fontis officium euehit.

Palatium ducale.

Pauigia Venetorum.

Fons mirabilis.

Fonticus.

A platea riuusaltus nūcupata
qua mercatores frequēti coeūt
et mare reciprocis estibus feruet
visitur pictura insignis ante an-
nos plus minus oucentos facta
expumens pium Gallorum:
quo capte fuere Venetie: cui⁹ rei testis largus
est Blondus: quo libro de situ Venetiarum per
tractat. Huius prope est fonticus Germanorum
mercatorum cōuentu insignis: cui⁹ ritus et mo-
res: polliciamq; si describere velis: iusti volumi-
nis mēsuram implebis. In altera vrbis regiōe
locus est Arcenas nūcupatus: quo gallee tri-
remes: et omnia vasa bellica miris sumptibus
parant: ex quibus paruo negotio cētum millia
hominum armatorum feruntur prodire.

Quartum caput.

Respubli-
ca Veneto-
rum.

Senes Ve-
netorum.

Diro de huius vrbis publicis edifi-
ciis et edib⁹ puiatis mercimonis
totius orbis mercatoribus omniuz
sub celo nationū narrare supse-
deo: quādo res hec sit nostra supior nar-
ratione. Ceterum huius florentissime vrbis res-
publica q̄tum princeps: Magistratus: sapiētissi-
mis viris. Mercatoribus grauissimis. Populo
lo modestissimo. Clero pbatissimo et oim artiu
disciplina prepolleat ceteris vrbib⁹: difficile cre-
ditu. Dur ipse nō sanguine: nō auro: nō fauore:
nō muneribus: sed diuina forte eligit: cui in de-
cernēdis reipublice casibus ab oibus modeste
paretur. Senectus patricioꝝ Venetorum citra
cōparationē spectabilis: videas em senes cano
capite: erectissima statura: vita frugalit: maturis-
simo p̄silio: quos pre elegātia forme: et morū mo-
destia p̄cipies credas: aut p̄ōtiffices. nullus in
hac vrbē peccat impune: nemini licet grassari in

alterū: sed secundum quantitatem delicti pena
promulgatur: et sub vigore legum libere viuitur:
que omnia si perpēdas lector amice: defines ad
mirari florentem tot annis terra ac mari poten-
tem Venetorum rēpublicā. Babylon euerfa est.
Alexādrīa ruinosa. Solimavastata: Roma sua
sa: sole Venetie per tot iam secula propagāt im-
perium: vnde hoc nisi prudentia/ sapientia/ ius-
ticia: quā tenacissime obscruant: habita tamen
personarū ac nationum pio meritis discretione
Sallo enim licet per Venetiarum vibem armis
ambulare accinctū: et qua velit domo citra du-
cis licentiā hospitari: q̄ nec Veneto: nec alteri
cuiuscūq; nationis homini licet. Cēso omni-
no non p̄termittendum hoc loco nostri libelli:
cum quāto honore: et pio affectu ciues Veneto-
rum peregrinos terre sancte recipiant atq; pro-
curent. Instante em nauigatione in die ascē-
sionis generalis processio indicitur: et peregrini
lineis vestibus amicti et rubus crucibus signati
ad templū diui Marci cōuentū: et in choro stā-
tes alternatim cum optimatibus Venetorū ex-
pectāt orationi intēdentes. Interea pueri nobi-
les cursitātes p choro varia munuscula: vt aquā
rosaceam: flosculos: frōdes: nūmulos auratos
peregrinis distribuunt: vna cum his gratiā dei
et iter salutare innocentia puerili peregrinis cō-
precantes. Hīs factis processione in eunt socia-
ti singuli peregrini singulis optimatibus Vene-
torum: qui eos monent ad patientiam et deu-
tiones. Hīrū dictu vt populus Venetorū accu-
rit quando a terra soluendū est: nā ciues et ma-
trone i lachrymas fere soluti peregrinos deo et
sanctis commendant: vicissim orantes: vt pere-
grini eos i locis terre sancte suis p̄cullis habeāt
commendatos.

Magistratu
digna res.

Gallorum
libertas.

Pictas ve-
netorū in
pēgrinos.

2108 p1⁹.

**Distria
provincia.**

parentia.

Вууһна.

S. Euse-
nre sepul-
chrum et
miraculū.

A hac ergo incerta vrbis pacti cum patrono nauis iuri in terrâ sanctâ Anno domini millesimo quingente simo vicesimo secundo die totius mēsis Junij sexta consensa nauti solutus: tensisq; velis et cātato letis vocibus hymno. Veni creator spiritus &c. Nauigātes decima die eiusdē mensis in prouincia apulimus: que Iasiuria dicitur ditiosis Venetiorū: que abest ab ipsa Venetiarū vrbē viginti quinq; miliaribus. Sontia autē creditur hoc nomē ab Iasiur filio. Hoc pumo huius terre habitatore: qui alto no mine Iasiatā dicitur. Sunt qui volūt Iasiuriā ab Iasiro maximo totius Europe fluuiū nūcupari: quod si fluuius prouinciam hanc pterfluat. Alij credunt esse Iasiurū minorē: a quo prouincia denominatur: et hunc esse quem aduersis vndis nauigauerūt argonaute. Ibi vrbis puincie prima vrbis Parentia est maritima et peninsula: que velut Venetiarū portus est em. Ad Romane vrbis Ostia fuit: hoc fere Parentia Venetijs. Haues em onerarij vnde vnde veniētes huc Iasus appellat: et merces exponūt: q̄ leuiorib⁹ nauigijs Venetijs peruehuntur. Porro Parenti oppidū nullā alia re insigne est q̄ Venetiorū sit quasi pomerium et gazophilatū. Est etiam in hac prouincia Iasiurie vibecula pusilla pmuta tamē muris et menib⁹ que Ruyna nūcupat: ab ipsa Venetiarū vrbē cētum miliaribus distans: litorei maris inherens: in cui⁹ cathedra: li ecclesia diue Eufemie virginis corpus digno sepulchro cōditum visitauimus. Hoc loco notate boni lectores insigne miraculum. Nam in hac ciuitate et in tota fere Iasiurie puincia vt fidei narratione accepimus: maior pars mulie

rum inibi nascentium claudicat. Et asserunt incole hunc nature morbum stirpis esse nō per-
fōne: ita q̄ vna generatio nō claudicatūz haud
acquiescit matrimonio iungere cum claudican-
tibus: propter certum (vt dicunt) huius deformi-
tatis periculum. Est etiā in oriente huius vbe
cale mōs mari imminēs aureus nuncupat̃: ex
quo (vt fama fert) lapides omēs vbiū Venetia-
rū edificijs sunt excisi. In huius mōris cōfini-
bus est alius mōs medio mari habitaculo p̄dos-
neo insignis: in quo moriātur homines p̄ Venes-
tos deputati: et eorum facientes stipendia: qui
maris transitum probe calleāt: doceantq̄: qui
tutus Venetias peruehiātur citra iacturā. Est
etiā in fronte dicti montis qua oriētēs spectat.
Venobiū diui Frāncisci titulo diui Andree insi-
gne: mari septum: quo non citra admirationem
puteis effolis aqua dulcis et lympida bibitur.
Huius loci cenobite inuitatē amenitatē herba-
rum: atq̄ arborum qui ad iactum balisse in sa-
tum ad duos in longum profēditur: ad seruien-
dū dei deuotissime inuitant: hic etiā mire ma-
gnitudinis pisces pie perspicuitate aque ma-
rine facillime capiuntur. Ex quibus et nos q̄-
tum esui satis esset: p̄scauimus.

Sextum caput.

Iueneris leutores catholici q[uod] Iherisria prouincie p[ri]mum est c[on]tigua Sclauonia. iij. Albania. iij. ad finem strum Friola. iij. B[er]cia deinde ciuitas C[on]stātinopolitana: ita q[uod] ab Iherisria potest quis meare C[on]stantinopolim terrestri itinere: ⁊ inde Iherusalem absq[ue] maris vasto traiectione. Nauigātes ergo die martis uenē cūma eiusdem mēsis Junij: relictiq[ue] a tergo prouincie Romanie / Neapolis / Sicilie: et reliquis

**Æons
aureus.**

Lenobii.
S. fr̃cis̃ci

**pisces
magn.**

Iter cons
stantinopo
litanum.

Primi Tomi caput septimum.

Tempestas

his adiacentibus ad dextram Elclauonia: ad
 sinistram ad calcem Golphi vulgariter nūcupa
 ti Auelone inter montem quēdam qui Barga
 nus dicitur in Appulle finibus: quo loco sanct⁹
 Michael archāgelus Bargano iusto viro ap
 paruit. In prouinciā Albante mari trāmisso per
 uenimus: et in fine Golphi stātes die mensis
 decima septima Junij sumpta cena p duas ho
 ras ante solis occasum ipsum mare turbūibus
 grauiter agitur: et tempestas ingens occidē
 tali vento immitius flante illic suborta est: ab
 illa hora vsq ad eandem horam diei maris ses
 quentis cum maximo impetu: vt maris vnde ad
 cacumē nauiū frequenter ascēderent: et scapha
 aquis adobruta p̄scisso per nos fune: ne i ma
 ius periculum laberemur submersa est: cuius ta
 men p̄ciū iustum nos gallice nationis peregrī
 ni patrono persolui: hinc velis nostris demis
 sis atq contractis nauis omnis ventorū impe
 tul permissa fuit: qua durante tempestate: sin
 stram versus Albaniā prouinciā dereliquimus.

Septimum caput.

**Albania
 tripartita.**

**Panthē
 ra.**

**Chyme
 ra.**

Refecto Albante prouincia pre ma
 gnitudine sui tripartitur. Unā par
 tē sub ditone sua possident Veneti
 Alteri turcha dominatur. Reliquā
 inexpugnabilem ob loci naturā / ob
 mōtes asperrimos tenēt Albani. Hic Panthe
 ram (quā vocant) arduissimis rupibus eleuata
 quam homines proscripti exules / et facinorosi
 variarum nationū (vt acceptimus) incolunt: hī
 sub Albante optimatibus pro tuenda patria et
 armis parādis stipēdia faciūt. Haud p̄termi
 tēdū: q huius turce pater in eaz Albante partē
 que nunc Chymera nūcupatur viginti milia
 equitum hostiliter miserat: qui omnes ob angu

Secūdi Tomi Caput primum. Fo. xli.

**Ledes tur
 carum.**

Eustachi⁹

gustiam locorum: asperrimorūq montium diffi
 cultatem re non solum infecta: verū etiā ad vnū
 perire partim celi a pueris: et mulierib⁹. Eusta
 chius in cōmētario sup Dionysio de situ orbis
 refert hoiez huius regionis p̄āthere adeo ad
 currēdū velocēs: vt equos celerissimos cursu ex
 cellāt. Et hec de Albante situ dixisse suffecerit
Secūds Tom⁹ insulā Corlice: Lorphonē et Ta
 rētum vides: Jacynthū: Cephalonye Insulam
 Cretā Cādām vocatam: et Adodonā in Hel
 lespōro pulchre explicat et habet Capitula. vi.

Secūdi Tomi primum caput.

De mercurij decima nona mēsis pre
 dicti mari quasi tranquillato: eodē
 tamen vento licet longe mītius flā
 te: fulgente aurora insula Corlice
 cum mōtibus / et vbe Lorphon di
 cta oculis nostris fuere subiecta: et per peritos
 maris et terre mōstrata. Insula hec Venete di
 tionis est: tenēs in lōgitudine viginti fere mi
 liaria: in latitudine duodecim duobus miliar
 bus leuca cōstāte. Hec abest a Tarento Appu
 lle sexaginta milibus: ita q de vna ad altam ire
 volens transeat per magnū mare predictē lati
 tudinis necesse est. Die vigesima mensis predi
 cti ob raritatem venti qui apud natuas Bo
 nassa dicitur: mari trāquillo Jacintum insulam
 p̄spexim⁹: quinq milibus a nobis distāt: hec
 insula sicut diligētī inuestigatione cognoui: est
 latitudinis triginta milium: longitudinis quin
 quaginta: vnica vbe insignis que Janta dici
 tur: a qua et tota insula denominat. Urbs mu
 ris caret et portis: sed pio sui tutione castro mu
 nstur adiacenti. Sunt tamen in hac insula plu
 rime domus rurescres: et habitacula villatica:
 est et monticulis parum excelsis et infertilibus
 plena: raris vineis mediocribus culta: distat a

**Insula.
 Corlice.**

**Bonassa.
 Jacintuz.**

Janta.

Tomus secundi Caput primum.

Venetis hec insula nongentis milibus: et ab Rhodo septingentis hinc ad manum sinistram nauigantes: reliquimus Cefaloniam insulam famosam turque contiguam inter quas ad dextram visitur Creta illa famigerata: cum inclita vire nostra etate Landia dicta: in qua totius Græcie crescunt vina præstantiora: et præcipue illud albicans apud nos Maluaticum dictum est. Unde autem Creta hoc nomen sortita sit: quod nec syrum est nec hebreum: sed mixtum incertum est: maxime cum Creta interpretetur vocatio consummata: et cretes vel cretenses dicuntur vocatione consummati. Hos autem cretam albam terram vocamus. Et hec ipsa terra candida vocatur fonte a candore ex solis calore effecto: ut verisimile videatur ab albore Creta dicta vel Landia: cum non legamus in sacris litteris singularem huius insule ad fidei vocationem: nec præcipua in ea facta miracula nisi quod apostolus Paulus legitur in actibus apostolorum: capite. xxvii. Hic tempestate lactatus sed hoc ad hebraicam huius nominis interpretationem nihil alludit: maxime cum idem Paulus eodem cretenses infami puerbio veteris poetæ sugillet: dicens in epistola. cretenses semper mendaces malas bestias ventris pigri. Est enim in hac insula esculentorum magna copia sicut et in adiacentibus Græcie provinciis. Lutus rei vni exemplum fidem faciat. Nam perdices que apud nos et rare sunt et præciose. et veneris (ut fertur) alii ne: ibi et in ceteris usque ad terram sanctam prouincis numerose sunt: et exillis præcipue. Admirandum plane apud nos quod ibi est frequentissimum: scilicet pices que apud nos siluestres sunt: et communione vulgi indomabiles adeo ut i puerbi loci sermo abierit: quatuor hec esse idomabilia.

Tomus secundi Caput secundum. Fo. xlii.

Aspices: Brudines: Anates: pices: et res longe aliter visitur. In his regionibus maxime de predictis. He in domibus nutritur magno numero: et per familiam per que officinas currunt: per omnia ut apud nos galline: et certis horis turmatim euolant ad pascuum instar columbarum: ac redeunt. Quod quidem fieri creditur ex nimio calore regionis: quo vigente nonnunquam ad antroptum conuolant maximo numero: et ab aucupibus insidias tendentibus captuntur. Est et aliud autem siluestrium genus delicatum: ex quibus credere licet hanc insulam tale prouerbium sortita testimonio Pauli apostoli. Et afflicti ut præstantissimi et carum delicatissimarum: quibus imodice sumptis inualeat venus: quibus absentibus pereunt arcus cupidinis: iuxta illud comicum. Siue cerere et baccho friget venus Porro cum Rhodus distet a portu Zoppe septingentis milibus: colligitur rite supputando quod Venetiarum vrbis distat a portu Zoppe bis mille et ducentis milibus: que equipollent leucis mille et centum regni Gallie. Secundum caput.

Asuper menti tene lector: quod in hac Landie insula quidam sunt agri ex quibus eodem anno bis triticum colligitur: quod ego quidem semel vidisse memini: sed incolis res frequens est et citra admirationem: qui et id bona fide affirmant inter Landiam et Cefaloniam oues bis parere singulis annis propter excellentem solis feruorem. Tertium caput.

Se vero veneris proxima que erat. xxi. mensis predicti applicuimus Rhodoniam ciuitatem fortem atque metropolim in prouincia Hellespontica: que nunc Rhodora nuncupatur: hec

Summa
titinctis.

Riger bis
eodem an
no triticu
pducens.
Rhodona
Ciuitas
hellesponti

Questio
frivola.

Insigne
facinus.

Turres
martyrū.

Coron

Greci p̄
byteri.

Tomī secundi Caput quartum.

est Grece ditidis: adiacēs mari: distatq; a Bā
ta cētū milib;: mōtuosa: quā Veneti lōgis tēpo
rib; tenuere: s; a. xlii. annis subacta ē tyāride
turcharum: et facta tributaria: taliterq; munita:
vt expugnabilis reputet. His locis audiui nō
sine admiratione agitari. quēstionē de corpore
sancti Leontis: aliquibus asserētibus corpus dī
cti sancti in illa ciuitate requiescere. Illis vero
cōtradictōibus ipsum sanctū adhuc viuere: et
in vicinis monticulis latitare. Quartū caput.

Ec vrb̄s proditorie capta fuit a tur
chis: dūq; incole obsidionē pcepe
re: misso igne i oīa edificia publi
ca et priuata maiorē partē vrb̄s icē
ditō cōsūpsere: volētes potius vro
res ac proles flāmis consumit: q̄ i
turpissimorū turcharū manū icidere. Quā obrē
turchē vrb̄e potuit ex captiuorū et interfectōrū ca
pitib; obtruncatis i memoriā tā crudelis victo
rie ex cōpactis capitib; duas altissimas turres
cōstruxere: q̄ a chysiculis turres martyrum hō
die nūcupant: eo q̄ singulis noctib; p̄cē reliquie
celesti lumine decoiātur: Turchē vero a firmāt
eos inferis destinatos. Quintum caput.

Corpedictam ciuitatē: alta est vrb̄s
fortior: et opulētior: Coron vocata
distans a predicta duodecim milib;
quā cum terris adiacentib; Grece
Rhorea: Lypio: p̄sid; turcha p̄mit
tit xp̄ianis: vt i eis sua fide lege: et mōib; viuāt
soluto tñ sibi graui tributo. Hic p̄sides et magi
stratus libere creant: et p̄cipū p̄cepto paret. In
his locis multos vidi grecos p̄byteros: et eorū
sacris sepe interfui. Hi mercimonia habēt emu
turchis: et oīa hūanovsūt cōmoda leui p̄cto cō
parāf: ē aut vrb̄s sita ad mare adriaticū: men
b; ac turrib; fortis: imo fortissima. Sextū caput.

Tertij Tomī Caput primum. Fo. xlii.

Inc g nro itinere pgressi: die dñico mē
lis p̄dicti ante aurorā tempestas alta
grauior p̄cedēt nos iuasit: q̄ flāte con
trario v̄eto vsq; ad solis occasum dicit
martis sequētis durauit: ita vt naute et maris pe
riti mirātes dicerēt nūq; illo anni tpe his loc;
tēpestatē tā lōgā vidisse. Porro die martis p̄ta
cta p̄dicti mēsis. xxi. q̄ tūc accidit i crastinū na
talis dñi Joānis Baptiste: circa solis occasus
trāq̄lo mari relicta Lādīa ad nauigam; rhodū
Certi Tomus de Rhodo et reliq; et p̄tib;
Certi tom; illustrē Rhodū: Castrū sc̄i Petri: i
sulas Lhoon: Zeros: Tilos. Misuros: Lharq;
Sermis: Lymonte: et Solphi Satalie historā
cōtinet: et h; capitula octo. Caput primum.

De tomo alta Rhod; insigni tubare
pmicat: q̄ ob binas dñi Pauli epi
stolas ad se scriptas vsq; i n̄as eta
tem metropolitanā dignitatē obti
nuit. Hec enim alio nomine Lo
lossus: et Rhodiant colossenses no iant. Rhodū
ḡ diu optatā egrī martis icōmodis puenim;
cui laus iustū volumē expostulat. Nos ad alia
pperātes ipsā Rhodū facili pede haud tñ cōtē
ptim p̄currem; ḡ portū Rhodū igressi speciosus
diue p̄gini facellū dictū beate Marie de phi
lermo salutauim;: hic olim Rhod; sita fuit loco
fari excelso: tñ vrb̄e igressi q̄ humanissime a dñis
ac militib; dñi Joānis Baptiste habitū fuit.
Qui et oēs vrb̄s habitatores cādidis vultib;
nos acceperunt petita et obtrēta licētia a magno
mgr̄o huiusce religiōis datoq; iuramēto ritu so
lenni a nris lāguonib; curati fuim;: adhibitis edu
litis delicat; et remediis oportunitis. Hic vsq; ad
diē dominicā iñstāt q̄ fuit vltia mēsis p̄dicti mo
rā traxim; ptim iñfirmitate cogēte: ptim vt alio
se vrb̄s insignia loca viderem;. Caput secundū.

Tēpestas
valida.

Rhodus
alta.

Rhodiāt
Colossen
ses.
Mariade
phlermo

Rhodiē
liū dñorū
hūanitas

Secundū
caput.
Rhodi
portus.

Insigne
factum.

Turris. i.
nicholai.

Statua
Apollinis

Κολοσσος
Portus
Rhodi.

Tertij Tomi Caput secundum.

De temporis interuallo data licen-
tia Rhodum perquam diligenter
lustrauimus: que geminis fossis ac
muris mire fortitudinis cingitur:
quantam altitudo et latitudo eorū
mire excreuit. Tormetorum quas bombardas
vocant: et varij generis arma mirantes diu
merauimus: que ne hic describā: in causa est: ne
sim lectori fastidio tanta multitudine rerum.
Attamen vt exemplo atq; indicio Rhodi forti-
tudinem concipias lector: scito qd anno domi-
ni incarnationis millesimo quadringentesimo
octogesimo vt plenius leges in scriptis an-
natum: Rhodus ipsa per turcham mahume-
tanum oppugnata: et trecentis hominum arma-
torum milibus obsessa vano molimine fuit: om-
nibus turchis summo dedecore re infecta re-
gressis: ego id existimo Turrim sancti Nicho-
lai in calce portus sita: iucundibilem esse: quippe
que machinis bellicis ita munita est: vt omnes
aduersos irridere possit insultus: nec nauis vl-
la illic tuto possit transire: nisi commeatu huius
presidi.

Tertium caput.

A loco qui vulgari lingua Rhodio
ruiz mandrachi appellat: qui quidē
locus dicit olim fuisse portus anti-
quus ciuitatis Statua solis siue
apollinis collocata fuit: que visita-
te sua et altitudine mirabili sexaginta cubitis
elevatora: tñ arte ac mole relijs fabricas excel-
lit: vt inter septem orbis miracula digne nu-
meraretur. Colossus enim nūcupatur: vt aliqui
volūt a greco verbo: Κολοσσος. quod significat
cruciatum: vnde Rhodij colossenses meruere
vocari: quod Colossus geminis turribus inni-
sus terremotu. tandem ceciderit. Portus Rho-

Tertij Tomi Caput quartum. Fo. xv.

di fortissima cathena clauditur: vtrinque mun-
tissimis arcibus collocatis: iuxta quas molendi-
na tredecim ordine disponuntur: que non solū
fruges terāt: sed et vitis sint propugnacula bel-
lica: qui locus ab incolis vocabatur Trulla.

Quartū caput.

A hac vire duo sunt latina cenos-
bia: alterū diui Augustini: qd Sal-
lorum arte: et sumptibus fabricatū
est: alterum diui Francisci: in hono-
rem virginis gloriose fundatum: ob victoriā quā
domini Rhodienses contra turchas habuere:
cum illic clam ingressi turpissima fuga: et cede
ide deiere expulsi: locus hic vocatur sancte Ma-
rie de victoria: prope quem diui Pataleonis: ite-
plum est cuius martyris die aliam de perfidis
turchis Rhodienses sustulere victoriā: cuius
memoria annuatim solempni processione ordi-
nis agitur. Est et principale templum diui Ioā-
nis palatio magni magistrī contiguū: miro sum-
ptu extructum: in quo Baptiste manus seruaf:
qua Iesum turbis ostendit: dicens ad fluēta ior-
danis. Ecce agnus dei. &c.

Quintū caput.

A hoc tēplo visitur crux enea: quā
conflatam ferūt ex materia peluis
qua christus in nocte cene lauit pe-
des discipulorum suorum: ostendit
tur etiā triginta argenteorum nū-
mus vnus: quibus Christus est reditus cū alijs
pie memorie reliquijs venerandis. Est et alta la-
tina ecclesia in honorem diue virginis et marty-
ris Catharine erecta: in cuius cimiterio: sepul-
chri extat instar sepulchri dominici. Quinetiā
zalia in hac vire grecorum et latinorum tem-
pla visitantur.

Lenobia
Rhodi.

maria de
victoria.
Tēplū pā-
taleonis.

Tēplū di-
ui iōannis
Baptiste.

Crux pre-
ciosa.
Denarius
argenteus.

Descriptio
p[ro]p[ri]etatis
Rhodi:
Rhod[us] et ca
stri. s. petri.
cū alijs i
sulis sibi
adiacentib[us]
Insule
Rhodior[um]

Lances mi
rāde con
ditionis.

Dignitas
magni
magistri.
Euboica
prouincia.

Tertij Tomi Caput sextum.

Rhodus insula est latitudinis vigin
ti milium / longitudinis autem qua
draginta: et habet sub se plures insu
las. Rhod[us] / que vulgariter lango di
citur. Castrum sancti petri: in con
tinente quo Allicarnasson ciuitas suo dionysio
olim famata erat. hic Peros: Tylos: Nysuros:
Charquis: Sermis: Symonis et plures alias i
Lipio: Rhorea: Constantinopoli et Hierusalē
sed inani de his titulo gaudētes: quia a turcha
fidel orthodore inimico vi tenentur: vt mira
ri liceat / quomodo panis filiorum israel canib[us]
traditus sit ad deuorandū. Septimū caput.

Auerte lector q[ui] in predicto sancti
petri castro canes mirande condi
tionis pro castri custodia habent
tur hoc ordine: vt qualibet nocte vi
ginti quatuor ex eisdē canibus se
diuidūt per diuersas partes castri
circueuntes: qui si quem infidelem obutim ha
beant: intro cognoscunt ingenio: morq[ue] dilace
rant: chustianos vero multis blandicijs exces
ptos ad castrum deducunt sine omni molestia.
Quod quidem fidel chustiane pulchrum et idu
bium est argumentum. Octauum caput.

Archiepiscopat[us] Rhodi: vt bona
fide accepi: i annū prestat sexce
tos ducatos: at magnus p[ro]p[ri]et
sancti Ioānis est archiepiscopo
ditior. Hunc vidi offerre sacrum
in die festo sanctorum apostolo
rum petri et pauli cū baculo: mytra et anulis
instar episcoporum: cuius rei causam me miran
te / intellexi cū solū Romanū p[ro]fessicē vt supiorē
venerari. hic etiā magn[us] magister olim p[ro]p[ri]et
batur prefectura prouincie Euboie ab euboico

Tertij Tomi Caput nonum. Fo. xvi.

marī nominate: q[uo]d nunc dicitur baliutum nigri
pontis: et etiā possidebat vires sancte Marie i
Antiochia: at nunc prior[um] dolor res Rhodiorū
longe aliter habent. Nonum caput.

Querant hec de Rhodo dicta in p[re]
sentia tibi lector sufficere: nisi misse
randa chustiani nominis calamitas
et nobilissime insule Rhodiane
exilium p[ro]p[ri]et chustianorū p[ri]ncipis
pum igna uia funebit cōtione mihi deplorandū
videretur: sed quia res est nostro maior ingenio
atq[ue] sermone: hec prouicia alijs cedat: maxime
quod aliū locū et ingentū liberū tāta res posu
lat. Nos autem supradicto die dominico vlti
ma mēsis supradicti circa noctis crepusculum
(vt mos est) cepimus nauigare: et Satalie gol
phum attingentes ingens periculum metueba
mus. Est em̄ mare hoc loco tam formidolosū:
vt Helena Constantini imperatoris mater So
lima rediens vnū ex clauis dominicis in mare
hoc loco vt misceceret demersit. Tāta ē etiā hu
ius maris malignitas: vt puerbi loco dicat: nul
lus Satalie golphū trāsnauigat: q[ui] beneplaci
torum suorū bona parte obtiniscat. hic tamen
trāquillitas vulgo bonassa dicta nos tenuit: ita
vt p[er] duos dies parū p[re]fecerim nauigādo: do
nec tertio die vētus ab occidēte flans nos arri
peret: vt relict[us] p[ro]p[ri]et castri rubei / Calcidonie
et alijs i Turq[ue] cōtinnēte sitis Lipio appropiā
rem: Calcidonia hec alto noīe charia et minor
Asia vocat[ur]: quā a sinistra reliquimus.

Tom. iiii. de regno Lipu et ei adiacētib[us].
Quart[us] Tom[us] regnū Lipu: portū Rymesson:
salinas mirādas: Lencosiā: Famagustā vires:
mōtē crucis / Paphos metropolim: miracula ter
re. Hystoria regis britannici ad amussim expli
cat: habetq[ue] cap. vii.

Deploran
da rhod[us].

Satalie
golphus.

Clauis
xpi maris
missus.

prouerbū
marinum.

Tomus quarti Caput primum.

Primum caput.

Primo autem die scilicet sexta mē-
sis Julij oriente iam sole regnum
Lipi attigim⁹: et in portum ruinos-
sum quem limesson vocat proue-
cti inter nauigandū (mirum dictu)
piscēs plurimos ad tactu⁹ vnus arcus se in ae-
ra leuare atq; volare prosperinus: in hoc portu
mansimus vsq; ad diem martis rerum nouarū
huius patrie curiosi. Accepi aut relatione fide
digna nutriti in Lipio murilegos quos Latinos
dicimus: qui continuo venationi viperarum:
Lamelionum: et aliorum reptilū: quibus terra
abundat insisterē: leuant patriā magnis pe-
riculis. Est autē Lipius mōtosa: petrosa: cal-
da: s; saccaro / Bōbace / Sale / Lerico / ac bysso
alijsq; varis opibus ac mercibus abundās: que
vili pectio comparatur.

Secundum caput.

Lipio regno Lipi due sunt vbes cete-
ris prestāiores Leucosia: et Fama-
gusta. Reliqua pars plena ruinis.
Nam regis Anglie quondam filia
sanctorum locorum feruens amore
hterosolymā profecta est honesto sodalicio: que
cum Lipiū ingressa esset: et Lipi regē salutem
ducus gratia salutaret: voti quidem compos
euasit: et a rege humaniter fuit recepta. Cete-
rum inter comedendum et colloquendum: vt
fieri solet impudicus rex speciosissime regine
flagrans concupiscētia: et hospitalis iuris obli-
tus: vi eā opressit. Que pbe dissimulata interit
iniuria: et peracta peregrinatione in regnū suū
rediēs defuncto iam patre fratri regnāt turpe
ludibrium exposuit: et de tanto scelere vindictā
postulauit: rex nil moratus instructa classe na-
uigat

Portus li-
messon.
Piscero-
lantes.

murilegi
vipas ve-
nantes.

Lipi de-
scriptio.

Leucosia
pulchra.
Famagu-
sta fons.

Ultio re-
gis anglie
in regē ci-
pi.

Tomus quarti Caput tertium.

So. xviij.

uigat Lipium: et fugato rege Lipi regnum est
demolitus.

Tertium Caput.

Dec tēpore regnū Lipi potestati
Venetoz subiectū est: de quo ta-
mē Veneti soluit turche annuū
tributū quatuor milia ducatorū
Incolūt autem Lipiū maxima
parte greci christiani: tameti in
multis ceremonijs differāt a ritu Romane eccle-
sie: nec ideo tamē damnādi sunt: nisi credamus
fatue hominū salutem consistere in ceremonijs:
aut magis fatue extra Romam neminem posse
saluari. Hoc loco scire vos iubeo boni lectores
longe aliter rem se habere: q̄ pleriq; per occidē-
tem ignoti hoies credūt. Credunt enī nupiam
esse christianos: q̄ in Europa / et p occidētē: cū
reuera per totum orientem innumeri maneant
christiani: adeo vt ausim dicere: in Armenia:
Ethiopia: Perlide: Chaldaea: Egypto: India:
et alijs regionibus reperiri triginta christianos
contra vnum saracenū: sed hi quoniā imbelles
sunt: fonte scōz Euāgelij Christi modestiā: ideo
Turche dominātur eorū quibus soluētes tribu-
ta quiete viuunt in sua fide et religioe. Soli enī
p̄sides: iudices: et magistrat⁹ sunt Turche: et sar-
raceni: reliqui fere omnes christiani / qui absq;
dubio maxima auxilia afferēt principib⁹ chu-
stianis: si in terrā sanctā sub verillo crucis expe-
ditionē pararent. Et nos ipi peregrini Siede
vibes peragrātes auduimus optimates / et ple-
bem nil magis velle: ac optare q̄ vt principes
Occidētis conflato exercitu pro recuperatione
terre sancte et Orientalis ecclesie mare trāsirēt
dicentes se maxima subsidia et comeatum / et
militū prestituros. Hunc ad Lipi descriptionē

Lipius
sub ditiōe
Venetoz.

Quā ma-
gnus nūe-
r⁹ xpiano-
rum sit in
terra san-
cta.

Exhorta-
tio ad prin-
cipes chu-
stianos.

Tomus quartus caput quartum.

**Miracu
lū plum.**

**Mōs cru
cis ceteris
mundi ex
cellior.**

**Crux bo
ni latrōis.**

**Miracu
lū crucis.**

Hic prope portum ruinofum falinarum nūcu
patum per duo fere miliaria in valle diffusa: ac
littori maris propinqua: singulis annis mira gi
gnitur salis abundantia ex aqua dulci cōgela
ta: et virtute solis decocta: que iudicio meo vsui
totius orbis sufficeret. Porro de huius salis ge
neratione et puentu: varia est prudentium viro
rum opinio. Nam alij tā attribuunt virtuti solis
et aque: alij credūt terre vim quandā inesse mi
rabilem: reliqui in miraculū rem referunt: qd scz
diuus Lazarus olim hac iter peruenire facēs /
siti estuās: a muliercula botrum sibi dari petijt:
qua per irrisiōē respondēte terrā esse salis qz
vini feraciorē: sic ita sanctus ait. salem gignat
deinceps terra nō dulcem vini liquoriē. Verum
id lector diiudica: ego nec pbauerim sane: nec
reprobauerim.

Caput quartum.

Est et ppe eandē ciuitatez Salina
rum duodecim milibz distans mōs
excelsus / mons Crucis nūcupatus
vt incole asserunt / omnibz terre mō
nibus altior: in huius montis cacu
mine sacellum extat fabri factū: in quo Crux vi
situr prodigiose virtutis: quā ferūt incole tempo
re passionis Christi fabricatam fuisse: et quoniā
extenso per eam Iesu nimis arcta fuerit: relecta
est. Cipij asserūt esse hanc crucē boni latronis.
Reliqui xpo putātere crucis Christi partē huic
esse inclusam: cuius virtute crebra siant miracu
la: ita vt nobis presentibus illustris quedā do
mina per hanc crucem ab immūdo demone fue
rit liberata. Est aut vndiqz incastrata argento:
sumptibz cuiusdā nobilis vtri ex Gallia: ne fru
stratim in partes secta tolleretur.

Quintum caput.

Tomus quartus Caput sextum.

Fo. xviii.

Mons hic (vt dixi) altissim⁹ est: et ac
cessus difficilis itineris: scz duay no
cium in ascensu: iuxta quē ad tri
ginta miliaria vires sunt insignes
vt diximus / Samagusta omniū vi
biū fortissima: et Leucospa pulchra
in qua requiescit corp⁹ diui Iohannis mōti sfor
tis: ex cuius tumba continuo dulce scatuit mā
na. Alta ciuitas in hoc regno antiquissima / ar
qz metropolis Paphos dicit: vetustissimis auto
ribus celebrata: in qua septē fratres machabei
vna cū matre in cypro martyro coronati sunt.
Nos autem hoc phanū subterraneū in honore
martyri septē sacellis distinctū: multa deuotio
ne ingressi sumus: singuli septena luminaria ac
censa gestātes. In huius loci medio fons scatu
rit largissimis aquis: que pote a febribus curare
creduntur.

Caput sextum.

Paphos ruinis plena videt / templis
tamen frequens: inter q latina sunt
psantiora: in quibz ritu romano de
uina pagunt: et Gallozū legibus vi
nitur. Fructus canamelle abundat
et vili emss. Vna psantia colligunt: vñ botrus Li
pi sacra i scriptura laudat mire magnitudie: sa
pous pcpui: vt recte Solomō dixerit. Bot⁹ Li
pi in vineis Engadi. In Cipio et poma q para
disi vocant: crescūt miranda: figura cucumeris
magnitudinis visende: planta magis q arbore
culus folia quatuor palmos habent in latū: lō
ga ad humani corporis staturā. Ihs pomis gra
na isunt fere cctena: figure spherice / lōgitudine
trium digitorū vel circa: que decorticata huma
no vsui seruiūt. Arbor hec triū annosū pto do
emouit: et ex radice eius renascitur alia.

Caput septimum.

**Corp⁹ scri
toānis mō
ti sfortis.
Paphos i
q septē ma
chabei cū
mre mar
tyriū susce
perunt.**

**Fons sal
uificus.**

**Botrus
Lipi.**

**Poma pa
radisi qz
miranda.**

**caude ar-
 tum admi-
 rabiles,**

**Locusse
 Lipu.**

**Terremo-
 tus Lipu.**

**Accubie
 Lipu.**

Tomus quarti Caput septimum.

Ques Lipule parum laudande/ sed admirande: villo magis q̄ lana res- gūtur. Carnes sapore graues: odo- re grauiiores. Aries hic vñitur septi- cornis: cauda prodigiosa in lon- gum habens tres pedes: in latum vero paulo minus: ita vt singulis arteribus bi- ge q̄bus caudas post se trahant alligantur: q̄d nisi credas lector atq̄ auditor: in Lipium vade spectatum. Aries decem solidis gallice monete venditur: quod si queras: quare tam ignobile pecus nutritur: respondeo ob lanam villosam ex qua tapetes/ & reliqua stragula tincta lana capina conficiuntur. Nam carnes (vt dixi) sunt esu difficiles: cauda tamen reliquo corpore pau- lo delictiore. Aer plerūq̄ in Lipio pestiferus est quo fit vt multa venenata animalia ibidē nascā- tur: inter que est quoddam genus insectorū/ q̄d locustas vocant: nascitur borea flante per Li- pium: infestum terrenascentibus: adeo vt agni- natim per aerem feratur: & vbi ceciderit/ virens- tia queque deuorat. Terremotus etiam in Li- pio frequens est: quo multa plerūq̄ edificia sub- ruuntur: q̄re habitatores Lipu humiles domos & fere subteraneas incolunt: cum altiores casus euadant: iuxta illud poete. ferunt summos ful- gura montes: & illud. humili casa securus dor- mitur. Tum ob aeris temperiē: vt frigus caprēt opacum. Est enim mirus illis regionibus calor estiuus temporebus: adeo vt domibus rarissimi dormiant: timentes calores inclusos parietib⁹ sed i pomerijs/ viridarijs/ & hortis lectos sibi pa- rant in hunc modum. Eligunt medio horto ar- bor frondosior: a culis ramis suspensa propen- dent tentoria: inter que stratus honestus com- ponitur: & sic per hortos tentoriati dormiunt

Tomus quinti Caput primum. Fo. xix.

tāta securitate: vt puellae ac matrone illustres so- le dormiant citra omnem incursionem: nec q̄s audeat cubiculum inermis erumpere/ timēs legū- vltionem. Quinetiā omnis mundus muliebrib⁹ his repositus tentorijs manet tutus a furibus. Argent enim leges in his terris: nec quisq̄ alte- ri citra multam est iniurius: adeo vt si qui gla- dijs dimicare inceperint: mor exhibiti iudici pu- gnis amputatis dāt penas: que lex etiam inuo- luit plerūq̄ extraneos. ¶ Quintus Tomus.

¶ Tom⁹ quint⁹ de dīmēsiōe Palestineid est ter- re sancte. De natura soli & pñtibus. De regno Iuda & Israel. De Siria/ Arabia/ et Galilea. De terminis terre pñtissimis a fluuio Egypti & a magno Eufrate: Dan: & Bersabee. De fontibus Tribuum ultra citraq̄ Jordanem graphi- ce dīsputat: continetq̄ Capitula septem.

Soluentes Lipio die martis sequēti mēsis Julij circa meridiem nau- gantes per medium maris/ ita pro- mouimus: vt die Iouis sequēti ho- ra meridiana Terrā sanctā/ et por- tū Joppe e nauī videremus. Spe- culantes autem terram illam sanctam alonge per tot labores & anxias curas q̄sitā/ pñm mire omnes gauisi sum⁹. Hinc qui gemitus/ q̄ suspi- ria: que lacrimae i nobis q̄s dicere sufficiat: Ali⁹ gaudio tactus secum orabat. Alius voce elata velut amens pie deuotione cantabat. Alius ge- nu flexo/ iunctisq̄ manibus adorabat. Omnes autē in hos dauidici psalmi versus erupimus. Ecce introibimus i tabernaculū domini. Ado- rabimus in loco vbi steterūt pedes eius. Si de- dero somnum oculis meis: & requiē temporeb⁹

**Gaudiū
 terre san-
 cte vise.**

Laudes
terre sc̃te.

Cesi reges
triginta
duo.

Begnum
Juda.

Begnum
Israel.
philistym
decapolis
palestina
syrtamul
triplex.

Judea.

Cesaria.

Selboe
mōs.
Galilea.

Lomi quinti caput secundum.

meis: donec inueniam locū domīno tabernacu-
lum deo Jacob.

Caput secundum.

Acti ergo tutum portū Joppe: et cō-
potes voti effecti gīalem Terre san-
cte d̃criptionē aggrediemur: id po-
sulantibus loco et tēpore: vt sc̃z de-
hutus inlyte Terre situ/ dimēsu/ p-
uentib⁹ disseram⁹. Ergo Terra hec sancta ip̃a
est tot celebrata sacre scripture p̃econtis: toties
dei ore laudata: et israelitico populo p̃missa: vn-
de hec terra p̃missionis in scripturis vocatur.
Hec per victoriosissimū ducē Josue (teste et li-
bio) duodecim tribub⁹ est diuisa in fanticulo dī-
stributionis: delectis in ea septē nationibus sa-
mosis: celisq; regibus triginta duobus. Huius
terre pars vna regnū Juda nūcupat: p̃tines for-
tē duarū tribuū/ Jude et Bēiamin: altera pars
regnū Samarie: quod regnū Israel vel decē tri-
buū noīatur: hec duo regna cū puincia philī-
steorū maritima/ cūq; Decapoli. Terra sc̃ta est
a cosmographis palestina vocata: que magne
Syrie pars est. Porro Syria triplices apud scri-
ptores legū. Syria Mesopotamie: Syria celes
et Syria phenicis. Est et Syria damasci alsy-
ria Lybanica dicta. Quinta aut magne Syrie
pars est palestina: a nobis terra sc̃ta dicta: q̃
in tres portiones secat. Prima est cuius metro-
polis est sc̃ta Hierusalē: cōtinēs mōtes et colles
Judee: que exēdit ad mare mortuū atq; desertū
Ladesbarne. Sc̃da est cui⁹ metropolis est Ce-
saria maritima: q̃ totā philisteorū regionē p̃ple-
ctit: incipēs a Petra sc̃ta/ q̃ castrū pegrinorū dī-
vīq; Bazam vibē philistym: tēdēs cōtra mēti-
diē. Tertia est cui⁹ metropolis Bethsam in mō-
te Selboe iuxta fluēta Jordanis: q̃ antiquitus
Sicopolis dicta fuit hec regio pp̃ue Galilea si-
ue campus magn⁹ Esdreion et Abagedo vocat.

Lomi Quinti Caput tertium.

So. xx.

Tertium caput.

Abba similiter tres portiones
fortis. P̃ue metropolis est Bospho-
olim Bersa: nūc Burseth dicta.
Huius Traconitidis: et Jethuree
regio iungitur ab occasu: Dama-
scus autem a Borea: qua causa
Arabia nōnunq; Syria Damasci vocat. Sc̃da
metropolis est Petra vibs in torrēte Arnō: olim
Habath dicta: que erat ī domīno filiorū Amon
complectens regna Seon: Ezebon: Bazam: et
montem Salath. Tertia metropolis est mons
regalis: nūc Larach: olim Petra deserti vocata:
supra mare mortuum sita. Hec continet terram
Moab: quam et Syria Sobal scriptura appel-
lat: continet etiam totam ydumeā: siue montem
Seth: omnēq; regionem circa mare mortuū: vsq;
Ladesbarne: et Aquas p̃tradictionis versus ru-
bium. Mare p̃ altissimas et ferales solitudines:
vsq; ad magnum Eufratē: et hec est Arabia ma-
gna: ī qua Abacha vibs ē: et spurcissimi Abahu-
meti sepulchrum.

Quartum caput.

Is diligēter perspectis xp̃iane le-
tor: colligimus Terre sancte longi-
tudinem incipere ab aquilone sub
mōte Lybano vbi sita est Cesarea
philippi: nūc Celenas: olim Bā: si-
ue Zachis vocata. Porro p̃otēdit
cōtra austrum vsq; Bersabee Juda: que nunc
Cyberym dicit: p̃p̃inqua deserto magno. Hec
lōgitudō in sacris litteris creberrime insinuat
dum dicit. Cōgregatus est Israel oīs a Bā vsq;
Bersabee iuxta hāc dimēsiōē tota Terra sc̃ta
citra Jordānē in latitudine iusta est quiquagin-
ta duorum miliarium ab Jordane vsq; ad ma-
re magnum: hoc est ab oriente in occidentem.

c. iij

Arabia tri-
plex.

Petra.

Petra de-
serti.

Mare ru-
bium.

Abacha
vibs.
Dimensio
terre. s.

Terra ci-
tra iorda-
nem.
Terre. s. la-
tudo et lō-
gitudō.

Quinti Tomi Caput quintum.

Porro longitudo que sumitur ab Aquilone in austrum: scilicet a Dam vsq; Bersabee/ continet miliaria. ccc. Terra autem vltra Iordanē que erat duarum tribuū scilicet Gad et Rubem: et dimidie tribus Manasse: q̄tum visu assequit potui: credo a mari Galilee vsq; ad torrentem Arnon que est longitudo eius quinquaginta: quatuor miliaribus continet.

Quintum Caput.

Ec que diximus de terre sancte di-
mensu/ partim visu experti sumus:
partim probatorum scriptorū/ Mo-
se: Josue: atq; Iosephi possunt p-
bari. Floris tñ lector oēs terrā ysrāe:
liticā promissāz fere modico tempore fuisse pos-
sessāz: nā cū philisteis: cū filiis Amō/ ac Moab
Idumeysq; nunc pro suis finibus tuendis: nūc
pro alienis occupādis: cōtinua fere bella gesse-
re. Sed et deus ipse crebro in scriptura testatur
populo non omnes delendos habitatores terre
tum ne deserta terra et raro habitatore incre-
rent bestie contra filios ysrāel: tum ad exercitiū
ysrāelis sunt relictæ certe nationes: que essent
voce dei quasi fudes in oculis eorum. Adde q̄
exigentibus peccatis eoz maxime ydololatrie:
indigni erāt filii ysrāel pmissa terra potiri: quin
a sedibus suis per hostes crebro fuere expulsi:
et multis malis afflictī: Dauid tamē manu for-
tis: et Joab princeps militie armis omnia vēdi-
carunt traiecit: etiam magno flumine Euphrate:
ita vt Solomoni pacificum regnum pararetur.

Sextum Caput.

Estular loc: vt de qualitate et prouē-
tibus terre sancte paucis disseram:
de qua re magna est iter auctorēz offe-
nsio: nam dicunt nonnulli terrā sanctā

Notatudi
gna.

Quinti Tomi Caput sextum. Fo. xxi.

esse sarosam/ et sterilem: que nō tam natura soli
q̄ dei beneficio singulari fructus/ et alia vite ne-
cessaria progerminat. Hi originem erroris sum-
psere ex prauo intellectu autoitatis scripte in li-
bro Deuteronomij: qua dixit Moyses ad fi-
lios ysrāel. Cum ingressi fueritis terram quam
domin⁹ deus datur⁹ est vobis: cauete ne vnq̄
obliuiscamini domini dei vestri. Terra enim ad
quam ingredimini possidēdam: nō est sicut reli-
que terrarum: sed de celo expectans benedictio-
nem. Alij autē dicunt (id quod verissimum est)
terram hanc esse omniū fertilissimā/ amenissi-
māq; non solum qd̄ experiētia probat: sed etia;
sacra scriptura multis in locis testatur. Unde
Jacob ex hac terra Chanaan olim dicta mī-
tēs filios in Egyptū dixit. Sumite de optimis
terre frugibus. Sed et Josue: et Ezechiel alla-
tum in vecte botrū mōstrantes Moysē et populo
ysrāel ostenderūt exploratorum mendacia. At-
deas lector amice in hac terra mōtes herbidos:
prata amena: agros odoros: vbi passim velut
in hortis cultis crescit feniculum: salua: rursus:
rosa. Hic bōbar abundat et Lannamelle/ vnde
saccarum educitur. Sunt etiā poma prestantia
varij generis: optimi odoris: Cedri: Citri: Zy-
mones: Anaragi: Ficus: mala granata: oliue:
pepones: citrulli: melones: dactyli: racemi: legu-
mina optima: frumēta prestantissima. Poma va-
rij generis toto āno ex arborib⁹ legunt: ex vitib⁹
singulo anno ter vindemie colliguntur: quod par-
tim fit arte: partim natura. Terra sancta etiam
bestijs: pecude varlo: et aulibus pluriformibus
abundat. Hic visī: fues siluestres: cerui: damule
capree: lepores: cuniculi: coturnices: perdices
turdī: phasianī: gallinæ: columbe: turtures q̄tūz
vīptā terrarum abūdant. Hic leones: leopardi:

libertas
terre san-
cte.

Rege dñi
genter.

Amen-
tas terre
sancte.

Poma to-
to anno i
arboribus
vitis i an-
no ter pro
ducens
vitas ma-
turas.

Quinti tomi Caput septimum.

Cameli: diomedarij: asini: muli: equi in magna copia: porro arbores plātes Palmē. Thērebyni. Cedri: Cipressi: et omnium pestatissima Balsami. Recte ergo Moyses ille pientissimus auctoritate dei populum Israel contestat: dicens Deuterono. octauo. Dominus deus tuus intro ducet te in terram bonam: fluuioꝝ: aquarum: et fontium: in cuius campis et montibus erumpit fluuioꝝum abyssi: terra frumenti: ordei: ac vinearum: in qua ficus: et mala granata nascuntur Terra olei et mellis: ubi absq; vlla penuria comedes panem tuum: et rerum omnium abundātia frueris. Clarum tamē est omnib; viris prudentibus multū utilitatis et amenitatis eripi terre sancte neglectu et vicis incolarum.

Caput septimum.

Sortes tri
buum.

Simeōis
sors.
Beniamin
sors.

Effraym
sors.

Deo terre scē clariorē noticiā et exactiore descriptione secundū sortēs tribuum: sequendo Iosephum dicim⁹: q; tribus Iude sortita est superiorē regionem: cuius longitudo extenditur ab Hierusalem vsq; Egyptum septem diebus. Latitudo a lacu Asphaltide qd est mare mortuum: vsq; ad mare magnum siue mediterraneum: et est triginta miliarium. Simeonis sors cucurrit cum Iuda ex ea parte: que est iuxta Egyptum in monte Arabie: et eius dimē sione continetur. Beniamin tribus sortita est terram a Iordane vsq; ad mare magnum / longitudo triginta miliarium: latitudine a Hierusalē vsq; Bethel octo fere miliarium. Effraym sors erat a Iordane vsq; Baderam prope Joppem in longum. Latitudo extēditur vsq; ad magnū campū Esdrelon: vbi incipit Galilea: cōtinetq;

Quinti tomi Caput septimum. Fo. xxi.

xxiij. miliaria. Manasse dimidia tribus cum Ruben terram sortita est vltra Iordanem: reliqua pars Manasse citra Iordanem terram obtinuit a Iordane vsq; ad mare magnum prope Doran: cuius longitudo est. xxx. miliarium. Latitudo eius vsq; Bethsan. xiiij. miliarium. Issachar terram accepit Iordanis et Carmelum iuxta Gad: longitudine sexdecim miliarium. Latitudine ab Bethsan vsq; ad montem Zaburym decem miliarium. Zabulō sortita est Carmelus iuxta Aymoth vsq; Genezareth: duodeviginti miliaribus in lōgum: a Thabor: per uallem carneleam pingui solo decem miliaribus in latum. Aser tribus sortita est terram a Carmelo vsq; ad magnam sydonem. xl. miliarib; in lōgū: a mari magno vsq; Naafon: duodeviginti miliaribus in latum. Neptalim tribus sortita est Galileam superiorem vsq; ad montē Tybani fontesq; Iordanis: viginti miliaribus in lōgum: a mari Galilee vsq; ad Tybanum decem miliaribus in latum. Dan tribus sortita est loca cōuallū magni maris intra Achorum: et Doran: in longum Jamnā Beth et Acharon vsq; Bethoron lōgitudine tribus Iude et Beniamin: intra cuius terminos sortem accepit.

Manasse
sors.

Issachar
sors.

Zabulon
sors.

Aser sors

Neptalim
sors.

Dan sors.

Tomus sextus.

Sextus tomus de ritu peregrinoꝝ in portu Joppe: De itinere in Solymā sanctā: De Bhamā veteri: De Emmaus: siue Aycopol: De Tyda et Dorcade: De montibus Hierosolymitanis: De situ sancte vrbis: et spacio: et nominib; De distantia eius ab insignioribus locis pulchre pertractat: et habet Capitula septem.

Saluus
cōductus

exhorta-
tio ad pe-
grinos.

Sexti Tomi Caput primum.

Is plibatis ad iter nostrum regre-
diendum est: igitur naut in statione
toppenlis portus recepta / expecta-
uimus donec misso per patronum
nostrum ad pfectum lherusalē nū-
cio saluum cōductum obtineremus: neq; enim
ante exire nauem fas est: nisi summo periculo uol-
te. Porro pfectus vna cum custode fratrum mī-
norū montis Syon aduenit: quo morante pau-
lis per in litore Lenobita minoritanus nostraz
nauē cōscēdēs hac exhortatōe vsus est dicēs.
Saluete fratres christiani. Venistis huc sūmis
laboribus atq; impensis opintione mea: vt san-
ctissima loca visitando venerarent: quamob-
rem ne tanti laboris atq; itineris fructu frustre
mini: me paucis itelligite. Prīmū Chusti amo-
rem puro corde concipite: vt sacram sacrorum
locorum virtutem percipere digni sitis. Deinde
patientie clipeo vos munite: si que aduersa inci-
derint: memores longe maiora Iesum Chrustū
verum deū in hac terra p vobis tolerasse. Po-
stremum ascendentes in terram manus turche
ant pfecti lherosolymitani (iuxta consuetū mo-
rem) flexo genu osculamini: et inter scribe ma-
nus (ne quis ex vobis pereat) nomina z cogno-
mina date. Horum memores: confitemini in cō-
mune: vt si quovinculo excommunicationis te-
neamini: vos absolvere possis: vt digni sitis ha-
rum gratiarum participes fieri.

Secundum caput.

Salutat
sultanus.

Is factis mox nauem egressi / z ascē-
dentes in terram genu flexo manus
prefecti exosculamur: damus nomi-
na: z mox numerati mittimur in spe-
lūcam cum serpentibus: camelionib;
bus / inter feces diem agentes z noctem: donec

Sexti Tomi Caput tertium. Fo. xlii.

veniente custodia militari consensu asinie p-
gredi liceat. Porro Zoppe nūc Zapha dicta oī-
virs celebratissima: ad quā fugit Jonas a facie
domini: quam Zaphet filius Noe cōstruxit: nūc
penitus eueria: de qua multa nō solum i sacris
litteris maxie in libris Machabeoz / z in Actis
apostolorum leguntur: verū etiam apud cosmo-
graphos z poetas huius loci est mentio. Hic
ostenditur beati Petri apostoli hospitium: est
etiā sacelluz iuxta mare sub ruptibus vetulle me-
morie z venerandum: sunt z scopuli illi e mari p-
minentes / ad quos poete fabulātur. An droma-
dam Lephci filiā alligatam fuisse: z a Perseo
liberatam: sed res hec vt relique similes poeti-
cis velaminib; abscondita est. In dicita bine tur-
res quadrate visuntur. in monte distantia pas-
suum quinquaginta. In hoc portu peregrinis
plenaria remissio pmulgatur: quē hoc signo ti-
bi lector innotescat. †. Prope hūc portum ad
dexteram in gens sarum visitur: super quo Pe-
trus apostol⁹ legi abluisse rethia Chusto ve-
niente: quod visitantes aut deuote salutantes a
longe / obtinent indulgentiam septem annorū
z totidem quadragenarum: quam cognosces le-
ctor: hoc signo. †

Zoppe.

Signa in
dulgentia
rum.

Saxum
sancti.
Petri.

Tertium caput.

Ite ergo lune sequenti que tunc ha-
beatur solempnitas diue Magda-
lenes cōscens asinis / pperauim⁹
in Rama: dato tamē tributo ad va-
lorē duorū carolorū p quolibet mo-
nete frācie publicantis dñis Rame. Porro Ra-
ma distat ab Zoppe octo millarib; itinere pla-
no atq; ameno: ad quā eadē die lune possi meri

**Rhama
multiplex**

**Palme
multe.
Landells
turchæ nō
vtuntur.**

Sexti Tomi Caput quartum.

diē deo duce peruenimus: et in quadā domo
ruiūsa olim a Burgundie duce constructa p
peregrinantibus mansimus: pauperrime hospi
tati: namlicet in Rhama sint edificia multa: no
bis tamen hospitium aliud non paruit. Hic er
go quiescentes per noctem: audiuius Tur
chas suo Mahumeto nocturnas quasdā pces
per fletum et etulatum dicentes. Est autē multi
plex Rhama. Prima iuxta Thecuā i via Hebrō
Secunda in Heptalim prima castro Sephet
Tertia iuxta Sephorū. Quarta i Sylo. Quinta
iuxta Sabaa: de qua nunc loquimur: et omnes i
mōtibus cōstruēte sunt. Hec nostra Rhama est
de qua legitur in euāgelio et in Hieremia pphē
ta. Vox i Rhama audita est. Hec olim Rhama
ra Sophym dicta fuit: sita i mōte Effraym: ex q
Samuel ppheta et iudex Israel ortus fuit: et ibi
sepult⁹. Sic enim scribitur in .i. regū. c. xxv. mor
tuus est Samuel: et congregatus est omnis Is
rael: et planxerunt eum nimis: et sepelierunt eū
in Rhamata Sophym i domo sua. Hec postea
dicta fuit Arimathia in euangelio: ex qua fuit
sanctus ille Ioseph: nobilis decurio: qui corpus
Iesu honeste sepeliri curauit: nunc vero Rha
mula nuncupatur. In hac vībe palme abundāt:
et pcellē turres eminent: in qbuslā pades olīuo
perpetuo ardent: non emvillus vsusest candela
rū et cereorū apud turchas. In his turribus ēē
corpora nobilium turcharum reponuntur: vt ce
lo sint ppinquiora: et ad eorū sepulchra cōtinuo
Mahumetice pieces dicunt.

Laput quartum.
A sinistra Rhame oppidum Lid
de visitur: de quo in Actib⁹ aposto
lorum sit metio. Narratur em Actu
um nono cap. q Joppe fuit quedā

Sexti tomi Caput quartum. Fo. xxliij.

discipula dicta hebraice Thabita / grece Doicas
latie Damula: hec erat plena opib⁹ bonis: mor
tua est autem in Joppe eo tpe: quo Petr⁹ erat
in Lydda. Discipuli ergo totum corpusculū po
suerunt in cenaculum: mittentes duos viros in
Lyddā ad sanctum Petrum: rogantes vt citi⁹
venire dignaretur. Petrus ergo continuo sur
gens venit in Joppe: et flentibus pauperib⁹ su
per monte Doicadis / Petrus eiecit oēs de ce
naculo: conuersusq; ad orationem: et genibus fle
xis orauit: dixitq; Thabita surge. Que surrexit
atq; resedit: et viuētib⁹ se miscuit. Porro loco
rum insignia hodie monstrantur in Joppe: et
in Lydda: vbi est templum satis pulchrum: quo
loco olim diuus Georgius pro fide capite trun
catus est. Hunc visitantibus locum conceditur
indulgentia. † Ergo die martis predicti men
sis vicesima tertia circa aurorā egressi de Rha
ma comitatu: et conductu turcharum iter fecim⁹
per desertū: in quo grauem Arabum incurso
nem non sine vulnere et sanguine custodie no
stre perpepsi sumus. Arabes enim predonū mo
re nudi cū gladijs et lanceis discurrent: quicq
in via reppererint: piede loco rapiētes. Hos au
tem pacti cum eis: asinantes transiimus castel
lum Emaus: que insigni miraculo dominice ap
paritionis in euangelio Luce est celebris: olim
castellum: postea vobis dicta Hycopolis: nūc di
ruta paruo extante edificio. Hunc ad sanctam
Hierusalem alacri pede et summa deuotione
peruenimus. Et a fratrib⁹ minoribus mon
tis Syon benigne fuimus recepti: et per eos in
hospitiolum conducti substratis tapetibus per
noctem dormiuius.

Laput quintum.

Doicas.

**Arabum
mores.**

Emaus.

**Hycopo
lis vībe.**

Mōtes in
circuito. s.
Hierusalē.

Mōns of-
fensionis.

Mōs grō

Quid regius propheta sanctam ci-
uitatem carmine laudās dixit. Qui
confidunt in dño sicut mōs Syō: nō
commouebitur in eternū qui habi-
tat in Hierusalē. Mōtes in circuitu
eius zc. horum ergo mōtium numerū et dispo-
sitionem speculemur. Ab oriēte imminet sancte
vibi mons Oliuari ceteris altior: de cuius lo-
cis sacris z templis suo loco dicem⁹. Versus au-
strum mōs est predicto minor: dictus mōs offen-
sionis: eo q̄ Solomon vt scribitur in tertio Regū
idolum Moloch posuerit ibidē eregione tēpli
sacri deum excelsum ad traciūtiā prouocans.
Inter orientem z austrū mons est valde excel-
sus imminens agro Acheldemach: prope quē
est mōs Syō ab occidēte. Porro ab aquilone
mons est prealtus distans ab vbe quatuor sta-
dis: in quo Solomō chamus ydolo moabita-
rum templum erexit: vt scribitur in tertio Regū
Tēpoie vero Machabeoz in hoc monte arx
cōstructa fuit vnde Solima vbs valde infesta-
ta fuit. Huius arcis vestigia hodie permanēt.
Omnes hi mōtes prescripti tēpoib⁹ lapsis nō
adeo p̄p̄i quē fuisse menti⁹ sancte ciuitatis: vt ex
eis de propinquo ciuitas oppugnari potuisset.
Sunt z alij pleriq̄ mōtes reb⁹ gestis insignes:
de quibus ordine per peregrinatiōes dicemus.
Sunt autē hi mōtes fructiferi: nec prerupti ni-
mis: nec saxosi.

Sextum Caput.

Sic de sancte vibs Hierusalem
situ pro mea virili inuestigans: cō-
peri q̄ antiquit⁹ sicut hodie Mōs
Syō superemineat vibi: qui incipit
a porta aquarū sine fontis Syloe cō-
tra orientem

Situs ciui-
tatis scē.

tra orientem: z cingitur geminis vallibus: vna
ad austrum: vbi quōdam fuerat turris David
altera ad aquilonem: eratq̄ Ciuitati pro vallo
in hoc monte Syon rex David sibi constituit
māsonem: vbi z multi reges Iuda sepulti q̄s-
cūt. Regio autē sancte vibs fertilis est: z ame-
na: preterq̄ contra orientem z Iordanē: distat
autē Solima ab Achon: que olim ptholoma-
da dicebatur miliaribus septem ad aquilonem
situ mōtoso. A Sebasie olim Samarite dicta a
Samarite filio Chanaan triginta duobus mi-
liaribus. A Sichem que Sichar in euāgelio no-
minatur viginti miliarib⁹. a Hazareth quadra-
ginta quatuor miliaribus. cōtra aquilonē. Ab
Ioppe quadraginta miliarib⁹. A Iherico qua-
tuor milib⁹. A Bethleen quidecim. A Thecua
octo milibus. Ab Ebron decem et octo milib⁹.

Caput septimum.

Abse sancta sita est in p̄stino lo-
co: z antiqua regione habitat: fuit tamen per plures punctos re-
parata z ampliata: taliter vt ple-
raq̄ loca sancta olim extra urbem
sita nunc mentibus includuntur: inter q̄ est Cal-
uarie mons sacrosanctus: z hortus dominici se-
pulchri sanctissimus. Ambitus Solime maior
vnum miliare habet per diametrum: tria in cir-
cūferentia: ita vt non sit paruitate angusta: nec
amplitudine nimis vasta: sed medio spacio cui
cūq̄ illustri vibi comparāda: que pre insignib⁹
meritis multa nomina habet: vocatur enim Je-
bus i libro Iudicū: vocatur Solima: Hierosoly-
ma: Hierusalē: z Helia ab Helio Adriano ipe-
ratore: qui eam post vastationem Vespasiani re-
parauit. Frituolum tamen esse credo Solimam
esse: que in scripturis Luzan z Bethel vocetur /

Achon.
ptholo-
mada.
Nota hec.

Abse amo-
pliata.

Nota vi-
bis sancte

Attende
lector.

Tomus septimi Primum caput.

cum ex cōmentario dñi Hieronymi facile pba
ri possit cōtrariū esse: scilicet Bethel et Luzam
oppida a Solima satis longe distantia.

Tomus septimus.

Tomus septimi de locis sacris vrbis sanctissi
me: de Lenobio mōtis Syō: et de eius sacellis:
de Lenaculo magno Lene sacrosācte. De mō
te Lualarie longe sacerrimo. De Tēplo glorio
sissimi sepulchri. De sancti sepulchri fabrica. De
ritu militū creādonū ordine narrat: continetq;
Capitula septem. **Primum caput.**

Alte nūc sumpto spū fervoris san
ctā ingrediamur ciuitatē: dicentes
cū ppheta Dauid. Ego autē i mul
titudine misericordie tue introibo
in domū tuā: adorabo ad templum
sanctū tuū: et confitebor: noi tuo. nā
li regi Dauid in laudem Solime licuit dicere.
Fundamēta in montib⁹ sanctis: diligit dñs por
tas Syō sup oīa tabernacula Jacob. Gloriosa
dicta sunt de te ciuitas dei: ante diuinorū myste
riorū Christi celebrationē: quāto magis conue
nit nos eiusdē vrbis pmere laudes post mundi
salutē ibidē per tot sacramēta patr arā. Egredi
ergo hospitale nostrum grāa peregrinationis
pūmū offendimus castrum forte fossis et turrib⁹
cincum: p potentes olim: nūc autē delectos p
sanos in loco turris Dauid cōstructū: quo tem
pore pīlani terre sancte tenebāt dominū: quā
terrā Sultano turpissimo lucro pīstuerūt: fue
re q̄ pūmī qui a terre sancte peregrinis sacrile
gum exegere tributū: digni dei iudicio: vt ppter
hoc scelus serui dominarentur eorū: qđ impletū
videmus in Florentinis.

**Lans hie
rusalem.**

**Scelus pt
fanorum.**

Tomus septimi Secundum caput. Fo. xxv.

Secundum caput.

In crastinū tēplū mōtis Syō Ingres
si peracto sacro ritu solemini: p fra
tres minutas: auditaq; fratris cō
tione: cereostenuimus accensos in
manibus: et sociati fratribus cū can
ticis et hymnis ordie loca sancta p nostra fragi
litate cepimus visitare lachrimis pleni. Primo
in templo fratrum perquā deuote vidimus locū
in quo Christus vltimam celebrans cenā agnū
paschalē comedit: quo loco matius altare vene
ranter erectum est. Nam ibidē Iesus sacramen
ta corporis et sanguinis nobis sumēda instituit
et hic est toties quoties remissio. **Secundo** i eo
dem templo a cornu altaris dextro visitauimus
locum: quo Christus summa charitate lauit pe
des fratrum suorū: et multa mysteria p fundo ser
mone declarauit: vbi erectum est venerandū al
tare: et datur remissio. **Tertio** in superiori hu
iusdem templi parte summo amore locus visi
tur: quo Christus in die Pentecostes Aposto
lis alium misit paracletum in igneis linguis
tribuens eis charismatum dona: et datur hic
remissio. **Quarto** in inferioribus hu
ius templi sacellum ingressi sumus / non citra
stuporem: quo Thomas vidimus digitum in
vulnera: et manum misit in Christi latus sacro
sanctum: sua dubitatōe nostram solidans fidē.
In hui⁹ sacelli altari est columnē magna pars
adquam Christus in Cayphe domo creditur
ligatus: et celus: cuius cessionis signa veluti ce
re impressa videntur: et hic est remissio. **Quinto** facta hac processione intra parietes
templi venimus ad lapidem: in quo loco diuus
Matthias in locum Jude damnati forte di
uina est substitutus: remissio.

**Ordo pe
grinatio
nū mōtis
Syon.**

**Loc⁹ thos
me apli.**

**Colūne
Christi
pars.**

**Matthie
locus ele
ctionis.**

Tomus septimi caput secundum.

Sexto abhinc octo passus pgressi veneranter ad locū accessimus: quo diua virgo Maria migravit a seculo tristi: qui locus stratis ordine lapidibus cingitur: ne vlla immundicie maculet: nā olim fuit ibi templū decorū: vt pbat ruina. Septimo quindecim passus ab hoc loco pgressi vidimus lapidem /super quē sanctus Jacob minor in episcopum Hierosolimitanū fuit electus: et est remissio. † Octavo hic ppe locus veneratur: in quo diuus Ioannes euangelista sacratissime virgini dieti sacra celebrabat. Remissio. † Nono vidimus locū in quo paschalis agn^o nocte cene fuit assatus: hic dat remi. † Decimo venimus ad sepulchra regum Iuda Dauid /Solomonis et reliquorum: que partim in ecclesia: partim extra magno ornatu cōstructa: nūc temporis in hoc loco Turce desquiritā erexerunt. Undecimo. Quinq; passuum spacio pgressi: offendimus duos lapides: in quoz vno Christus predicans sedit: in altero Beata virgo sermonē filii audiuit. remissio. † Duodecimo prope menta vrbis dñi Stephani sepulchrum colitur: et datur remissio. † Decimotercio pgressi a Lenobio mōtis Syon qinquaginta passibus Cayphe domum sumus ingressi: in cuius porticu parua locus ostenditur: in quo Petrus Christū negauit: hic pulchrū sacellū erectū est qd Armeni tenēt: i cui^o medio locus est: in quo Cayphas Christū illum interrogauit: visitur etiā a dextris fenestra: in qua Gallus negantē Petro ter cecinit. Carcer quoq; domini hic est in quē post illusiones nocturnas Christus dimissus refert: et est in his locis plenaria re. †

Caput tertium.

Sacellum
vrginis. m.

sepulchra
regū Iuda

Domus
Cayphe.

Atriu domus
Cayphe.
Carcer domini.

Tomus secundi Caput tertium. Fo. xxvii.

Unc ad loca sacratissima mōtis Caluarie / et sancti Sepulchri pperem^o. Die ergo mercurij eadem circa solis occasum comitati Turcis sanctus dñi Sepulchrū ingressi sumus de notione plenti: et maximo lachrymarū rore perfusi ibidē pernoctauimus: deinde ordinata processione incedētes pte fons^o sancti Sepulchri omnes nominatim vocati per scribā Sultani apertis valuis: moxq; post ingressum nostrū reclusis cereos gestantes in manibus: primo sacellū ingressi sum^o: in quo Christus sacra nocte pasche glorioso in corpore virgini matri primo apparuit. In hoc sacello cruce: clau: spōgia: lancea inuenta per Helenā imperatricē fuerunt reposita / donec experimento facto per suscitationem mortui vera Crux Christi cōprobaret. In hui^o sacelli fenestra quadā magna Crucis pars per multa tēpora in memoriā miraculi fuit seruata. Est et grandis pars colūne: ad quā Christus in Cayphe domo ligatus fuit et cesus: patētib^o adhuc signis: cuius columnę altera pars in vrbē Roma i tēplo diue Præditi honorat. In oibus his locis toties quoties est plenaria. ✠ Secūdo inter dictum sacellum et sepulchrū dñi locus est: i quo summo diluculo Christus Magdalenę dilectę apparuit in specie Vitolani: in cuius rei memoriā duo hic sacra vñ sunt lapidib^o septa: in quoz vno Iesus: in altero Magdalena stabant colloquentes. plenaria remissio. ✠ Tercio versus septētrionem accessimus ad locum in quo Christus detentus creditur tempore quo foramina crucis et alta sacre passionis instrumenta pararentur. Ante hunc locū (qui carcer Christi dicitur) in lapide quodam duo videntur foramina a Christianis mire honorata: que cre-

Apparitio
facta vrgi
ni gloriose.

Columna
Iesu.

Apparitio
facta Magdalenę.

Foramina
miraclosa

Spelunca
instrumen-
torū dñice
passionis.
Sacellum
s. Helene

Locus p-
titionis ve-
stis Chri-
sti.

Tomī septimī Caput quartum.

ditur constante fama virtute diuina pedū Chri-
sti lapidi impressa: que bona fide dixisse velim.
Hoc loco hodie venerandū altare erectū est: et
est plenaria. ✠ Quarto pcedentes humillime
nudis capitibus et pedibus/ manibusq; functis
facellū subterraneū ingredimur: in quo sub for-
dibus et pulueribus dominice passionis instru-
menta crux: clauis: spongia: lancea: corona fuere
reperita: per Iudā quendā sue gentis seniozem:
qui iussu Helene in carcerē trusus: et fame ma-
ceratus fuit: donec celesti iudicio prefulgēte ipse
primus terre fossor accessit: locū ostendit: et sacra-
tissima instrumenta Imperatrici Helene protu-
lit. Erant autē demersa extra iudiciariā portam
in quandā voraginē: aggestis desuper sordib⁹:
vt citius putrescerent: in qua per ducentos fere
annos latuerunt. Hoc facellū vocat diue Hele-
ne: in quo est re. ✠ Quinto post supradictū sa-
cellum subterraneū aliud templū in honore Im-
peratricis est erectum: eiusdem remissionis. ✠
Sexto ppe est facellū: quo magna colūne pars
visitur: ad quā Christus in ptoio Pilati dire le-
gitur flagellatus: patentibus adhuc signis san-
guinis p̄ciosi: ac funium: quare a fidelibus sum-
ma deuotione videt: tangit: adoratur: huius co-
lūne pars reliqua est Constantinopolim transla-
ta. remissio. ✠ Septimo hinc accessimus ad sa-
cellū in quo altare pulchrū: atq; marmoreū ostē-
ditur: in cuius loco Christus vestes fuere partite
et fors missa sup tunicā eius incofuit. hic est se-
miplena remissio. † **Caput quartum.**

Is peractis: ad deuotā peregrina-
tionē sacratissimi mōtis Caluarie
pparamur: cōfessū pure: cōmunicatū
altaris mysterijs: et ardētī sermone
pmōitū. Morq; per viam altis vo-

Tomī septimī Caput quartum.

So. xxviii.

clibus singultibus et fletibus dei misericordiam
implozantes / montē sacrosanctū ascēdimus si-
tū ab occidēte olim extra: nunc intra vibē cōpie-
hensum. Ascēdimus aut altitudine decē et octo
graduū: singulo gradu alto pede cū dimidio: in
montis medio foramē cernit auro argētōq; in-
terius circundatū: pfundū palmis duob⁹ et de-
midio: capax capitis humani: incredibilis pla-
ne sanctitatis / et odoris p̄cipui. Hā et totus Cal-
uarie mons miris odorib⁹ fragrat. In hoc fora-
mine Sacrosancta crux nobili Christo onerata
et consecrata p̄is membris fuit defixa: ad cu-
ius aream rupes est: ad quā ascendit trib⁹ gra-
dibus: morq; sacrū foramen osculamur: patēti-
bus hinc inde altarū duay cruciū foraminib⁹ di-
stantia ineqali ppter rupturā inter crucē Chri-
sti et latronis sinistri: qua paulo longius sinistra
crux semota fuit a Christo. Ruptura hec mire p-
funditatis et lōgitudinis facta credit cū reliquis
miraculis Christo expirante in cruce. Distantia
foraminis dextri a Christi crucis foramine: est
plus min⁹ sex palmoz: distantia vero foraminis
sinistri a cruce Christi palmoz vndecim. Erāt
autem duo altaria ab vtrisq; laterib⁹: quoz dex-
trū in memoriā diui Joānis euangelisse Iesuz
patientē pie contēplātis: aut certe ob merita bo-
ni latronis credit fundatū: sinistrum vero in me-
moriā depositiōis corporis Christi per Ioseph
et Hychodemū: q̄ ibidē facta fuit: cū in his locis
p̄cioso Christi sanguine totius mūdi p̄ctā sint ex-
plata: nō mireris christiane frater si in his locis
tibi detur toties quoties plenaria remissio. ✠
Est etiā locus hic insignitus marmore et musa-
co opere: in quo strata in terrā cruce Christus in
ea fuit extensus atq; clauatus / anteq̄ eleuaret:
operaturus salutem in medio terre.

d. iiii

Sit⁹ mōis
Caluarie
et altitudo
eius.

Foramen
crucis.

Distantia
triū crucū.

Altaria
duo circa
foramen.

Quintum caput.

Facellum hoc montis Caluarie sic
cur sanctitate omnibus prestat: ita
speciositate excellit: est enim extru-
ctū marmore: parietes interioris mi-
diſſimo alabaſtro recti: paulmentū
mīro ornatu ac coloribus variegatum: testudo
opere musino et vermiculato radiantibus lam-
nis aureis ita num specie/aut plecto plus excel-
lat/non facile dixeris: nec enim simile opus in
orbe terrarū credo reperiri. Profecto quia hoc
facellum Christi crucis fixiōe et redēptiōe gēis
humani est consecratum: noueritis fideles lecto-
res q̄ Iesus crucifixus faciem habuit ad occi-
dentem: dorsum vero versus ciuitatem: qd̄ ex
eo patet: quia uoiago in quam cruceſ erant p-
fecte: erat illo tempore retro locum crucifixiōis
Fuit enim fossa extra portam iudiciariam ppe
muros a parte occidentali: ex quo colligitur ma-
nifeste Golgoram siue Caluarie montem fuisse
ante portam iudiciariam valde prope muros:
sicut Ioannes testatur in euangelio dicens p-
pe ciuitatem Christum passum. Locus autem
beatissime virginis non erat sub crucis brachio
sed ante faciem filij fere ad occidentem in decli-
uio, mōtis vel rupis Caluarie. In descensu mō-
tis Caluarie in planicie ecclesie uisitur locus in
quo Christus a cruce demissus / et testantibus
euangelistis per Ioseph ab Arimathia: et Ni-
chodemum uiros iustos et timoratos de conceſ-
sione Pilati mixtura mirre et aloes fuit iunctus
et syndone mūda / aliſq; lintheis curiose inuolu-
tus: presentibus diua uirgine reliquisq; mulie-
ribus: circa exequias nobilis corporis multum
sollicitis: illis cōcedit plenaria re. ✠ Sudariū
apud Chamberiacum Allobrogū oppidū mul-

Habitus
Iesu in
cruce.

Locus vir-
ginis tpe
passionis.

Locus vi-
ciōis Iesu

ta ueneratione monstratur singulis annis inui-
gillat et die inuentiōis sancte crucis: et con-
niti ac cōfessi uidētes cōsequunt plenaria re. ✠
In radice montis sunt sepulchra Godofridi et
Balduini de Boullō regū Hierusalē miro sum-
ptu extructa: eterna patrie Lotharingorum/he-
roum de Boullon memoria digna.

Caput sextum.

Hinc ita p̄gredimur uisuri sepulchrū
Christi gloriosum distās a loco cru-
cis Christi pedibus cētum et nouē
descēditur enim a loco crucis Chri-
sti ad superficiem paulmentū eccle-
sie spacio pedum viginti nouem: quod refultat
ex decem et octo gradib⁹: et a principio paulmen-
ti usq; ad sepulchrū spactum est pedum octo-
ginta. Est ergo dispositio loci dominice sepul-
ture talis. In media templi area stāt due domū-
cule siue cripte: sunt em̄ e rupe cauate: interius
et exterius parietibus marmore icrustatis: tecto
rudi iuxta naturam rupis exteri⁹ manētis. He-
cripte contigue sunt et sub eodem tecto: et iisdem
longitudinis: latitudinis: et altitudinis: habē-
tes in longum septem pedes intra parietes: ad
quarum pilorem intratur hostio apertura sa-
tis patente: uisiturq; locus lapide signatus: ubi
angelus remouit uerum lapidem ab hostio mo-
numenti stantibus in hac cripta mulierib⁹. In
altera ingressi per portulam: que est altitudinis
pedum trium: et latitudinis pedum duorū cum
dimidio vel circa: ita q̄ medio corpore inclinato
ingredi necesse sit. A dextris est Christi sepul-
chrū septē pedibus lōgum inſar cripte: octo
palmis altum a paulmēto: ex marmore cādido
atq; lucente. In hac cripta lampades multe cō-
tinue ardentes lumen ministrant: sunt em̄ parie-

sepulchrū
sancti de-
scriptio.

Cripte
due.

Lapis
remotus.

Mensura
f. sepulcri.

tes vndiq; solidi. Est autē hec crypta vix trīū ho-
minūz capax: sacerdotis scilicet ⁊ duoz clericoz
sacrū ibi peragētū. Hic cōfessis et cōmunicatis
deuotissimēq; adorātibz et odore loci suauiss-
mo recreatis est plena re. † Incurrunt autē
sententiam ex cōmunicatiōis peregrini: qui par-
tes sancti sepulchri diripiunt: quare per fratres
montis Syon honestis virtis dātur particule ex
foramine sinistri lateris sanctissimi sepulchri.

Septimum Caput.

De gloriofissimū dñici sepulchri tē-
plū sicut singlari glia a deo est clari-
ficatū: ita sumptuosissime ⁊ pulcher-
rime a principibus chūstianis cons-
structum: ornatum atq; ditatum: et
plurimarum nationum fidelē chūstiane officis
sanctis diu noctuq; frequētat. Est em̄ hoc tēplū
mire altitudinis et amplitudinis: plurima (vt
diximus) loca sc̄a includēs: ⁊ ab vtrisq; laterib⁹
m̄ltis facellis distinctū: vt ifra dicem⁹. Innitit co-
lūnis marmoreis septuaginta trib⁹: singlis sup̄ a-
bazim triginta pedū altitudine eleuatis. In tes-
titudine artificiose picture mira colorūz varietas
tevisunt. Porro in testudinis medio sup̄ dñt Je-
su gloriofum sepulchrum late patet apertura
rotūda m̄tri (vt dicit) effectus: nam aliq; perhibēt
rotūdo celo per hāc aperturā dulcissimū manna
sup̄ Chūsti sepulchri sepe pluuisse. Alij affirmāt
ignem celestē ministerio angeloz per hāc descē-
dere solitū: a quo sc̄i sepulchri lampades fuerūt
accēse: iuxta illud ppheticū. Cadet de celo su-
per vos glob⁹ ignis: a quo illuminabimini. verū
hec actis tēporibus ob scelera pseudochūstia-
norum p̄isanoz ad gloriofum sepulchri perpe-
trata cessauere: vt in antiq; gestis Lenobij mō-
tis Syon vetustis libris fuimus edocti. Apertu-

Fabrica
templi. s.
sepulchri.

Miracu-
lū magnū.

ram hāc multi p̄icipes pio zelo ducti sepe clau-
sere argētis: vel aureis laminis: sed altero die
solito mare paruit: remotis laminis angelico
mysterio: qm̄ prophētātū erat fore sepulchrum
Chūsti gloriofum: sicut passio fuit ignominio-
sa: ideo sacerrimus hic locus non solum spiri-
talibus gratiis: atq; miraculis decoratur: sed
etiam militaris nobilitatis illustria dantur infi-
gnia: quib⁹ peregrini bonoz morū: atq; nataliū
in milites Chūsti consecrantur. Hoc ritu solēti
primū interrogātur nū illegitimi sint: an ifames
criminosi aut suspecti i fide: Sc̄o i sacra chūsti
militia p̄scribūtur. Tercio dāt militare sacramē-
tū. Quarto balthēo militari cingunt pēdēte a
femore gladio. Quinto exēptū ensem manu p̄pre-
hendētes vibrāt: dato iuramēto p̄ sphaerā capuli
crucē: atq; mucronē semp p̄ fide catholica: tu-
sicia: ⁊ terre sc̄tē laudibus se militaturos. Serto
aurata calcaria pedibus inserunt: vt parati sint
p̄ terra sc̄tā (si res postulat) equos ascēdere: vige-
re sonipedē: vt equites aurati digni sint nomi-
nari. Pro his decem aurei coronati in vsuz sacri
sepulchri soluūtur. Viggo autē hui⁹ ordinis mi-
litaris est ad sepulturā Chūsti sanctā: ⁊ honori-
cam memoriā: circa quam viri illustres: ⁊ sc̄i offi-
ciosi fuisse legunt post mortē Chūsti i cruce: nā
Pilatus interrogato Centurione: si iaz Chūst⁹
obisset: ⁊ cognito: iussit reddi corp⁹. Centurio per-
cussio pectoris vere fili⁹ dei erat ille dixit: ⁊ corp⁹
Xpi honorifice sepellēdū p̄uasit. Ioseph ab ari-
mathia audacter corpus petiit: afferēs mirturā
myre ⁊ aloes. Archodemus magister in Israhel
et amic⁹ Chūsti occultus: syndonē mūdisimā
attulit: et ideo corp⁹ p̄ciosi⁹ de cruce depositū
aromatibus cōditum: linteis inuolutū: assisen-
tibus virgine gloriofa ⁊ marronis nobilibz in

Ritus m̄-
litū crean-
dorum.

Octauū Tomi primum caput.

hōto in monumēto nouo: clauso: signato: hono
 rificētissime sepulture tradiderūt. Ecce origo mi
 litaris dignitatis cōparāde ad Christi gloriosū
 sepulchrum: restat ergo hos milites sacros elu
 dē z maioris esse dignitatis cuius sunt reliqui
 milites: eo qd hi vel ex pēte: vel vnus belli
 periculo hunc ordinē cōsequūtur: illi aut ex mul
 tis laboribus: periculis z sumptibus suffragāte
 piissima causa militaris ordinis cōsequūtur in
 signia. Merito ergo eisdem et potioribus pri
 uilegijs gaudent: inter que est qd nuper ex terra
 sancta reuerſi si quod corpus suspensum patibus
 lo in vta reppererit: exempto gladio funē p̄scin
 dere possunt: z vt sepulture mādetur imperare.

Tomus octauus De sacellis Templi sancti
 sepulchri. De varijs natiōibus christianorum in
 tēplo et eorū sacris. De alijs natiōibus christia
 norum per terram sanctā. De cōparatione epi
 scoporum oriētalium et occidētalium. De spur
 cis moribus Agarenorum et Sarracenorū. De
 sacellis in atrio templi. De pontis vrbis Hieru
 salē. De pretorio Pilati et Lycosratos. De ge
 mina sentētia prolata in Christi. De templo
 Solomonis seriatim perdocet: continetqz La
 pitula octo.

Caput primum.

Quis noster ante sc̄la sicut teste Da
 uid salutem operatus est in medio
 terre: scilicet in monte Caluarie: ita
 sue passionis virtutē in omnes na
 tiones diffudit: dicēte eodē David
 Nō sunt loquēle: neqz sermones zc.

In hoc enim sacro tēplo dominici sepulchri va
 rie sunt nationes suis sacellis discrete: quarum
 cenobia per terram sanctam et finitimas regio

Nationes
 varie in tē
 plo sc̄i se
 pulchri.

Octauū Tomi Caput primum. Fo. xxxi.

nes habētur in magno nūero: licet diuersis riti
 bus Christo famulātes: et he singulis septima
 nis successiue et vicissim sacra mysteria pagunt
 in templo dominici sepulchri.

Prima Ratio est Latīnorū: videlicet
 fratrum sancti Fr̄acisci: quorū Con
 uentus est in monte Syon: et hi te
 nent Capellā virginis Marię. Hi
 primi sunt noīe ob dignitatem eccle
 się Romane. Fateor enī coram Christo deo me
 non reperisse ibidē laxioris vite xpianos qz La
 tione natiōis: quod vnde accidat nescio: nisi for
 te qd omniū Romani imperij terrarum ob sceles
 ra facti profugi terram sanctā: vt legum penas
 euadāt: et libere vitis indulgēat accedunt. Les
 lum plane ac solū mutantes: minime animum.
 Hōrū vitia ac mores subiticebo.

Latīnorū
 natio.

Notatu di
 gnum.

Ratio secūda est Grecorū ex pane azy
 mo cōsecrantium: hi varijs ritibus z
 opiniōibus discordant ab occidētali
 ecclesia: vidētur tamē mire deuotiōis
 in sacris officijs et magne abstīnētie. Hōrum
 prelati omnes sunt monachi: qui magne sunt
 apud eos venerationis: habent suū patriarchā
 nihilominus Romanū Pontificē venerantur.
 Inter Latīnos et Grecoſ magna est de rebus
 fidel controuersia: que aut alteri p̄stet in fide
 sacramentis: et moribus: dies domini declara
 bit. Ego qd a prudenti: et sancto viro audiui: hic
 inferam: dixit enim. Sicut ecclesia orientalis ob
 nimā paupertatem lapsa est in multa incōmo
 da: ita occidētalī ecclesia ob nimias pōpas et
 diuitias desolabitur.

Grecorū
 natio.

Mona
 chi greco
 rum prela
 ti.

Verbū no
 tandum.

Tertia natio est Jacobitarū: dicta a Ja
 cobo discipulo patriarchę Alexandrine
 ecclesię. Hi occupant magnam partem

Jacobita
 rū natio.

Octauū Tomi Caput primum.

Assie: et conuallē a Hambrē vsq; ad Egyptū et
Ethiopiā: vsq; ad Indiā: ita ut credant quā
draginta regna tenere sub iugo. Hi circūcisio-
nem suscipiunt. Baptizantur in igne accipien-
tes caracterem in fronte ferro ignito in modum
crucis: soli deo confitentur: in Chusto vnam cō-
naturam p̄dicant scilicet diuinā: vtuntur lin-
gua Chaldaea et Arabica: cōdemnati fuerūt in
cōcilio Calcedonē. Vident autē deuoti ac sim-
plices victu ac vestitu: nam per quadragesimā
nec oleo vtuntur nec piscibus: conficiunt in azis
mo: ingrediuntur templa erectis ad dei hōno-
rem verillie.

nestoriano
rū natio.

Quarta natio est Nestorianoꝝ: q̄ de
nominant a Nestorio heretico Cō-
stātinopolitano. Hi ponūt in Chis-
to duas personas: vnā diuinā: alte-
ram humanā: negant diuinā vir-
ginem esse dei genitricem: conficiunt in fermē-
tato: habitant Tartariā et Indiā maiorem: in-
colunt montē Libani prope ythyreā regionem
reputati sunt autē schismatici i synodo Ephesi-
na: sermone vtuntur Chaldaeo et Arabico: i mul-
tis alijs similes Jacobitis.

Armento
rū natio.

Quinta natio est Armentoꝝ: qui Ar-
menia incolunt ppe Antiochiam
hi vidētur boni ac simplices: vtunt
officio sicut Latini. Hi cuq; habeāt
linguam p̄puiam et literatā: ea vtū-
tur in sacris. P̄elatos habent oēs monachos
Seculares vero p̄sbyteri minime honorati.
Lampāis carent vt Greci. Cōuocant populū
ad sacra crepitaculis: vt nos facim⁹ in hebdo-
mada sancta: sunt apud eos Atrapete: qui eis
sacram scripturam interpretant. Sacerdotes se-
culares vxores ducunt. A die lune vsq; ad vene-

vatrāpete
armenoz.

Octauū Tomi Caput primum. Fo. xxxij.

ris diē minime celebrāt missam: vt matrimonio
vacēt. In diuinis vulgari sermone vtunt: vt ab
oib⁹ intelligant. Ad alteri graui multa puniunt:
hi a cōi plebe discernunt albo panniculo: quē
humeris et collo circūdāt. Parui furti rei castrā-
tur: ne filios gignant paternoz criminū sectato-
res: Castrati p̄ eunuchis seruiunt in edibus ma-
gnatum. Doctores grecos Athanasii. Basilii
Chrysostomū: Nazancenum mire obseruāt in tē-
plis: nil agūt alijs q̄ orāt: corp⁹ Chusti iter thu-
ribula et Cherubim deuotissime leuāt: atq; ado-
rāt: dulces hymnos personātes. Vestitu vtunt
vili atq; vulgari: adeo vt nec p̄sces: nec reges
p̄ciosos vtant: hi p̄matem suā catholicā vocāt.

Mira po-
litia.

Doctores
grecorum

Quarta natio ē Georgianoꝝ: hi a bea-
to Georgio nominant: qm̄ bellico
sunt: et hoc patrono vtunt. Hiabi-
tant in partib⁹ orientaliū: vtuntur
lingua greca in sacramentis. Hōiū
clerici coronas habent rotundas in capite: vulga-
res vero quadratas. Georgiani sūt qm̄ Hieroso-
lymā eūt pegrinatū Sultano tributū nō soluūt:
sed in camelis diomedarisis et eqs p̄opat̄icis re-
nietes erectis vexillis Hierosolymā ingrediunt
horum semine vt mares armate icedūt. Pileis
vtunt vt turche cubito altis. Sultanus ac Tur-
cha eos valde timent: commorantur in finibus
Abedorū: Persarum: et Assyriorum.

Georgia-
noꝝ natio

Georgia-
noꝝ pū-
gnacitas.

Septima natio est Surianoꝝ: qui a
Sur ciuitate denominantur. In ser-
mone vulgari vtuntur lingua Sar-
racenica: Greca in sacris: nā et gre-
corum ritus et opiniones sectan-
tur. Hōiū aliqui dicuntur Samaritani: nec
Moyse legem: nec Chusti recte tenentes: om-
niū plane miserrimi atq; auari. Hi discernunt

Surianoꝝ
rū natio.

Samarita-
ni.

Octavi Tomi Caput secundum.

cingulo lane nigre ⁊ albe: unde chustiani de 30
na Beate virginis vocantur: quam dicunt se in
pignus amoris a diua virgine ascendente in
celum recepisse.

Caput secundum.

Ierunt ⁊ alie pusillimis temporibus
nationes i hoc templo sancti Sepul
chri: que ppter celi solis inconsumetā
raritatem / ad suas terras redierunt
inter quas sunt Indiant quib⁹ die
spyer Joānes dominat: cui⁹ ditio ⁊ iperū om
nem potestātē fertur excellere: ita vt septuagin
ta duos reges habeat subiectos. Huic equitan
ti mirabili apparatu crux lignea pferitur: edu
centi exercitum due cruces pferuntur: vna au
rea: alia ex gemmis pctolis: quib⁹ intelligi da
tur: eum diuitijs ⁊ nobilitate omnes principes
terre excellere. Isti corpus dñi Thome aposto
li mirabili veneratione psequuntur: quē dicunt
Thusti pcepto euāgelij per Indiam pdicasse.
Maronite a Marone heretico dicuntur: vnam
tñm Thusto volūtatē credentes. Conscitū
in azimo: ritum in sacris tenēt more Grecorum
in vulgaribus arabico sermone vtūtur: Lybie
provinciam incolūt circa castrum Arachas cōs
tra fontem hororum in radicibus Libani. Dis
centa milia hominum pugnatōrum educūt in p
lium vtentes arcubus: ⁊ lanceis. Principē sibi
pfiunt non viribus aut diuitijs: sed virtutibus
precellentem: hunc vocāt Senem de montanis
Imperia Sultant ⁊ Turche parū faciūt suis le
gibus vtuentes: horum plati in ceremonijs val
de similes sūt latis. In cōcilio Lateranensi sub
Innocētio tertio eorum patriarcha obediētā
pstitit Romane ecclesie: sed in concilio Constā
tinopolitano schismatici declarātur. Abozoia
bet dicti sunt:

Judiani.

Mirū im
pertum.
Abos pi⁹.

maronite.

Senes de
mōtantis.

Abozoia
bet.

Octavi Tomi Secundum caput. Fo. xxxlii.

bet dicti sunt: q mores Thustianos cum Arabi
cis miscent. In officijs sacris lingua latina vtū
tur: obediunt Romane ecclesie: in Azimo confi
ciunt: in officijs diuinis valde discrepant: dicē
tes pleraq; in fine: que nos in principio dicim⁹.
Eucharistie sacramentum alij in septem / alij in
decem diuidunt partes. Ibi videntur valde de
uoti: ⁊ solis sue nationis gentibus matrimonio
iunguntur. Contunx mortuo marito vidua ma
net. Saraceni hominum genus spurcissimum
adeo vt nomē falsum sibi vendicarint: nam cum
sint ori ab Ismaele filio acille Agar: ⁊ spurto
Abiahe: pfecto nō Saraceni merent vocari: s; Agareni:
vere em i eis videt Ipleta pphetia de Ismaele.
Totam fere occupant terrā: Mahumeth p
dicant: ⁊ legem eius obseruant: Thustum
maximum pphetam dicunt: vt hominem
natū de pgle paupcula: passum negāt: ideoq;
loca passionis Thusti irridēt: asserūt aut Thustum
libito sue voluntatis ascendisse in celum
Mahumethē suū ad dei sinistram sedere: vt ad
uocatū: ⁊ Thustum a dextris cōfiteri. Ibi porco
rum instar libidinibus obuoluunt: tot ducentes
vires / quot possunt nutrire. Spurcissima quā so
domiticā vocāt eis p risu est: ita vt lupanariū
loco ephēbias cōstituat: hī tot scelerib⁹ inuolu
ti curiales tamē sunt: hospitales: benefici i ami
cos / fideles in pmissis. Puiores gentis turche
vocantur. Crebro se lauant: vino abstinent: cum
magno eiulatu pcanant. Porro Mahumetani
non illeptide elephantibus comparantur: q no
uisunio in fluminibus se ablūt: ⁊ mox integro
mense ad solita loca reuertuntur. Iudei quoq;
Iherosolymis degunt magno plane suo dede
core: nullis enim sacris / nullis legibus / nullo
pncipe vtuntur: sed in solo natali ab omnibus

Uarij ri
tus.

Saraceni

Turpis
cōparatio

Lepida
cōparatio
Iudei.

Tomus octavi Secundum caput.

Supplicatio

nubiant &
Iamant.

priester
legis.

Widuit.

ut canes vilipenduntur: Christum negat: Athesiam vanissime expectant. Habent sepulturam in valle Syloe prope reliquias eorum prophete predictis: Funera lugentur a consanguineis novem diebus: inter quos narrantur cum eiulatu moeres defunctorum. Sabbati diem a vespera in vespera colunt: ita ut nec quid emant: nec numos tangant. In vespera veneris mensas parant pro sabbato: ne quid agere cogantur aliud quam orare Synagogam frequentant: in qua vetus testamentum declaratur. Sabbato ultra mille passuum non ambulant: carnibus occisus a Christianis non vescuntur: fures non comedunt nec lepores: ieiuniorum diebus vivunt pane et aqua: ante solis ortum et post occasum nil operantur. Sunt et aliarum nationum homines Iubiant et Iament terram sanctam incolentes: non tamen Hierosolymis manent. Hi se Christianos fatentur: et receperunt fidem a beato Mattheo apostolo. Baptizant in igne characterem crucis fronti imprimentes in ceremoniis devotissimi credunt inter omnes orientales: palam omnibus deo confitentur: in plerisque vivunt more turcharum: vino tamen vitentur. Romanum pontificem non audiunt: sed inter se virum probatum eligunt: quem priester legem appellant. Habitant in regione maris rubri: sunt et alij populi Madianiti vocati: aut Widuit: hi tantam operam atendo pecori dant: ut instar pastorum demorentur in tabernaculis: que pro pastura pinguiore circumferunt per prata et rura: montes: et colles. Bellicosi sunt: utentes arcibus: gladiis: et lanceis: vestiuntur pellibus: et pileo alto more turcharum. Habitant circa flumen Iordanis a monte Lybano usque ad desertum Pharam.

Octavius tomus Tertium caput. Folio xxxviii.

Tertium caput.

Quia de ritu et moribus nationum in terra sancta degentium dicere poteram: nisi brevitati studerem: et enumerarem fastidia: certo enim credo non esse nationem sub celo de qua in terra sancta non sit homo: adeo ut possit adhuc verificari hoc tempore moderno: quod legimus de Hierosolymis tempore primitivae ecclesiae in Actis apostolorum: ubi dicitur. Erant autem viri religiosi de omni natione que sub celo est: Parthi: Medii: Elamitae: Lyones: Arabes: advenae Romanorum. etc. Preterea multum falluntur: qui credunt orientem et Asiam solis turcis et infidelibus habitari: cum ubique reperiantur regiones: regna: provinciae: vices: agri: montes: deserta agminibus Christianorum repleri: verum de his satis superque dictum fuerit: nunc reliqua sacri templi sancti sepulchri expediamus. Ergo ante portam templi huius est lata area: magnis strata lapidibus quadratis: in cuius circuitu multa visuntur sacella: sacris pignorum dedicatorum: inter quae unum est sacellum diuae Mariae egyptiace destinatum: que cum visitandi huius templi amorem conceperat: monita fuit ab angelo: ne meretricis indigna sacram edem ingrederetur. Que mox soluta in lachrymas: et toto corde contrita penitentiam egit. Et ante imaginem virginis gloriose genu flexo angelice vocis consolationem audiuit. hic est remissio. Secundum sacellum in honorem virginis gloriose et sancti Joannis evangeliste est erectum: in quo olim ipsa virgo Lualvarie montem summa cordis amaritudine contemplantur. indul. et ij

De sacello
an tem
plum. f. se
pulchri.
S. Egi
ptiace sa
cellum.

S. marie
sacellum.

Octau^{us} Tomi Caput quartum.

Tertium sacellū in honorē supernorum spiritū et sanctorū angelorū est: consecratū: hic est remis. †
Nec enī dubitandum: q^{uo}d patiente Chusto totus Caluarie mons et eius circūferētia legionib^{us} angelorū fuerit frequētatus. Quartum sacellū di-
uo Joanni Baptiste cedit: qui licet sacrosancte passioni Jesu cognati sui nō interfuerit: quippe immatura morte puentus per Herodē tyrānum virtutem tamē passionis sensit in limbo: et patri-
bus declarauit. remissio. † Quintū sacellum Magdalene feruētissime Jesu Christi amalie est
consecratū: dicitur enī ratio / vt que viuenti Christo tam pēlara officia exhibuit: patientem vsq^{ue} ad Caluarie montē secuta est: sepultus quesiuit cū
aromatibus: et nunc in celo beata partē habet in templo sui magistri. remissio. † In huius aree medio ante templū visitur locus non sine
lachrymis: in quo Christus scā crucis sarcina oneratus Caluarie montem lachrymosis oculis su-
spexit: et suo tenerrimo corpori duri strati cubile preparari audiuit. hic est plenaria remissio. ✠

Quartum caput.

Je iouis. xxv. mēsis Julij predicti hora matutina comitantibus Tur-
chis Sancti sepulchri templū egres-
si ordine quo venimus / tuimus pri-
us: hora pomeridiana reliqua loca
sancta visitaturi. Facto priandio egressi a reno-
dochio nostro: inter conuentū montis Spon et
castrū Pisanuz templū sumus ingressi: q^{uo}d in ho-
norē dñi Jacobi maioris est constructū: in quo
ad sinistrā ingrediētib^{us} sacellum visitur locus
martyris predicti apostoli. Hoc templū incolit
Armenij chusticole. indul. † Ibidē in strata pu-
blica vidimus domū sancti Bartholomei apli:
indulgentia. † Ibidē visitauimus domū mo-

Octau^{us} Tomi Caput quartum. Fo. xxxv.

nachi vnus ex septuaginta duob^{us} Christi di-
scipulis: in qua post mortē sancti Jacobi / Petro
q^{uo}d incarcerato ceteri discipuli orabant p libera-
tione ipsius: in cuius domus loco cōstructa fuit
prima ecclesia Greco^{rum} chustianorū: et est sedes
epālie: quam tenent Surlenses. Ho^{rum} episcopū
osculata manu salutantes: inuenimus operan-
tem in serico: lōge plane episcopis nostris dissim-
ilē: qui putant omnē sanctimonā episcopales
in phaleris: famulitio / anulis / mytris constitut^{os}:
tam: haud scientes / q^{uo}d Paulus apostolus etiam
manuū labore victū queritabat: huius ac reli-
quorum apostolorum exemplū et memoria visif.
In episcopis oriētis que omnes fere certis die-
bus manuū artificio insistant: reliquū tempus
sacris officiis expēdentes: si quo eundū est / ex-
plo Christi asina aut subiugali vehuntur: vno
famulo comitante: memores verborū Jesu dicē-
tis. Nō est seruus maior domino suo: nec aposto-
lus maior eo qui misit illū. Si quo eundū est: li-
gnea crux pferitur. Porro aurū: argentū: equi: ve-
stes pēciosae: omnia hec vel non habentur: vel in
pauperū vsus distribuuntur. Raro videas ep^{iscopu}m
quēpiā extra fines sue diocesis morā trahere.
Et hec vt ep^{iscoporum} occidentis moribus respondeāt
testis est orbis catholic^{us}: nā et ipsi phdolo: scim^{us}
omnium sacro^{rum} vim apud nos in auro argento
gēmis et pompis constitutā: et adeo hic pestifer
moribus inualuit: vt si videas episcopū in occidē-
te asino insidentē et cruce lignea nullo famulitio
nullis anulis aureis: nullis holosericis: nullis gē-
mis ornatū sacra pagere: ridiculū credas omne
q^{uo}d gerit: sed vere q^{ui} habitat in celis irridebit eos
et dñs subsannabit eos. vos autē ep^{iscopos} occidentis
vos interim Dicite pōtiffices in freno quid facit
aurum: indulgentia. † Hinc pgressi sum^{us} ad
e lii

Sede septi-
scopalis.

dissimiles
episcopi.

Porta ferrea.

Porta aurea.

Statutus capitale.

Heracly hystoria.

Tom octau caput quartum.

sancte vobis Portam ferream: que Petro vinculis soluto paruit angelico ductu. Carcer autem sancti Petri erat tunc temporis extra ciuitatem domus autē p̄dicta erat intra menia vrbis: quare Petrus nō est vrbē egressus (vt multi credūt) et p̄dicant: s; ipaz ingressus. Porta hec nūc muris vrbis cingit: cuius adhuc arcus semitrupti extāt remissio. † Promouentes hinc accessimus ad portam aureā contra austrum super torrente cedron: que sita est ante atrīū templi Solomons: vt tēplū potius q̄ vrbis porta nūcupetur: et nūc muro vrbis inclusa est vndiq; per hanc itur ad vallem Josaphat et montē oliuarū: sed per eam ingressus in tēplū minime p̄t; Chriſtians: statuto capitali vetātes quo edictū capitis reus ipz templū ingreditens: aut cogitur fidē Chriſti abnegare. iuxta hanc portā a latere dextro est portula quedā: interpositiōe colūne a porta magna discreta: per quā Chriſtus in die palmarū humiliti et solēni pompa ingressus est tēplū. Heraclyus autem de Cosdrosā celo triumphans: et partē līgni crucis superbo equo vectitans: cesarē ap̄paratu dum hanc portā vult ingredi: magno miraculo parietes porte cōiungūtur: atq; clauduntur: sed angelus menibus imminens: clara voce dixit. Iesus celz terre rex longe alta specie hāc portam dudū intrauit: tu ergo si portā hāc vis ingredi: seruus domini exemplū imitare. Quo audito pius princeps equo descendit: coronā imperialē deposuit: auream chlamydē exuit: et syn done vestitus nudis plantis et capite lignum crucis sacrosanctum iniectū Cesareo humero pulchre humilitatis typo templū ingressus est: patentibus valuis in puluina forma. plena. †

Caput quintum.

Tom i octau caput quintum. Fo. xxxvi.

Rogredientes venim⁹ ad portā speciosam: per quā itur a Hierusalem in Bethanā: in Iherico: et ad Iordanem. In hac porta Petrus ascēdēs in templū: rogatus elemosynam ab Enea paralitico respondit. Enea frater auruz et argentū nō habeo: quod autē habeo tibi do: in nomine dñi Iesu surge et ambula: memor verbi Iesu: gratis accepistis et gratis date. Et tu pauper qui es: quāq; futurus es: aut fac similiter: aut euangelizā nega. Porro per hanc portā minime Chriſtians p̄mittitur transitus: quia est ex portis palatij Solomons: rōne tamen miraculi facti est. indulgē. † Insistentes itineri et p̄ aeris estu valde fatigati: quinetiā multis affecti iniuriis muniti patiētia puenimus ad portā fontis Syloe: ab austro super torrente Cedron sitam in valle media inter montē Syon et montē tēplū q̄ dicitur porta aquarū. Ab hac porta itur p̄mo ad fontem Syloe. secūdo ad vallē Gebennon. tertio ad ortum regis. quarto ad agrū Acheldemac. Porta hec antiquitus dicebat porta octaua: sacre em vrbis situs p̄pter loca abrupta nō admisit plures portas. indulgentia. † Inde p̄sequentes iter in angulo vrbis super torrentem cedron versus orientem peruenimus ad portā Benjamin: eo q̄ per hanc itur in Anatoli: in desertum et ad vrbes tribus Benjamin: per hanc etiam portam inuehebantur ligna pinea vrbis de Carmelo: et etiam quarta porta dicebatur. Intervallo abhinc modico ventum est ad sternam: quā oēs sordes sc̄tē vrbis in torrentē Cedron: per quā oēs sordes sc̄tē vrbis in torrentē cedron decurrebant. Per hanc iter patet in desertū Bēthany: h; domūculas hūiles et hīatores pauperes e illj

Porta speciosa.

Actus. iij.

Exhortatio ad. s. p.

Porta fontis Syloe.

Porta aquarum.

Porta octaua.

Porta Benjamin que quarta dicitur.

Porta sternam.

Porta
David.

Roc' sus-
pēdis inde

Porta pis-
cium.
Porta ne-
gotiorum

Porta gre-
gis.

Turris
Phazeth

Porta
Esfaym.

Octavi Tomi Quintum caput.

In vicina. Inde pcedētes puenimus ad portā
David versus montem Syon: que antiquitus
porta visibis dicebat. Ante hanc portam late pa-
tent due voragines: vna ad aquilonem: altera
ad orientem: et extra eam arbor funesta vñt: in
qua infortis leu nodum nectens Judas sca-
rioth suspendio perit. hec porta olim piscium
dicebatur: et per eam via patebat in Joppe:
Dispolym: et maritima: a quibus pisces vñt asse-
rebantur: et ingrediuntur vibem per hanc oēs
peregrini occidētales: dicebatur et olim hec por-
ta negotiorum: eo q' p eam trāsitus erat in Be-
thleem: Ebron: Bazam: Egyptum: et Ethio-
piam. Leterum via hec tendebat per agrū fulo-
nis in montem Syon: vt a sinistris iter esset in
Ebron: a dextris vero in Joppem. Unde paruo
interuallo capiebatur iter versus Bazam atq;
Egyptum: ex quibus sciose merces infereban-
tur vñt Solimoni. Est et alia porta gregis con-
tra austrum super torrentem Cedron: inde dis-
cta q' animalia immolantia per hanc in tēplū
ducebantur: lota pūmum in pbatice piscina:
que et inde nomen sortitur: vocatur etiā porta
vallīs: quia per hanc iter patet ad vallē Josā:
phat iuxta sepulchrum virginis gloriose: qd di-
stat ab ea iactu lapidis: ppe hanc portam vñt
turris Phazeth ab Herode rege constructa
aū quā fons scaturit draconis. Sed riuli fon-
tis p canales nunc fluūt in templum sepulchri
virginis gloriose. Non longe hinc patet porta
Esfaym ducens ad montem Esfaym: olim di-
cta sancti Stephani hic scilicet lapidati: hac
itit ad Samariam et Galileam: et prope eā la-
pis est super quem Saulus spirans mīnarum et
cedis in discipulos domini lapidantū vestes
seruabat. De porta iudiciaria inferius dicitur.

Octavi Tomi Sextum caput.

Jo. xxxv.

Sextum caput.

Piscina probatica a lottione gregū
dicta: cuius supra meminimus: am-
pla est et longa: muro templi conti-
gua: in hac mersum dicitur lignum
sancte Crucis: quod ponticuli loco
erat euntibus per torrentem Cedron: donec re-
gina Saba hac transiens in Hierusalem: p spl-
ritum cognouit crucis mysterium: et Solomoni
regi reuelauit: qui trabem inde tollens: iussit
mergi in piscinam: et inde piscine vis sanati-
na dicitur prouenisse: donec passionis tempore
hoc lignum supernatans pro arbore sancte cru-
cis Iesu membris ornādum fuit extractum: hic
est plena. Progressi autem mox venimus
ad domum Symonis Pharisai: in qua miris
officiis amoris peccatrix illa euangelica Iesum
suū in medio Pharisaeorum residentem lauit la-
chrymis: terit capillis: osculata est labijs: et vn-
xit unguēto omnium peccatorum: largam remis-
sionem summi pontificis Iesu Nazareni ore
pmulgatam reportans remissio. Hec do-
mus licet sit inhabitabilis et clausa: stat tamen
erecta suis parietibus. Hinc non longe domus
est diuitis epulantis: anteq; Lazarus ille euan-
gelicus fame: et morbo elanguit: domus quidem
olim alta muris: sed inops virtutum: quam in-
gredi minime permissi sumus: obstantibus tur-
chis: hinc constat euangelium de diuite epulo:
ne et Lazaro vlcerofo historia esse non parabo-
lam. Paululum pgressi venimus ad locum: in
quo virgo gloriosa videns filium innocentem
oneratum cruce: et repletum opprobrijs: spiritu
fertur defecisse: quo loco olim templū fuit Ma-
rie de spasmo nuncupatū: nunc autem prophu-
do: factum est turchis stabulum equorum: ple-

Piscina
pbatice

Stracu-
lū piscine

Symonis
Leptosi
domus.

Dom' di-
uitis epu-
lantis.

Tēplū de
spasmo
Mae-
rie.

Octau Tomi Septimum caput.

na remissio. ✠ Venimus deinde ad illustrem
 olim domū Joachīm et Anne: in qua diua vir-
 go concepta fuit: et educata annis tenere etatis
 sue: hec domus heu dolor Turcis habetur pro
 desquita: et nos vidim⁹ veteranū Mahumett
 stam cum sexaginta scortis illic mechantez: nec
 vlllo precio vt ingrederemur potuimus obti-
 nere: conuersi tamē in preces pre foubus merui-
 mus remissionem ✠

Septimum caput.

Pilati do-
 mus.

Eregriñates inde cū multa deuotio-
 ne accessim⁹ Pilati domū: que am-
 plior est et pulchrior oibus edibus
 vrbis: prope quā adiacet dom⁹ He-
 rodīs. Has domos in presentia ha-
 bitat Turca: qui hierosolymis dominatur: vbi
 visitur locus: in quo Pilatus volens dimittere
 Chysum: tādē vt placeret turbe iussit eum fla-
 gelari: coronari: illud. Hoc loco olim in vena-
 tionem tantarū penarum templū fuit extractus
 valde decorum. Hunc autē est stabulum equorū
 datur hic remissio. ✠ Porro a cellioni latere do-
 mus Pilati iuxta triuitiū visitur arcus lapideus
 a tempore passionis Chysi durans ad presens
 in quo sunt due fenestre: quarum vnā Pilatus
 tenuit: et ex altera Chysum flagellatus: corona-
 tum: illuſum: principibus Iudeorum: et populo
 ostendit dicēs. Ecce homo: et hic est plena re. ✠
 Hic hic locus est eterna memoria dignus pie-
 tois pſidis dict⁹ Vicosiratos Grece: Hebraice:
 Galbata: ad quē Chysus crucis patibulo con-
 denandus per gradus ascēdit marmoreos: qui
 Romam trāslati pre foubus templi Lateranēsi.
 magna veniarū prerogatiua genibus scādūtur.

Vicosira-
 tos.

Octau Tomi Caput septimum. Fo. xxxviii.

hoc Chysus ascendens pie et humiliter pro no-
 bis sententiā crucis acceptauit: et inde per por-
 tam iudiciariā vicinā ad Caluarie mōtē crucis
 propiis humeris extulit. Proinde sciēdū q̄ rele-
 cto errore Lactantijs Firmiani dicentis Pylatū
 non protulisse sententiā mortis in Chysum:
 vt ex vetustis annalibus prolatum inuenimus.
 Pylatus duas in Chysus sententias protulit
 minore flagellationis: maiorem vero crucifixio-
 nis. Forma sentētie minoris vera hec est. Jesum
Hazarenū virum seditiosum: et Mōsalce legis
cōtempore: per pontifices et principes sue gētis
accusatū expollate: ligate: et virgis cedite. Li-
ctor: expedit virgas. Sentētie maioris forma est.
Jesuz Hazarenū subuersorē gētis: cōtempore
Cesaris: et falsum Mōssiam: vt maior sue gen-
tis testimonio probatum est: educate ad commu-
nis supplicij locum: et cum ludibulo regie mate-
statis i medio duorū latronū cruci affigite. Li-
ctor: expedit Cruces. Falsa est ergo oīno vulga-
ris illa et inepta sententiā: que incipit. Nos Pō-
stus Pilat⁹ et. Hoc in loco est plena remis. ✠
 Non longe ab hoc loco ostēditur domus dicta
 schola virginis Marie: q̄ in ea per tenerā eta-
 tē literas virgo didicerit: et est ibi plena re. ✠
 Deinde trāsētes ad triuitiū venimus ad locū: in
 quo Chysus batulās crucē dici cecidisse: qua
 re milites hic angariauerunt Symonem cyre-
 neū: vt portaret crucē post Jesum. Prope etiā
 est locus in quo Chys⁹ pie se vertit ad mulie-
 res lachrimantes: dicens. filie Iherusalē nolite
 flere super me et. Hic quōdāz fuit extructa eccle-
 sia in honorem tantorū mysteriorum: cuius nūc
 nec vestigia quidem apparent: datur hic plena
 remissio. ✠ In hoc itinere est domus hu-
 milis sancte Aeronice: que explicito Lyntheo

Due sen-
 tie in chy-
 sum pro-
 late.

Scola .b.
 virginis.

Octauū Tomi Caput octauum.

perpetue memorie effigiem sanctissime facies
Iesu christi recipere meruit. **Peplū** hoc Rome
in ecclesia sancti Petri grādi honore seruatur:
quod vidētes nullam deinceps oculorum caligi
nem pati dicuntur. hoc loco est plena re. ✠

Octauum caput.

Visitatis per nos locis in vībe sacris
locis dico **Christi** sacramentis: et no
ue legis mysteriis insignitis: et pere
grinationis ordo: et nostra deuotio
ut templum Solomons visitarem
exposcere videbātur: sed obstitit ferale Sarra
centisimū decretum ne ingrederemur: ut dictū est.
Libet tamē de hoc templo hic nonnulla inferre
reine opus nostrū mutilum iudicetur: aut lector
concepta spe fraudetur. Templum igitur hoc to
to orbe olim famosum fuit: ut merito inter septē
orbis spectacula numerari posset: ad quod oēs
reges dona mittebant: adeo ut pie sui gloria cre
bro destructum fuerit: et reparatus: nam Dauid
expensas et materiā Solomoni filio pparauit:
sed quia vir sanguinū erat: indignus est habitus
qui hoc templum erigeret: donec Solomon rex
pacificus miro sumptu operariis pene innume
ris ipsum templum extrueret: cui simile nō esset
in orbe terrarum. Verum hoc templū destructus
fuit per reges **Ahedonū**: atq; **Persarū**: et per **Zo
robabel**: **Neemīā**: et **Esdrā** restitutus. Fuit etiā
per reges **Grecorū**: et **Asie** turpiter violatū
et spoliatum: et per **Nachabeos** duces munda
tum: ac cōsecratum: deinde obsidētib; **Hiero
solymā** Romanis ducibus **Tito** et **Vespasiano**
funditus euersum: ut verificaretur sermo magni
prophete **Iesu Nazareni** lōge ante dicētis **Sol
lime** et habitatōibus eius. Non relinquetur in
te lapis sup lapidem: qui non destruatur. Impe

Templū So
lomonis
descriptio
amplissi
ma.

Destru et
ctio templi
Solomo
nis.

Destru
ctio templi
per Roma
nos.

Tomū octauū Caput octauum. Fo. xxxix.

ratores em̄ Romani nō solū templum diruerūt:
sed etiā mōrē cui templū innitū erat in planitiē
redegerūt: electa terra in torrētē **Ledro**: ne vīs
pseudio mōtis et templi p̄fisa Romanis ampli
rebellis esset. Hoc tēplum quod nūc vīditur p̄lo
ribus multū dissimile est: licet amplissimū sit: et
sumptuosissimū. Huic templo placet area qua
drata habēs in lōgum et latū tactū arcus: et ipsa
tēpli structura intus et extra mire spaciofa et spe
ciosa. Porro curiosius hoc tēplū describere nō
magni retulerit: tum q̄ nos christiani interiora
eius videre prohibemur: tum q̄ spurcitia ritus
Mahumetici tū sordet: ut oīs ei⁹ glia offuscef.
In hoc autē miror dei iudicium: q̄ **Iudei** adhuc
suum **Messīā** expectātes errorē nō videāt: q̄ scy
Terra p̄missiōis errores: regno p̄uati: et q̄ ma
ximum est deplorare dānationis argumētū: ab
hoc templo quo vnicē gloriari solēt: velut canes
excluduntur. Unde hoc: nisi quia **Christum** ve
rum **Messīā** et summū sacerdotū et templo exclu
serunt: et quasi templi destructoriē falsissime accu
sarunt: **Petterunt** **Barrabam** latronē: et vbiq;
terrarum latronem suum inueniunt: impiecati
sunt capitibus suis vltionem sanguinis innocē
tis: et sequitur eos sedus sanguis non solum
mēstruus: ut mulieres: sed et hebdomadarius: ut
prophanos et sacrilegos: qui etiam scisso per
mortem **Christi** velo templi omnia sacra ab eis
recesserunt. Suntq; relictī toto orbe p̄fugi: pro
phani: atq; proscripti: ut verus fiat sermo **Chri
sti** dicētis. Ecce relinquetur vobis dom⁹ vestra
deserta: et nō me videbitis: donec dicatis. Bene
dictus qui venit in nomine domini.

Ecclesias
Iudeorū.

**Pena Ju
deorum.**

Tomus nonus.

Lomi noni caput primum.

Comus nonus de valle Josaphat. De torre
te Cedron. De sepulchro virginis gloriose. De
Bethsemani et Bethphage pagis. De probati-
ca piscina. De monte Oliueti. De Bethania il-
lustri. De Hierico et rosetis et monte quarétane
De Decapoli et Galilea. De Jordane et mari
mortuo. De Hazaretichyta et mote Thabor. De
pentapoli et statua salis. De Lana / Thiberta-
de / Lourosain / Bethsaida / Bethulia / Tyro / et
Sydone: pulcherrime docet: continetq; capita. x.

Caput primum.

Aneris die eiusdem mensis Julii.
xxvi. summo diluculo cōsurgētes
loca Jordanis et reliqua illius re-
glonis insignia visitauimus: prin-
cipio descēdentes de mote Spon-
venimus ad locuz obitu virginis gloriose insi-
gnem: in quo obstinati Iudei conati sunt impe-
dire hūginei corpusculi sepulturā: quādo furibū-
di accurrētes ad feretrum arefactis mēbris sunt
absterriti: ac penitentes per aplos cōuersi sunt
et sanati. In hoc loco olim sacellū erat: nunc ol-
ruptum: datur tamen remissio. ✠ Prope adest
locus: in quo Petrus apostolus trine negatiōis
peccatū amara penitentia explauit: hic etiam
quondā fuit sacellum extructum: nunc funditus
euersum. remissio. † Hinc properātes ad famo-
sum Torrentē cedron peruenimus: qui fuit per
mediā vallem Josaphat vsq; in vallem Syloe
ita vt inter geminas valles sub ponticulo lap-
deo vno arcu erecto torrens decurrat: per quem
Christi trāsitus oratur in Oliueti. hic plena. ✠
Ibi prope sepulchra regū Iuda visuntur: licet
corpora alibi requiescant: testante sacra scriptu-
ra. Notatu dignū lector: q; sepulchrum Ioseph

**Abstractus
in agnum.**

**Torrens
cedron.**

**Sepul-
chrum. s.
Ioseph.**

Lomi noni primum caput. Fo. xl.

sponsi virginis gloriose hic monstratur: sed cor-
pus nupsia inuenit: vnde consicere licet hunc
sanctum patriarcham cum reliquis patribus mo-
riente Christo resurrexisse: et ascendisse in celum
cunctis de eius obitu nil referat scriptura. Val-
lis autem Josaphat ambit ciuitatem sanctam
ab oriente: que licet per Romanos principes fue-
rit terra repleta (vt tradit Iosephus) est tamen
hoc tempore satis profunda. Hinc ambulanti-
bus per quinquaginta passus ad meridiem pa-
tet locus: in quo sanctus Iacobus minor Iesu
capto se abscondit: dicens se inde non erituum
nec comesturum panem donec Christus resur-
geret: est et ibidem sepulchrum zacharie filij Ba-
rachie: qui occisus fuit inter templum et altare:
est ibidem remissio semple. † Paulum inde
vinea est: in cuius loco angelus olim elatā pal-
mā decerpit: quā perferens virgini gloriose obi-
tum die tertia affuturum cum summo gaudio
nuntiatur. remissio. ✠ Hinc ordine pcedētes
in ipsa valle vidimus templum inferius: ita vt
in illud descendatur gradibus quadraginta no-
uem: in cuius medio sepulchrum est virginis glo-
riose instar sepulchri Christi per omnia factum
nisi q; cripta ipsius sepulchri duabus tanuis pa-
tet vtriusq; hoc ingredientibus tēplum (deū im-
mortalem) quantam mori sensimus odoris fra-
grantia: ego astiti stuporē versus id Lanticor
partim mēte: partim voce occinui. Que est ista
que ascendit per desertū sicut virgula fumi: sicut
aurore cōsurgens in cubilibus et in ortis aroma-
rum: Et sicut dies verni circundabant eam
flores rosarum: et lilii conuallium: illa autē vt
est plena gratiarū pulchre dilectionis: et sancte
spei: visa est mihi virginea voce responde-
re. Quasi Cedrus exaltata sum in Eades:

**Cripta. s.
Iacobi mi-
noris.**

**Sepulchrū
zacharie
prophete.**

**Sepulchrū
virginis
marie.**

Noni tomī Caput primum.

et quasi Cipressus in monte Syon: et quasi plan-
tatio rose in Hierico: et quasi Libanus nō inci-
sus vaporant habitationem meā. Odo: meus
quasi therebinti: et omnes rami mei honoris et
gratie: et ego sicut Eynamomū et Balsamū aro-
matizans dedi suauitatem odoris. Est em̄ tante
virginis sepulchrū marmoreum nedum nobis
peregrinis: sed et angelis: Turchis perfidis et
Sarracenis summe venerabile: in quo nullas
christiane frater quere sanctissimi corporis reli-
quias: quādo fides habet: et ecclesia caritat eam
cum Chusto beata immortalitate potiri: et in cor-
pore et anima super omnes angeloz choros ele-
uatam. In hoc tēplo ad sinistrā est sepulchrū
sanctę Anne: cuius corpusculū apud Lugdunū
in insula quam Barbarā vocant: constanter de-
citur asservari. Ad dextris sepulchrū est diui Jo-
achin: et datur his locis remissio plena. et se-
mple. et hic fons diachonis scaturit: vt vocat
Heemias. Nō longe ab hoc loco illustris ille lo-
cus est: vbi beatissima anima illa virginis glo-
riose resumpto imaculato corpusculo celos coro-
nāda ascendit: comitāte filio: et omni celesti milita
famulāte: vocāteq; ab altissimis patre celesti.
veni de lybano filia mea dilecta: veni coronabe-
ris. Illa autē ibi (in q̄t m̄hi) ad montē m̄yrez
ad colles thuris: loquar dilecto meo: et ascēdes
zonā p̄s amonē pignus reliquit diuo Thome
apostolo. Hanc zonā certi homines Chustiani
mire colunt: et qđ creditur: nō cura superstitio-
nem: vnde chustiani de zona vocantur: et albo
pāniculo ab alijs distinguunt. Illum hic templū
erat erectum: sed nūc disruptū hic dat remiss.

ascēsis vir-
ginis Ma-
rie.

zona p̄gis
Marie.

Caput secundum.

Ab hoc

Tomī noni Secundum caput. Fo. xli.

In hoc subterraneo diue agitis
templo per quinquaginta passus
Bethsemani villa est: in qua est
ortus: in quē Chustus transmis-
so torrente Cedron patrem ora-
turū intrauit. Locus hic est in
latere montis Oliueti: adherens cuidam rupi
concaue de monte pendenti: in qua sederunt di-
scipuli: cū dixit eis dominus. Sedete hic donec
vadā illuc: et orē. Et adhuc patet locus sessio-
nis eorum: patet et ibidem locus: in quo Iesus
Iuda osculo traditus fuit: tentus a turbis. Vi-
dentur lintamenta verticis et capillorum eius in
rupe pendente: et digitorum impressio apparet
hec sacris manibus Chusti crux cū traheretur
a turbis. Mirum dictū qđ ab hoc lapide nil ra-
di potest: vel sculpti ferreis instrumentis: cum fa-
cile cesserit Chusti manibus instar cere: vt pro-
bāt vestigia: his i locis supradictis est plena. et
Bethsemani versus austrum quantū tactus
est lapidis locus est sacratissim⁹: in quo p̄tissi-
mus Iesus annus a fratribus orauit patrem
primo: secundo: et tertio: tristis: pauens: tedio af-
fectus: mestus: agonizans: et p̄ctosum sangui-
nem sudans decurrentem in terram: et hic lapis
retinet impressas figuras manū Chusti et ge-
nū. Credas lector catholice hāc criptam non
arte: neq; natura: s; gratie celestis artificio esse
formatam: ita vt dignum sit credere sanctū san-
ctorum merito posse vocari ob riuulos p̄cto-
sissimi sanguinis de toto corpore Iesu benedi-
cti instar torrentium de montibus decurrentes
ibidem est plenaria re. et Prope hunc locū
sepulchrū est Josaphat regis Iuda pulchra
pyramide insignitū e regione Solomōis tēpli: et
inde vallis sortita est nomen illum famosum: vt

Bethsema-
ni villa.

Locus ca-
pitulatus
Chusti.

Res mirā-
da.

Locus ago-
nie Iesu.

Sepulchrū
Josaphat

Lomi noni Tertium caput.

Domūcula. s. marie

Ofodis: ca i rupe sculpta.

Locus sym- bolicus aplici

dicat in scripturis: et historiis vallis Josaphat: in qua generale iudicium creditur futurum: dicente propheta in persona dei. Congregabo omnes gentes in vallem Josaphat: et tibi disceptabo cum eis. Ab hac valle illustri apicante sole ascendimus montem Oliueti excelsum magnis plane laboribus et sudoribus: in cuius cacumine primum vidimus domumculam: in qua gloriosa virgo solita in montana transcendere cum festinatione: multis annis post Christi ascensionem dicitur vitam contemplatiuam: et optimam partem que non auferret ab ea duxisse: erat ibidem porticus quedam his diebus in perpetuam rei memoriam: quo i loco est indulgentiaria. **✠** Paululo intervallo locus insignis visitur: in quo discipuli rogantes Iesum dixere. domine doce nos orare: at pius magister primum quidem orationem quam dominicam vocamus protulit dicens. Sic orabitis. Pater noster. etc. Deinde hanc ipsam sacratissimam orationem in petra exaratam reliquit: cuius rei testes sunt omnes peregrini: et datur hic remissio. **✠** Inde moventibus locus ille subiicitur oculis: in quo post ascensionem Christi missio spiritu sancto apostoli congregati catholice fidei symbolum articulatum ediderunt: incohante Petro. Credo in deum patrem omnipotentem etc. In hoc loco olim sacellum pulchrum in honorem dei ui Marti fuit erectum: cuius hodie vestigia cernuntur: et est plena. **✠**

Caput tertium.
Et detentim: ingredientibus venimus modico intervallo ad locum: in quo accedentes ad Christum discipuli discesserunt, Magister aspice quae

Lomi noni Caput tertium.

Fo. xlii.

les lapides et quales structure. Et respondens re Christo de visis et templi excidio: illi querebant signa futuri iudicii: quo in loco est iter magnus et cisterna profunda: iuxta quam olim fuit pulchrum templum: nunc diruptum. remissio. **✠** Insuper ibi dicitur montis cacumine visitur antrum: in quo famosa peccatrix et formosa meretrix Pelagia exegit penitentiam salutare: ibidem sepulta: porro locum hunc nullus peccato mortali grauius potest penetrare: nos autem dei misericordia freti visitauimus locum humiliter et deuote: et veniam obtinuit. **✠** Hinc hinc sequenter in altioribus montis sacri est locus: heu nos miseros mortales non citra lachrymas referendus: locus in quo plentissimus ille generis humani saluator: Messias Emanuel Iesus Nazareus: post patratam mundi salutem: spacio annorum triginta trium: post declaratum resurrectionis altum mysterium quadraginta diebus: presente schola militantis ecclesie firmatis euangelij legibus: videntibus amicis in altum eleuatus est: et suscipiente nube extenta ad benedictionem manu: vale dicens amicis pius victor: alta celorum penetrauit: missis duobus viris: qui i veste alba desolatam scholam consolarentur: dicentes. Viri Galilei quid statis aspicientes in celum: hic Iesus qui assumptus est in celum: sic veniet quemadmodum vidistis eum euntem in celum. In tanti mysterij eternam memoriam visuntur glorioso: rum Iesu pedum vestigia petre impressa: extititque olim templum tanta memoria dignum: nunc prophudor: diruptum et euersum: rem dicam fidelis lector: omnibus perfidis admiranda: nullis fidelibus dubia. A loco vestigiis bene

Antrum Pelagia.

Locus ascensionis Iesu

dicti Jesu / suspicientibus in celum linea velut perpendiculari / apertura quedā ethere regio nis luminosa apparet: patente hincinde celo ve lut conscriptis marginibus: quāobrem putas fra ter christiane nisi ut pateat Christi famulus via: qua gloriosus dominus Jesus olim ingressus est: quod si ad latū (ut dicitur) vnguē / locum mutaueris: via tibi claudis celestis visionis. ✠ Inter reliqua montis Oliueti insignia loca: sin gularis est pagus Bethphage ad pedem in clyti montis Oliueti: hic enim locus est vnde Christus mittens Petrum et Philippum iussit adducti afinā et pullum subiugalis: quib⁹ adduc tis: et apostolorum substratis vestibus: Jesus Nazareus mansuetus rex iuxta vaticiniū za charie Hierosolimā properauit: exceptus cla more turbe: honoratus hymno puerili. Ostan na: celis et stratis frondibus: dispersis vestibus sacrosanctā vrbem humilis triumphator: ingres sus est in memoriam tanti mysterij. His diebus visuntur summo miraculo tredecim oleē ordine plantate: duodecim apostolorū et Christi illu s tres typos preferentes: quas refert antiquitas ab illis durasse diebus virore perpetuo: et ex his ramos cefos: quibus via magni regis sterneba tur. ✠ Iuxta est locus vnde Jesus dilectā vr bem contemplans: solutus in lachrymas fleuit super illam: dicens. Hierusalē Hierusalē et c. hic est plena. ✠

Caput quartum.

Bethphage vnus leuce spacio pro gressi: venimus in nobilem illā Beth aniam multis mysterijs memora bilē. Bethania ergo a Solimis di stat tribus miliaribus: interiacente

Bethpha ge.

Tredecim arboresoli uarum.

bethania.

sez monte Oliueti. Olim fuit castellū nobilib⁹ habitatum et edibus frequens: nūc pene deser tum. Ante introitū iuxta cisternā iactu fere lapidis / locus est vbi domino Bethaniam venienti Martha occurrit: et disputante cū ea benigno Jesu de resurrectione futura: et fratris Lazari resuscitatione Magdalena vocata aduenit. Ut situr hic insigni deuotione dom⁹ domine Mar the hospitalis: in qua toties pius Jesus hospi tio est receptus: et humaniter habitus: sed hec domus vrpote digna in templū versa est Mar the et Marie dedicatū. Adest prope locus sepul chri vnde Lazarus quadriduanus diuine vocis imperio fuit suscitatus: sepulchrū quidem mar moreis lapidib⁹ est coopertū: p simile sepulchro sancto et virginis gloriose: et hic erectū est sacellum marmoreū in tam celebri miraculi memoriam: nō soluz christiani: sed etiam Turce et Sarrace ni magna deuotione venerantur. Erat etiam in hoc pago domus illa Symonis leprosi: in q recubente Jesu Magdalena amatrix super ca put eius effudit Alabastrum vnguēti p̄ciosi: di centibus apostolis. Ut quid perditio hec: pote rat enim vnguētū hoc venundari trecentū de narijs: et Judas vt trecentū denariorum furtum cōpensaret: magistrum vendidit triginta argen teis. ✠ Ostendit etiā Bethanie spelunca quedā siue cripta: in qua sancta Martha Mag dalena non dicā penitentiā egit: sed contempla tioni vacauit: anteq̄ transito mari ad Iherusalā perueniret: quam em penitentiā ageret: cui dñs ipse celi et terre peccata dimisit: nulla penitētie opera in iugene? † Hinc ventum est nobis ad domū diue Magdalenes: in qua dictum est ei a Martha sorore. Magister adest: et vocat te hic olim sacellum fuit: nūc diruptū. remissio. †

Domus Marthe.

Sepul chri Laza ri.

Dom⁹ Sy monis lepro si.

Cripta Magdale ne.

Domus Magda lene.

Tom noni Caput quintum.

Nō longe abest locus: in quo versus occidentes lapis est: super quē **E**hūst⁹ veniens ad **L**azari se pulchriū requēuit: atq; reledit. mirū dictū de hoc lapide q̄ cesus: sculptus: rasus nō minuitur. ✠ **B**ethania aggressi sum⁹ peregrinationē **J**ordanis: alints recti. progressi ergo i medio itinēris visus est nobis locus cenobii disrupti in montem sancti **J**oachin patriarche: qui opprobrio sterilitatis detectus de templo hic mansit cum suis pastouib⁹: donec angelice vocis solatiū de habēda ple hēmeretur: quo habito **A**nne vxorū in porta aurea letus occurrit. remis. † **I**n de pgressis nobis visus est locus: de quo euāgelium memoriat. **H**omo quidā descēdens de **I**herusalem in **I**herico incidit in latrones &c. hic videtur quedā cauerna pfunda: super quā olim erectum fuit edificii: hic est remissio. †

Caput quintum.

Iherico.

Rogredietes et nocturnis horis eripietes dulcia quietis solatia: vibem **I**herico attigim⁹: que vibs distat a **I**herusalem triginta miliarib⁹: sita in planis: vibs olim famosa atq; fortissima fuit: nūc ruinosā: vt vix decē domus habeat habitatas: vigēte diuina sentētia: ne quis scz b̄p̄cationē illustrissimū **J**osue: nō satis verit⁹ in p̄mogenito suo reparasset eā: quā cōstat nūc tñ esse abiectā / q̄tū olim inclyta fuit. **H**ic cecū illū minnatt: hic **Z**acheus ab arbore **S**ycomorū descēdēs plus **C**hristi hospes est iustificat⁹: nūc autē vnica turris semirupta hic visū. reliqua oīa miraculoz insignia vel tēporis legis vel tpe euāgelis facta deleta sunt. Abest duo⁹ miliarib⁹ **B**algala olim vibs inclyta: nunc ne pagus quidē: a qua spacio quinq; miliarū est sacellū diuō **J**oāni baptiste sacru: & fama est hīc nō lōge **J**esuz a **J**oāne

Miracula Iherico.

Balgala.

Tom noni Caput sextum. **For: xliii.**

baptisatum: cui scriptura sacra consentit. reliq; vibs **I**herico ex libro **J**osue / & euāgelis disclector: ego nihil hic dicā p̄ter id vñ q̄ iter ab **I**herusalem difficillimū est lapidosum: ac asperri mū: cui simile me vidisse non memini. in sacello sup: adicto est ple. re. ✠ **I**herico distat a **J**ordane decem fere miliaribus: vñ colligif fluuius **J**ordanis abesse a **S**olimīs q̄dragita miliarib⁹ itinere difficillimo (vt dixim⁹) arido & penurioso: in quo emptile nll iuentas nec p̄ce: nec p̄cio: nisi **J**esum quēpiā tecū ducas: qui aquā vertat in vinū: et lapidib⁹ istis dicat: vt panes fiant: & sic nup̄tas p̄sente **J**esu facies i **C**hana **I**herico. **E**st plane notatu digna planities inter **I**herico et **J**ordanē decē miliibus lata: lōgaviginti: p̄ quas euntib⁹ nobis plus minus centū ex fratribus lāguerunt ob nimios solis calores & labores itine ris. **H**ic orientes versus **B**ethgla videt vetulle memorie locus dicit⁹ **h**ebraice **B**ethgala id est domus plactus vel meroris: eo q̄ ibidē **J**oseph & reliqui filij **J**acob deducētes corpus patris planxerūt septē dieb⁹. **I**n hoc loco nūc habitāt monachi greci de canone sancti **B**asilij: quoru cenobiū distat a **J**ordane duob⁹ milib⁹. **H**ic cenobite nō vñ forcipibus: nouacula: aut cultris sed pilos crescere pmittunt instar nazareoz. †

Locus baptisati xpi

Bethgla.

Cenobiū s. Basilij.

Caput sextum.

B **I**herico agente spiritu **C**hristi le ti properauimus ad fluuenta **J**ordanis: quare **J**ordanem per vtriusq; testamētī scripturas tam celebrē describere paucis iustum fuerit: oītur autē in radicib⁹ **R**ybanī p̄e porta vibs **E**lene que alias notatur **C**esarea **Philippi**: cōsuetib⁹ f. iij

Ortus Jordanis,

Cesarea Philippi.

Noni tomī Caput sextum.

Jor:z Dan: que **Jordanis** nomē efficiūt. **Josephus** autē refert mille stadiis altius versus oriētem hoc flumē oriiri: ex fonte largissimo dicto **Phiala**: qui subterraneo meatu decurrit vsq; ad fontes **Jor:z Dan**. Hic fluuius post longos circuitus separat a **Traconitide** / ab **Iturea** tādē inter **Lapharnaon** z **Corosaym** mare **Galilee** ingreditur spacio quatuor leucarū ab **vibe Eddar**. **Medio** autē **Helene** / z maris **Galilee** valis est: quam **Jordanis** niuib; inundans replet quādoq; iuxta quā siluula ē regie venationis. Inter reliqua **Jordanis** insignia est: q; tempore legis **mosaice** **Jordanis** cucurrit mediū terram pmissitonte: z nūc nobis significans Baptisma diuidit ecclesiam a **Synagoga**. Hic prope locus est penitentie sancte **Marte** **Egypti** ce. Porro **Jordanis** flumē quo loco **Chus** baptizatus. **Chus** fuit ruinoso edificio est insignis: dignū plane longe clariore titulo: vbi pater celestis adfuit in voce: spiritus sc̄s i specie colūbe: z filius in carne humana baptismum humane salutis remediū z ianuam sacramentorum erat cōsecraturus. Hic ergo flumen sanctum oēs peregrini ingressi: z corpora lauimus z animas: illa a sordibus: has a peccatis: res summi gaudij atq; salutis / nisi tristis casus gaudia nostra turbasset: nam medicus quidam **Callus** nostre societatis vir pbus / cum flumen paulo longius ingrederetur: captus a **Crocodilo** / draconem dicas aut bestia incertus / absorptus fuit: nō sine cōmunium fratrum nostrorum tristitia: hic toties quoties est. ✠ **Jordanis** piscosus est: cū tamē i mare mortuum se recipit: pisces retro cedūt: nil enim quod animā agit vegetalem viuere potest in mari mortuo: adeo q; arbores circūfreta crescentes pessifero maris afflatu infecte nil est

Genatio
regia.

Locus vbi
Chus
baptizatus.

Obitus
peregrini.

Noni Tomi Caput sextum. Fo. xlv.

aptum pducere possint: videas enim pomav / su decoia: intus plena cinere ac fauilla: vnde merito mare mortuum dici potest: stans immobile: sua viscositate z vitu concretum: **Jordanis** veluti consuetus huius putrefactionis minime misceat aq; maris mortui: sed ppetuo raptū trāscurrit (vt aliqdicit) subtus mare ip̄s: vt alij supra istar olei supra aq; fluitat: h̄z i lōgitudine ab **Aqlo** ne i austrū cētū z viginti millaria: i latitudine ab oriēte in occidētē septuaginta / semp; vbis festidum z tenebrosū velut sulphureū / z vt **Cocytum** infernalē / aut atram stygem dixeris: apd autores cosmographos lacus **Asphaltidis** vlt bituminosus nūcupatur: hoc loco Bitumē nascitur varijs vsus: qd aromatarij glutē iudicum appellāt: res est plena miraculis maris mortui: nisi sacra genesis hystoria (authore **Mose**) causam describeret: ait enim olim hanc regionē solitam irrigari fluētis **Jordanis**: sicut paradysus dei: stantibus vibibus olim famosis in hac planicie hīs nominibus: **Sodoma** **Somorra**. **Adama**: **Seboym**: z **Bala**: q; olim **Pentapolis** regio dicebatur: omnium rerū opulētissima: donec in ualescētib; sceleribus aures dñi dei **Sabaoth** dirus clamor percelleret: vt diceret illustri **Isaia**: **Clamor** **Sodomorū** z **Somorre** venit ad me: descendam z videbo: si clamorē opere compleuerint. **Isaia** ad p̄ces conuersus dixit: absit a te domine. vt perdas iustum cū impijs pactusq; est cum deo: vt si decem homines iusti inuēti fuisset: parceret deus **Pētapoli**: quos cum **Isaia** minime inuenisset: erit cum fratre suo **Loth** / vxore / atq; familia: pacto ne quis post tergum respiceret: morq; deus fortissimus vltor: z iust; iudex pluit ignem z sulphur supra **Pentapolim**: meritisq; hinc vibibus in profun-

Maris
mortui
racula.

Pentapo
lis regio.

Fons he-
lizet.
Galgala

Rosa He-
ricuntina.

Monsqua-
rentane.

dum: vbi nūc mare mortuū est. Porro Habiaā
conspurgens stetit: et euerfas vires alonge con-
spexit: at vror Roth feminea mollicie ducta re-
trospexit: moxq; in statuā salis versa est durāte:
(mirū dictū) atq; in eternū duratura hac statua:
vt vidimus. Nos autē timētes pestiferam regio-
nem diuertimus sinistram versus Hierico: vbi
amēnus fons est Helisei pphete olim amarus:
sed merito prophete per immersionē salis dulcor-
ratus: vt refert historia Regū quarto libro. hic
fons ab austro decurrens iuxta Galgalā: tan-
to impetu fertur: vt molas circūagat: deinde in
riuulos diuisus irrigat Canamellas: et hortos
fecundat: deinde in Iordanem se recipit. Pro-
pe hunc fontem arbores crescunt instar pino-
rum: spinose tamen: in quibus flores nascuntur
quos rosas Hiericūtinās vulgus appellat mirā-
di effectus: nocte enim natalicia nostri salua-
toris paulatim hiant: atq; se recludūt: licet sicce
sint et aride in testimonium virginē partus
atq; pceptus: vt credere licet: dicūt etiam par-
turiētibus mulieribus esse remediū. Post quie-
tem quinq; horarum qua refecti fuimus ad fon-
tem Helisei: quidam ex nostris mōtem Quarē-
tane ascenderūt: quibus ego comes itineris fui
Mons hic est: in quo saluator noster tētat⁹ fuit:
et quadraginta diebus ieiunauit: ptealt⁹ a fon-
te Helisei dimidio miliari distāe: in huius mō-
tis cacumine sacellum est ruinosum: ieiunio et
oratione Christi venerabile: vbi datur remis. ✠
Sunt et alie sex cripte in memoriā: hebdomada-
rum: quas Christus suo ieiunio: et oratione: con-
secrauit: vbi et indulgen dantur. ✠

Caput septimum.

Os autem partim labore fractū:
partim fame et siti cōsumptū: par-
tim metu Arabū percussū omnia
huius mōtis loca perfringere nō
potuimus. Vidimus ab hoc mō-
te alium montē duobus milibus
distātem: in quo Saluatorem nostrum Sathan
euerit: et ostensis omnibus regnis mūdi se ado-
rare monuit. Prima enim tētatio fuit in monte
Quarātane. Scda in monte sū dicto. Tertia in
Pinnaculo tēpli. Videtur etiā a mōte Quarā-
ne Casrū Monichal: quod olim petra deserti
vocabat: extructū a Balduino rege Hieric⁹: nūc
aut Thurca in hac arcē puehit vectigalia Egi-
pti: ac Arabie. Regrediētib⁹ nobis quidā pere-
grinus de Flādris ouūdus ob nimis labores:
atq; calores dū asino vehere repētina morte ob-
dormiuit i dño: cui⁹ corpusculū in itinere dedim⁹
sepulture: et aiām cōmēdaui⁹ deo. Nos autē
oēs semimortui nūmīs laborib⁹ fatigati ad fon-
tem reparauimus vires: refocillato spiritu a sa-
cro fonte regressi sumus ad sanctam ciuitatem:
vt reparatis viribus Galilee loca sacra visita-
remus: docente enim Euangelio: et tota noui
testamenti historia: hec prouincia multis my-
sterijs: et locis sacris abundat. Galilea enim
illustris est Christi conceptu: sermonibus: mira-
culis resurrectionis: ita vt Christi⁹ magis Paza-
renus q̄ Bethleemita vocaret. Dignū est ergo
Galilee miracula diligēter pscrutari: et referre
fideliter. Galilee prouincia medita est inter Iu-
deā et Samariam: vt ex sacris historiis colligim⁹
et ipsis oculis nostris vidimus. Galilea duplex
est. Altera superior: altera inferior. Galilea su-
perior: ipsa est regio nūc terra moab: nūc Galilea

Mons tē-
tationis
Iesu.

Casrum
monichal.

Mbit⁹ pe-
grini.

Galilea
insignis.

Galilea.
duplex.

Noni Tomi Caput septimum.

gentiuz: nunc Ithurea: nunc planticies Libani: nunc Traconitidis regio: nunc Decapolis nunc: para in sacris scripturis: huius prouincie logitudo tenet triginta miliaria: iter scilicet vii⁹ die et dimidie: latitudo paulo minor est. Vides Decapolis sunt Tiberias: Sephet: Eedes: Heptalyon: Hoz: Cesarea: Philippi: Lapharnaot: quam Iosephus Ionephara vocat: Bethsaida: Corosaim: Bethsan als: Sycopolis dicta: que est metropolis superioris Galilee. Galilea inferior ipsa regio est que alias planticies Galilee: alias Capus magn⁹ Esdrelot: als: Madgedo vel Madgeda noiat: regio oiz pulcherrima: atq; huberrima: habes in longitudine viginti miliaria: in latitudine quatuordecim. Lingit ab oriente mari Galilee: atq; Iordane: ab austro mote Efrayn Samaria. Ab occidente partim monte Efrayn partim Carmelo. Ab aquilone Phénice et Libano: et hec est pars fertilior. Nos ergo vt instituto nostro satisficiamus: et maiorem voluptatem afferamus lectoribus: loca insigniora (vt ipse vidimus) breuiter describam⁹: tenentes magis ordinez dignitatis: q; situs. Prima ergo omnium sit Nazareth illa olim quidem ignota: nunc aut per totum orbem gloriosa: hec distat a monte Thabor duabus leucis: ab austro habes mote Hermon: in cui⁹ latere aquilonari est Hayn: vbi Iesus filium vidne vnicum ante portas suscitauit. Nazareth ergo ciuitas Galilee: vt Lucas refert primo capitulo sui euangelij: ex qua flos de radice Jesse nunciante angelo: superueniente sancto paraclito: obubate virtute altissimi: gaudente tota curia celesti: optante toto orbe terrarum consentiente virgine in totius mundi salutem merito modo verbum dei factum est caro: intra conclaue virginet corpusculi: intra parue Nazareth

Nazareth
sancta.
Hayn.

Tomi noni caput octauum. Fo. xlvij.

mentia: vt oino iam interrogare non liceat. Num ex Nazareth possit aliquid boni esse: pstat nimirum q; a Nazareth omis salutis est factum exordium: vt refert Lucas euangelista in pulcherrimo euangelio. Missus est angelus Gabriel. hic ergo Christus conceptus est: atq; nutritus: locustq; conceptionis virginis: et salutatiois angelice hodie permanet. Est enim templum ibidem erectum: in quo sunt tria altaria excisa de rupe: nam et Nazareth domus pro maior parte sunt excise de rupibus: et videtur hodie synagoga illa: in quam Iesus de deserto regressus intrauit: quando datus est ei liber: quo aperto legit. Spiritus domini super me etc. Et dixit prophetiam implere. Est etiam in fine oppidi sacellum in nomine sancti Gabrielis archageli dedicatum: in quo fons est ab incolis valde estimatus: ex quo puer Iesus crebro dicitur aquam hausisse iussu Mariæ et Ioseph: domacula illa omnium beatissima domorum: in qua incarnationis mysterium: et salutatio angelica sunt consummata creditur haberi in prouincia Hancanacy: loco qui dicitur Laureti. Extra Nazareth ad austrum miliari dimidio locus est dictus saltus David: vbi ceci homines nisi sunt Iesum benedictum precipitare de monte: vt legitur Luce quarto: atq; hodie in latere montis oppositi videntur vestigia corporis Christi lapidit cere impressa Christi fuggiente.

Templum
nazareth.

Fons Iesu.

Sacellum
Laureti.

Octauum Caput.

Nazareth leucis duabus ad orientem mons est Thabor: nunq; satis laudatus: in quo Christus presente patre in voce filio: in carne Spiritu sancto in specie columbe: presentibus etiam Moise et Helia cum apostolis: Petro: Ja-

Thabor
mons.

Monte Tomi Caput octauum.

cobo: et Joane transfiguratus est: p̄scius mys-
terij miro gaudio Petrus optauit fieri tria taber-
nacula: quorū ruine adhuc hodie extant. Sunt
etiā in hoc monte aliorū edificiorum turriū atq;
edum regalium ruine insignes: in quibus nunc
latitant fere spluarū. Mons Thabor ascensu dif-
ficilis est: in cuius radice via qua itur de Syria
in Egyptū locus osēditur illustris plane: in quo
Melchisedech sacerdos dei altissimi occurrit
patriarche Abiahe reuertenti a cede quatuor re-
gum: vt legimus Genes. xiiij. cap. Prope locus
est insignitus: in quo Iesus monuit apostolos
ne visionē transfigurationis reuelarent: donec a
mortuis resurrexisset. Aliqui etiā credunt in hoc
monte Chusū apparuisse discipulis post resur-
rectionē. ✠ Ceterū est alius mons in Galilea
ad quē hoc mysteriū verius est referendū: est enī
castrū dictū Cepheth munitissimū olim p̄sidij
christianorū et totius Galilee: nunc autē nidus
Turche: vnde totam Galileā que cōtinet foveas
tribuum Sabulon: Neptalim: Aser: Izachar:
Manasse. Ptholomaidam: Tyri: et Sydonem
tyrannice occupat. Prope hoc castrū iuxta ma-
re Galilee orientē versus mons est: in quē solitus
erat Christus ascendere: vt p̄dicaret vel oraret.
In hoc monte Christus predicauit sermonē illū
longum atq; morale: qui scribitur Matth. v.
cap. hic pernoctauit in oratione: hic satiavit quā-
tuor milia hominū ex quinque panibus et duobus
piscibus: in huius montis radice sanauit puerū
Centurionis paralyticū: et multitudinem lan-
guentū. Habet hic mons duos iactus arcus
in longum: iactū lapidis in latum: planicie her-
bida: flouida: decora: amena: ac contemplationi
aptissima. Extat adhuc lapis super quem sedit
Iesus predicans populo: et apostolorum sedilia:

Altare
Melchise-
dech.

Castrū Ce-
pheth.

Mons
Chusū.

Monte Tomi Caput nonum. Fo. clviii.

et hunc locum appellat Chusū: in mēsam Chusū
fuit et apostolorum. In radice huius montis iuxta ma-
re Galilee spacio triginta passuum fons viuus
omni muro circūdatus: quē incolae credunt venā
Alli: eo quod piscis Coruus dictus hic inuenitur:
quē solus fert Allus. Ab hoc fōte spacio vigin-
ti passuum super mare Galilee locus est vbi salua-
tor resurgens stetit in litore: dicens discipulis
piscantibus. Pueri nūquid pulmentariū habetis:
Iohannis. xxi. cap. Hoc in loco gloriosi Iesu
extat impressa vestigia lapidi: sed Sarraceni la-
pidē sustulerūt. Inde ab hic decē passibus locus
est vbi apostoli piscantes viderunt priuas in li-
tore: et piscem superpositum ac panem: hinc spa-
cio vntus leuce est Epharnaō vibs olim glo-
riosa multis miraculis Chusū: insignis: adeo vt
Iesu ciuitas vocaretur: nunc autē adeo desola-
ta: vtrius octo tuguria habeat: sed hoc diuine vo-
cis et verborum Iesu virtute scimus contigisse.
Legimus enim Matth. xi. capite Iesum dicē-
tem. Et tu Epharnaō nūquid vsq; in celum ex-
altaberis: vsq; in infernum descendes.

Caput nonum.

Epharnaō duabus leucis Iorda-
nis mare Galilee igreditur: in cuius vi-
terioris ripa vibs Corosaym est so-
la ruina testāte. Hāc et huc diuina ve-
ritas per os Iesu cōminata ē: dicēs
Matth. xi. Et tibi Corosaym. Et eadē sois (vt
vidimus) cōtingit vibi Bethsaida sorori iniquitatis
Corosaym: vt ibidē in euāgelio legif. Hec sita
est in angulo maris Galilee: in austrū vibs nata
lis Petri: Andree: et Philippi apostolorum: vt legi-
mus Ioānis. i. cap. Hic autē est deserta (vt dixi-
mus) habuit olim aqueductus a fluuio quē Jo-
sephus paruū Iordanem appellat: cuius vestigia

Mensa
Chusū et
apostolorum.

Coruus
piscis.

Vestigia
Chusū.

Epharna-
on.

Coro-
saym.

Bethsa-
da vibs
natale
trium ap-
ostolorum.
Paruus
Jordanis

Tricliniū
sponsi.

Tyberias

Bethulia

Tyris.

Tomus noni Caput decimum.

adhuc apparent in descriptione nobilis pul-
cie Galilee: nequaquā omittenda est illustris
Chana: cuius nuptias sacrosanctas legitur
Joā. i. cap. hęc distat a Betholomaida quinque
leucis: in hac dum solennes nuptie celebrantur: in-
uitatur nobilis illa Virgo Maria: vocatur Iesus
et discipuli eius ad nuptias: et initio miraculoz
Iesu aqua mutatur in vinū / sex ydrys aqua re-
pletis secundū purificationem Iudeoz. Vidit
mus oculis nostris: vel hac parte felicitas nobi-
le illud triclinium Joānis (vt creditur) sponsi: in
quo matrimonij sacramentum Christi matrisq;
eius p̄sentia / et primo miraculo est honoratum.
Est nihilominus honoratus celibatus: ad quez
Christus Joāne vxorē ducere volentē inuitauit.
Hic triclinij locus sicut omnia fere alia miracu-
lorū Christi loca insignia est subterraneus. Est
et alia Galilee ciuitas insignis Tyberias nun-
cupata in euāgelij: hec tribus leucis distat ab
vibe Bethulia: vbi adhuc castrorū Iherosolimis
et facti Iudic apparent vestigia: porro Tybe-
rias est supra littus maris Galilee: vnde et mare
Tyberiadis nuncupatur: olim dictū Tengereth
vel Tengeroth: vnde Josue. xij. legitur Seon
rex Amoreorū dominatus est vsq; ad mare Ce-
neroth. Hęc vibs longa est valde ad littus ma-
ris extensa: vbi balnea sunt salubria: palme mul-
te: oliueta: et vinee: et restaurata fuit ab Iherode
tetrarcha: in honore Tyberij Cesaris Tyberi-
as nuncupata.

Caput decimum.

Um saluator noster ex finibus Tyri
et Sydonis iussu dicit ad fines De-
capoleos: congruum fuerit post De-
capolym loqui de Tyro et Sydone
Ergo a loco qui in Laticis vocatur
puteus

Tomus noni Caput decimum. Fo. xlii.

Puteus aquarū viuentium: duobus millarib;
est Tyris inclita per Tyrias Baphet filij con-
structa post generale diluuium: et a Phœnice re-
staurata: vnde Syrie Phœnicis metropolis est
habita: cingitur firmissimus menibus figure cir-
cularis: et in medio maris super rupem extructa:
essetq; península: nisi opera primū Habuchodo-
nosor: deinde Alexandri magni ab ortu conti-
nenti iuncta fuisset. In hac vibe p̄cioso martyru
seruantur reliquie: vt narrat historia ecclesiasti-
ca. Porro in tēplo sancti sepulchri Quēnis do-
ctous ossa magno in honore seruant: quorū titu-
lus est in colūna marmorea magno sumptu gē-
marum et auri. Ante portas vrbis ad ortum spa-
cio duorum factū arcus / inter densissimas are-
nas ostenditur locus predicationis Christi: vbi
mulier exclamauit. Beatus venter qui te porta-
uit. Est ibidē lapis magnus: sup quē Iesus soli-
tus erat p̄dicare nūc stās: nunc sedens: lapis hic
nūq; arena quātūcūq; v̄to agitata occultatur
nec etiam niuib; est et ibidē columna strata i
longum: vbi ferunt peregrinos olim transcūtes
a Sarracenis occisos. Sydon vibs in hac regio-
ne quāta fuerit / ipse ruine docent: et sacri libri p̄-
phetarum ostendunt. Vnde Iheremie. xlvij. de
his dicit. Dissipabitur Tyris et Sydon cū au-
rilijs suis: et Ezechielis. xxvij. Ecce ego ad te
Sidon / dicit dominus. etc. Ex reliquis Sydo-
nis antiquis parua vibs reparata / et fortis: terra
in circuitu vberima est / abundās Canamelle: et
vineis deliciosis. añ portā vrbis antique extru-
ctum fuit sacellum: in cuius loco Cananea pro-
demoniaca filia Iesū orabat: vt dicit Matthēi
c. xv. Tribus leucis a Sydone est vibs illa cele-
bris et maritima Tripolis: in qua omnium fe-
re nationum Christiani morantur: vbs per se

Sepulcrū
ougentis.

Locus p̄-
dicationis
Iesu.

Sydon.

Tripolis.

Tomū decimū Primum caput.

diues est in opulentissima regione: in qua fertur esse plusq̃ quatuor milia textorū in serico /z holoserico operantiū. Rybanus mōs trib⁹ leucis distat a Trypoli: vñ dicit in Laticis. Fons horum: puteus aquarū viuētium /que fluunt in petu de Rybano.

¶ Tomus decimus. de valle syloe: de natatoria. de agro alcheldemach: de domo Symeonis senis de castro mali consilij: de therebynto pccra: de mōticulo Abachuc: de illustrissima vībe Bethleē: de tēplo magnificētissimo loci natalis dñi: de valle Raphayn: de mōte Jude ⁊ domo zacharie: de regno Baze: de oppido buticele: de antiq̃ ⁊ nona Ebiō: de illice mābie: de agro damasceno ⁊ ortu Eida: de vinctis engaddi: ⁊ horis balsami: de cenobio Joāntis baptiste: de miraculo reliq̃ arū ei⁹: de mōte Carmelo: ⁊ miraculo fōnis p oz dñe differt: cōtinetq̃ cap. sex. **¶** Caput primū.

Valle syloe.

Anteriorū pastorū monito obtemperantes trālium⁹ vsq̃ i Bethleē: visu ri hoc verbū qd̃ fecit dñs: ⁊ ostendit nobis: creūtes ergo iherusalem: ⁊ descēdētes p̃mūvenim⁹ i vallē syloe: vbi in radice mōtis Srd̃ decurrit fōticulus cui⁹ riuulus Beata virgo i varijs sue rei domestice: ⁊ Iesu filij necessitatibus credit vīa fuisse. Hic riuul⁹ decurrit i Natatoria syloe: vbi Ehu sus illuminauit cecū natū: ⁊ Solomō p̃fctis tēpōib⁹ hic i quadā domo cui⁹ adhuc ruine videtur testātes optis magnitudinē dicit̃ eudisse morētā. Porro aqua fōtis ip̃is etiā Sarracenis in precio est: adeo vt cū naturaliter feteat istar hīr corū: hui⁹ fōtis lotionē fetorē mitigāt: seu depel lūt. Aqua etiā natatorie syloe mirāde vulgatur eē virtutis: q̃ scilicet lauātes oculos minime ce citatē /vel ophthalmiā incurrat: q̃re Lurchis ē

Natatoria syloe.

Tomū decimū Caput secundum. Fo. l.

in magna reuerētia: daf̃ ibidē. **¶** Deinde puenim⁹ ad locū: vbi vñ sepulcrū Esate pphete: q̃ fugiēs irā furētis ppli i arboie Cedro concaua se abscondit: q̃ mor p̃tute diuina cōsolidata ē. Accurrētes aut̃ ppli furibūdi arboie ip̃az serra se cuerūt: secto ē corpore sc̃ti pphete p̃mediū: in cui⁹ rei memoriā alta arbor ibidē plātata ē. ⁊ ihsitētes tineri venim⁹ ad quadā Laureā excisā i petra i valle Syloe: i q̃ fama ē octo ex discipulis capto i horto Chusto vsq̃ ad diē resurrectionis ei⁹ fuisse abscondos. Hodico iteruallovenim⁹ ad agrū Alcheldemach emptū trigita xpi denarijs p̃ctosis i sepulturā pegrinorū: vt pphetauit ihsē remias: etenarrat euāgelista. Hic ager vñdīq̃ muro cinctus: ē ⁊ desup̃ tect⁹ patētib⁹ nouē foraminib⁹: p̃ q̃ corpa xpianorū defūcta ponūt. Sūt etiā i hoc agro mīta monumēta p̃ctosissime stru cta. Illud at̃ ē mirabile: ⁊ ad totū mūdū p̃uersatio nēvt fidē xpi suscipiāt efficac̃ testimonij: q̃ corpa i hūc agrū p̃iecta spacio. xxiij. horarū redigūt i puluerē: lōge hinc ad tactū arc⁹ ppe sepulcrum esate ē lapsi i zoelēth: ⁊ fōs rozeth vbi Adontas fili⁹ regis Dauid regnū affectans p̃auit nobile cōuiuiū: vt scribit̃ in. iij. regū. Loca hec sūt hor tis ⁊ viridarū deliciofa: i q̃b⁹ tñ olim mīta sup̃ stitiosa facta fuisse legūt: vt scribit̃. iij. reg. xv. ca.

Ager Acheldemach.

¶ Caput secundum. Je vener⁹ mēsis iulij. xxvij. resectis corpib⁹ asinātes pperauim⁹ ad sc̃ti simā Bethleē: et p̃mū ad dextrā di uertētes vidimus domum sc̃tissimi Symeōis p̃ssimi senis: q̃ desiderio plen⁹ ⁊ spū: sc̃to puulū iessū vñtis suis i tēplo cōplex⁹ ē: dictās hymnū vespertinū. nūc dimitt̃ seruū tuū dñe ⁊c. h̃ daf̃. j. Prope hūc locū Castrū ē mali p̃siliū nū cupatū: i q̃ pharisei atq̃ p̃tiffices iterūt p̃siliū ⁊

Dom⁹ Symeonis.

Castrum mali cōsis li.

**Terebyn-
rus antiq.**

**Locus stel-
le appare-
tio.**

**Domus
Abachuc
pphete.**

**Domus
Jacob pa-
triarche.**

**Achille
mons Da-
uid.**

Tomii decimi caput secundum.

Iesum: et Cayphas ipse habens prophetie do-
num ex pontificali dignitate nesci? pphetant
dicens. Expedi vobis: ut vnus mouatur homo
pro populo: ne tota ges pereat. Verbu ab int:
quo quide corde prolari: sed verissimu ac myste-
steris plenū. Eteru sefellit inuidios consiliato-
res iniqua intētio: nā vnde ipsi irā Romanoru et
vrbis euersionē euadere satagebāt: inde incur-
rerunt: nā Titus et Vespasianus missi a deo ad
vltionē innocentissime mortis Chusti: vere ab-
stulerūt locū et gentē. medio miliari a Hierusa-
lem in grandi itinere nobilis arbor: Terebyn-
visitur: subtus quā virgo Maria Solymā iens
et rediens quiescere solebat. Astrum dictu est
hanc arborē tantisper virētibz ramis ac fron-
dibus procerā statura durare: q nō solū viatorū
bus gratū pstat vmbrie refrigeriū: sed etiā ventā
septēnem pijs chusticolis. † In eadē via pu-
blica visuntur tres cisterne pfunde: apud quas
Magi Hierosolymā egressi perditā stellā mul-
to gaudio reuenerūt: quo in loco est remissio se-
ptēntis † Extat in hac via monticulus: in quo
ostenditur domus pphete Abachuc: quē feren-
tē pranditolū messorū angelus dñi comprehen-
dit in vertice: transiit in Babylonē: misitq ad
lacum leonū: ut cibaret Danielem pphetā: quo
facto ad domū suā eodem angelo ferente est re-
ductus. Ibidē prope viā que ducit in Ebron ad
tactuz arcus visitur illustris domus magni pa-
triarche Jacob: et sepulchrū Rachelis ei⁹ vxo-
ris quondā inigne: nūc vero disruptuz: vbi colla-
guntur lapilli parui et nigri: quos gestātes mulie-
res facilius parit. Aldetur ab hoc loco mons
Achille: in quo rex Dauid latitans euasit Sau-
lē ipz psequentē: ut legimus pumi Reg. xvi. ca.
Ab sacra Bethleē spacio vni⁹ miliaris ad meri-

Tomii decimi Caput tertium.

So. li.

Atem locus est: in quo angelus pcentor: chorū
celestis / pastoribus vigilantibus super gregem /
Ieta noue salutis gaudia nūciauit / dicens. Na-
tus est vobis hodie saluator: et. morq celestis
militia intonuit. Gloria in excelsis deo et. In tā
te rei memoriā sacellū hic erectū ē medio agro: et
pascendo pecori apto. est ple. re. † Hō lōge ab
hinc sacellū est semiruptum: in quo tempore ce-
dis innocentū Ioseph cū virgine atqz elus in-
fantulo Iesu fertur latuisse vsqz admonitionez
angelicā dicentē. Accipe puerum et matrē elus
et fuge in Egyptū: nunc est casa pastorū. ple. †

Caput tertium.

Bs peragratīs locis / alacres ppera-
uimus visere sacratissimā Bethleē
cuius olim laudes nouimus pphes-
te pcentio dicentis. Et tu Bethleē
nequaqz minima vocaberis in mili-
bus Iuda: ex te em exiet dux qui regat populū
meum Israel. Accurre et tu gloriosa filia Syon
vibs Hierusalem: et admirās dicito cū rege tuo
atqz ppheta. Nōne homo nat⁹ est in Bethleē: et
ipse fundauit eā altissimus: nā et dñs narrabit in
scripturis pphoz et pncipū horū q fuerūt in ea. Si-
cut letantiū omnium habitatio est in te. nā cum
regum atqz illustrū herou ortu Bethleem pcel-
lat mltas vibs maiores: partu tamē verū des-
sie / et summi Emanuelis Iesu oēs mūdī vibs
antecellit. Est ergo Bethleem in terra Iuda cō-
structa in monticulo: distans ab Hierosolymis
octo miliaribus: iuxta portam vibs cisterna vi-
situr: cuius aquam Dauid in presidio manens
petiit: sed allatam bibere noluit: ut legim⁹ in. ii.
Reg. xxiij. cap. olim inclyta et locus natalis re-
gis Dauid: nunc parua et raro habitatore vir cē-
tum continens domos humiles. Est cenobium
g iij

**Sacellum
virginis.**

**Bethlees
sacratissima.**

**Bethlees
situs.
Cisterna.**

**Cenobium
fratrum.**

**Miraculū
 stupendū.**

fratrum sancti Francisci: quod ingressi humaniter fuimus recepti: et cibo potuque recreati: dein de inuitis fratribus loca sancta ordine visuri processimus: venimus autem primum ad templum magnum ubi est sedes archiepiscopalis: cuius descriptio difficilis est: nam (ut mea fert opinio) templum hoc amplitudine / speciositate ac precio tantum superbit: ut omnia christiani orbis templa excellere videatur: et hic plane iustissima existit ratio: ut dei filius summo celo descendens et extens illam regionem: in qua mansiones multe sunt: templum hoc haberet in terris suo ortu et gloria dignum: est autem mire excelsum amplum et longum quatuor ordinibus columnarum marmorearum instructum: quarum singulus ordo consistat quinquaginta columnis magno artificio et sumptu erectis. Huius templi naves a capitibus columnarum usque ad testudinem ope vermiculato consistat: omnes historias ab exordio mundi usque ad ortum Christi continens mirabili artificio: et visenda colorum varietate illustis: pavementum stratum est marmore varii coloris: parietes tabulis magnis alabastrinis sunt instructi: quarum precium et artificium estimari non potest: adeo quod ipse Sultanus quondam harum tabularum precio et pulchritudine captus admovit sacratissimo templo manus sacrilegas: tubas latomias: ut e parietibus leuiter submoueret: et pro palatio suo in Babyloniam transportaretur. Mirum dictum: et omnibus seculis narrandum miraculum. mox ut latomi cum instrumentis accedere tabulas amoturi: ex solido pariete mire magnitudinis serpens prodixit: et primam tabulam momordit: statimque crepuit: in hunc modum: et relique mox a serpente crepuerunt numero quadraginta. Porro Sultanus visum miraculo timens victricem dei iram iustum reuocauit: et de templo exiit plenus timoris

simulque serpens disparuit. Visuntur his diebus serpentis vestigia et figure tabularum. Hec historia missa est in annales scriptorum: adeo ut et his quoque diebus Turchas et omnes Sarracenos huius templi magna reuerentia teneat. In superiori parte huius templi versus orientem altare erectum est eo loco: ubi tres magi relictis diomedaribus ad sacras adorationem promptis muneribus se preparauerunt. et est remissio. † Ingressi sumus et sacellum in honorem Catharine virginis et martyris erectum: in quo similis ventia datur sicut in monte Sinai scilicet plenaria remissio. † Profecto in summo huius templi ad dextram descensus patet decem gradibus: locus scilicet ipso celo augustior: nuncque satis laudatus: et eterna memoria omnibus fidelibus venerandus: in quo medio noctis silentio virgo sacrosancto partu grauida castis visceribus et illibato pudore huic mundo edidit saluatore tellurem infantulum: et beate salutis pignus: in comune exponens duum animalium medio. hic locus tegitur mensa marmorea ac candida: in qua sacrum peragitur: quin et oscula impunguntur: et conceditur plenaria remissio. † Ceterum illa lapidis pars super qua Christus dicitur natus: et preseps pars in quam fuit reclinatus non marmore vestiuntur: sed nude patent ut erant tempore natiuitatis. Locus presepis quatuor passibus distat a loco natiuitatis. et est ibidem etiam plenaria remissio. † Prope est locus ubi Christus octauo die fuit circumcissus: et sortitus nomen Iesus: cui omne genu flectitur celestium terrestrium et infernorum: in quo et saluamur omnes. plenaria remissio. † Hinc non procul cripta adheret: locus olim studiorum sancti Hieronymi meritis presecratus: in quo libros Bibliorum transulsi

**altare trium
 regum.**

**Sacellum. s.
 Catharie.**

**Locus do
 minice nati
 uitatis.**

**Locus cir
 cuncionis.**

**Locus stu
 diorum. s.
 Hieronymi.**

et exposuit: visuntz ibidem sepulchra sancti Iste
ronymus atq; Eusebii marmorea: quorum corpo
ra Romā sunt translata. Cripta quoq; ibidem
visitat ad austrū: i quā mltā inocētū martyriū
ab Iherode interfectōū corpora fuerūt congesta
plena. † Progressi de tēplo ad aqlonē intraui
mus refectorium sancti Hieronymi: in quo nūc
viridariū est herbis / et fructibus copiosum: ad
tactum lapidis facellum est sanctarum domina
rū Paule matris: et Eustochii filie nobilitū Ro
manarum: quarum merita et monumēta ibidē
tur: et est remissio. † Hinc ergo relictis corpo
ribus et animabus pgressi sumus versus montē
Iuda: et in Egyptu Bethleen vidimus locū Le
nobis sancti Hieronymi nunc desertum: in quo
claudicanti Leoni spinam ex planta pedis dici
tur extraxisse. indulgen. †

Cenobiū
s. hierony
mi desertū

Buticelle
pagus.

vallis Ra
phaim,

Regnum
Gaze.

Caput quartum.

Assistētes itineri vno miliari a Beth
leē in cacumine mōtis vidim⁹ pagū
quē alij Buticellam: alij Belzeth
vocant: in quo Saul creatus rex cō
gregauit Israel in bellum contra
Haas Almonitē. Pagus hic octoginta fere do
mus habet: et optimo vino abundat: icole fere oēs
sunt Chustiani censum soluētes turche. Adest
non longe vallis Raphaim vsq; ad torrētē Bo
tri: per quā discretis habitationib⁹ habitāt mul
ti Chustiani diuersarum nationum: pmoūētes
asintis insidēdo deuenim⁹ ad fōrē dulcissimis aq̄s
fluentem medio itinere: quo itur ab Iherusalem
ad ciuitatem Gaze: vnde et Gaze regnum no
minatur: hec vibs ad austrū sita est in littore ma
ris valde populosa: habens figurā semicircula
rem: in hāc omne fere robur Sarracenicę gētis
confertur. Porro ad fontē pdictū Eunuchus ex

Ethiopia outundus / Regine Landacis cubicu
larius curru vectus: legēsqs Ilayā pphetā post
enarrationē pphetie quinquagesimi tertij capl.
amore fidei et mysteriorum Chusti dulcedine ca
ptus / baptisatus fuit a Beato Philippo apo
stolo: qui mor disparuit raptus a spiritu / et trās
latus in Azotū: vt narratur Actū octauo capl
te. Paulopost hinc meātes venimus ad mōtem
Iudee visitaturi domū zacharie et Elizabeth il
lustri outu dui Joānis baptiste inclytā: et visita
tione virginea / editōne cantici Magnificat cō
secratā. Fateor: tibi cādē lector: multū trahē
bamur desiderio hui⁹ sacre domus vidēde / me
mores mysterioꝝ in ea factorū: vt narrat Lucas
euangelista pulmo et secundo capitib⁹. Domus
hec in pago est adhuc hodie habitata: quā re
uerenter salutātes merent remissionē. † Ar
vix dum nobis egressis Arabes latrūculi acrem in
cursionem in nos fecerunt: ita vt veloci cursu in
cenobiū Grecoꝝ ingressi euaderem⁹. Cenobiū
hoc in honore sancte crucis est dedicatū: in quo
pauci Chustiani greci monachi deo seruāt in
paupertate: ferturq; crucē Chusti hic inuētā i ar
boie qdā fabrefactā. sub altari choui hui⁹ tēpli ē
foiamē rotūdū / loc⁹ (vt dī) quodā illi⁹ arbore: in
quo dat indul. † Tēplū hoc pulcherrimū plane
est / collūis marmoreis / et ope vermiculato de
coratū: estq; fortissimū contra icursus Arabū. A
Bethleē trib⁹ miliari b⁹ i via Thecue ē sepulcrū
scti Chariator abbatis: q̄ migrāte ad deū oēs
parit monachi cū eo ad celestia regna feliciter
trāierūt.

Domus
zacharie.

Sepulcrū
chariator.

Caput quintum.
A regiōe Iudee / et cōfinib⁹ Bethleē
est Ebion illa antiq; olim dicta La
riatherbe: de qua legim⁹ Gen. xliij.
Sarā fuisse sepultam. Quinetiā hic

Ebiō anti
qua
Blex mās
bie.

Ager Da
mascenus.

Rect^r ade
et cue.

Tomū decimū Caput quintum.

Existit famosus ille locus Spelūce duplicis: in
qua quatuor patriarche cū vxoribus sepulti le
guntur: Adam: et Eua: Abrahā: et Sarra: ysaac: et
Rebecca: Jacob et Lea. Ebron antiqua olim in
mōte fuit vrbs inclita: nūc subrupta: vt pbāt rus
ne in hac regnauit Dauid super Iudā septem
annis. Habet autē illicē māmbrē a latere: vbi
Abrahā sedēs in hostio tabernaculi vidit tres vi
ros: et vnum adorauit: manifeste exprīmēs altū
trinitatis mysteriū: scz patrē filiū paracletū tres
esse personarū deū vna adoratiōe venerādū.
Ilex māmbrē adhuc hodie vixit aū hostiū taber
naculi Abrahā nobilis patriarche: nā licet antiq
illa Ilex aruerit: tamē ex ei⁹ radice alta pullu
lauit: cui⁹ folia sunt paulo maiora folijs lentisci:
fructus vt quercū. Ebron noua distat a priore
ad tres iactus arc⁹: hic olim fuit ecclia Lathe
dralis: nūc in spurcissimos rit⁹ thurcarū redacta.
Porro vnus iactus arcus spacio ab Ebron est
ager ille Damascen⁹ creatione prothoparētis
Adam celebratissim⁹: adeo fertilis et speciosus:
vt aliqui hic paradisum terrestrē intelligi debe
re crediderint. Ager hic habet terrā rubiā: et mī
retractabilem: quā Sarraceni deferūt in Egi
ptum: Ethiopiā: et Indiā chare vendētes. Fe
runt autē foueas reuoluto anno adimpleri diui
nitus: habeturq⁹ fama pstanti: hāc terrā esse ta
lis virtutis: vt eaz gestatib⁹ nulla incōmoda no
ceant. hic locus monstratur: vbi Chayn occidit
fratrem suū Abel. Paulo lōgius est quedā spelū
ca sub rupe: in qua Adam et Eua luxerūt Abel
cētum annis: vbi vixit eorū saret lecti habētes
in longitudine triginta pedes: sed et fons sca
turit in spelūca: de quo bibisse creditur protho
parentes nostri. Sub hac spelūca in ipsa valle via
descēdit qua itur ex Ebiō in Bazā. Constat ex

Tomū decimū caput sextum. Fo. llll.

his erroneā esse opīonē vulgi credētis Adam
in padiso fuisse formatū / ptra hīstorā libū Be
neleos: sed et magnorū doctorū testimonio pbat
Adā in hoc agro Damasceno de rubia scz ter
ra a deo fuisse plasmātū: et inde translātū in pa
radisū: vbi soporato Adā Eua formata fuit ex
costa ei⁹. Fertur autē in quibsdā apocriphis
q⁹ deus formato Adā in hoc agro angelū mī
chaelē misit ad ouētē: qui visa stella Anathole
id est oriēs rediit. Scdo misit Sabilē ad occi
dētē: q⁹ visa stella Disis nūcupata: id est occidēs
rediit. Tertio misit Raphaelē ad Septētrionez
qui vidēs stellaz Arctos id est Septētrio: rediit.
Quarto misit Urielē ad Meridie: qui visa stella
mēfābi: q⁹ significat Meridie: rediit ad deū.
Ergo quatuor angeli iussu dei ad quatuor ange
los mūdi emissi quatuor literas piores: et qua
tuor mūdi ptes capitales scz. A. D. A. m. cōpo
nētes effecerūt nomē Adā: quo facto de⁹ ipe arti
ficiū pprobauit dicēs, huic homini vos angeli
seruieris: et ipe toti mūdo Dūcti: Occidēt: Bo
ree: et Austro imparabit.

Caput sextū.
Quet loc⁹: vt post damasceni agri mētō
nē meminisse debeam⁹ vineaz Engad
di: nō q⁹ loca sintricina: nā Engaddi ē p
pe hīerico: ager Damascen⁹ ppe Ebiō.
Scz q⁹ loca h⁹ vbertate: specie: et fructib⁹ sint mire
excellētia. Engaddi pō ē i q⁹ Dauid declinauit
furias Saul i cui⁹ mōtis circuitu et cacumie hor
tus Balsami pstitut⁹ erat: q⁹ppe cū in nullo alio
loco Balsamū nascebat. Ceterū ipe magni He
rodis Cleopatra regina Egypti fauētē Antho
nio marito: h⁹ inuidētē Herode horū Balsami
trāstulit in Babiloniā Egypti: vbi pciosissimaz
arborū horū deliciofus colit a xpianis solis: ri
gaturq⁹ aqua fōtis i quo fama: est pginē glisaz
sepe lauisse infantulū Iesū: cū degeret in terra

Formatio
Ade.
Institutio
nois Ade.

Alnea En
gaddi.

Tomus decimus caput sextum.

Egypti: sunt tamē adhuc surculi quidāz Balsa-
moriū in mōte Engaddi: sed nulli⁹ cult⁹: nullius
prouetus. Sic mirō modo se viciscitur deus de
peccatoribus: vt qm̄ Herodes olim horti Balsa-
mi possessor Iesum purū persequebatur: Iesus
fugiens in Egyptum post se traxit Balsami hor-
tum. Est autem hic hortus in Egypto inter He-
liopolim et Babylonez habens in longitudine
duos tactus arcus: in latitudine tactum lapidis
terre fere albe. Nos cū ibidem essemus in men-
se Septembri Balsami lignum humile erat pal-
mi scilicet et dimidiū in altitudine: folia habens
paruula vt rutha: paulo tamē albiora. Athes-
sis autem Balsami talis est: decerpitur foliū ex
stipite contra solem: moxq; gutta lucida et mire
fragrans scaturit ex ruptura: et hic Balsami pre-
ciosissimus liquor vitreis vasis colligitur: minis
me fluxurus: nisi ad ortū solis fiat ruptura. Fon-
ticulus autem Iesu paruulus est: non sufficiens
irrigationi totius horti: quare Sarraceni alium
foderunt iuxta illum puteum: ex quo quatuor
boues aquam protrahūt per rotam: sperātes ex
vicinitate fontis Iesu aquam fore salubrem: at
longe aliter res euenit: donec missis canalibus
aquam putei ducerent in fontē Iesu: quo facto
largiter et salubriter ex aq̄s mixtis rigat Balsa-
mi hortus. Mirum dictu vcruntamē a meridie
sabbati vsq; ad aurozam die lune: boues nullo
verbere impelli possunt: vt in protrahēda aqua
laboret: qđ est fidei nostre testimoniū celebre: in
hoc fonticulo Iesu lauimus indigni corpora no-
stra: sed et Sarraceni hic se / et pueros suos la-
uant: non vt baptisentur: sed vt corporum suo-
rum fetorem naturalem euadāt: iuxta hāc Ba-
byloniā Lenobius est diui Joānis Baptiste: in
quo seruātur reliquie eius in quadam arcula: est

288
Hortus
Balsami.

Miraculū
pulcrum.

Fons salu-
tifer sarra-
cenis.

Lenobius
diui ioan-
nis bapti.

Decimus Tomus Caput sextum.

Fo. ly.

autem cōsuetudo: vt in festiuitate sancti Joānis
Christiani / et Sarraceni ad Lenobiū cōuenien-
tes Arculam hanc in nauī recepam vehant per
Nilum spacio quinq; leucarum ad altud Leno-
bium diuo Joanni consecratum: quo in loco
peractis sacris Arculā cum sacris reliquiis mit-
tunt in flumen Egypti: visuri an beatus Joā-
nes velit reliquias suas in locum pulchrum re-
portari. Pulchrū prodigium. Arcula mox vt in
flumē missa fuerit: contra impetum tanti flumi-
nis tam velociter natat: vt equis cursoribus
eam quis nō valeat preuenire. Huius miraculi
testes habemus oculos: et aures: Christianos et
Sarracenos. Nam et hi diuū Joānem valde ve-
nerantur. Sic deus optim⁹ pro cōsolatione pere-
grinorum: pro cōfusiōe infidelium: et pro terre san-
cte dignitate non desinit quotidie in varijs lo-
cis potētie sue miracula ostendere: quibus fidel-
es Christiane veritas cōmendetur. Nam simile fe-
re prodigium visitur in monte Carmelo: qui est
in inferiori Galilea situs ad occidentē: montē em̄
hunc olim prophete sancti Helias / et Heliseus
incolere soliti erant cum filiis prophetarū: quo-
rum successores sunt fratres: qui Carmelite vocā-
tur: horum Lenobiū est in monte Carmelo: vbi
fons scaturit nō quidē perpetuis aquis: s; tēpo-
ranets: nulla em̄ est ibi aquarū copia: nisi trans-
euntibus fratribus peregrinis Christianis: ita
vt nunq; infideles bibant ex eo: vt verificet illud
prophete. Deriuētur fons in plateis aque etius:
sed nō bibat alien⁹ ex eis. Et exactis p gratiā
Iesu Christi peregrinantiōibus Terre sancte cū
magnis laboub⁹: atq; expēsis: mira tamē alacri-
tate corporū: et lucunditate animorū regressi in
Iherusalē tertio Templū sancti Sepulchri in-
gressi sumus: vt ppter quod primū venim⁹: etiā

Miraculū
pulchrum
de reliq̄is
sancti Joā-
nis bapti.

Mōs Car-
meli.

Bedit⁹ cuz
epilogo.

novissime visitaremus. Comendantes ergo nos deo Christo/ beate virginis: ac sanctis illius tutelari-
bus: primum gratias egimus nro salu-
tori de suis immensis in nos beneficiis: Deinde re-
fecti vale diximus fratribus: moxq; recessim⁹ al-
latis nobiscū sanctorū locorū p̄s pignorib⁹: de
quibus fauente deo regressi amicis nostris im-
pertremur: missis etiā in paterā argenteā cer-
tis nūmis pro sustentatione fratrum mōtis Spon-
ti in recōpensatione bñficiozū z ministeriozū: ergo
conscensis asinis sanctissimā Iherusalē egressi
sum⁹: et relicto castello Emaus a dextris ad fon-
tem vinū puenimus inter oliueta z dulcia fon-
tis murmura pnoctantes: nulla ibi lectozum ac
puluariorū mentio: sed somnos dabat herbas
salubres: positis tñ custodijs ppter timores no-
cturnos. Altera die q̄ erat auroa dominice asi-
nantes viā mōrosam cōfectimus: comitati custo-
dia Sarracenorū. Transita autē ciuitate Ma-
chabeorū ducum: in qua plures manēt latrūcu-
li: vt supra narrauim⁹: ventū est ad ciuitatē Ba-
me. Hinc die martis ad ortū solis egressi sum⁹:
obtentio prius saluoconductu ab vrbis prefecto
attigimusq; portū Ioppe: in quo multas iniu-
rias p̄pessi soluto tributo naues nostras ingres-
si sumus: patronos nostros expectātes. Die au-
tē dominico sequēti sublati vellis et flante p̄spe-
ro vento nauigantes applicuim⁹ Ciprio die Jo-
uis. Cognit⁹ aut in Ciprio insidijs piratarū q̄ nō
esset tuta nauigatio māsimum ibidē tribus heb-
domadibus: inde altum pelagus sulcātes varia
maris fortuna perpassi: tandē diu opatā tenui-
mus Rhodū: quā ingressi per principē illustrem
dñm Philippū de Auliers de Lille Adā magnū
magistrū humaniter recepti sumus: hic em pau-
loante Rhodum aduenerat sui principatus in-

Ciuitas
Machabeorū
ducorū

Philipp⁹
de Auliers
Rhodiorū
mag⁹ ma-
gister.

signib⁹ exornat⁹: māsimum aut octo dieb⁹ a dñis
militib⁹ Rhodiensib⁹ mī: bñficijs humanissime
cumulati. In Rhodo solutē: altū mare igressi
iuasi sum⁹ a piratis: q̄ direptis nauib⁹ nōnullis
cessisq; pegrinis oēs nos trucidassent: nisi Rho-
dioz militū p̄sidio misso euasissem⁹. Audies em
illustis princeps magnus mgi fontū tommētoz
intellexit hostilem incursum: moxq; dato ad ar-
ma signo: instructaq; classi / misit naues subsi-
diarias: que vententes non solum nos eripue-
runt periculo: sed etiam recuperata praeda: qñ
z hostibus cessis / z partim in fugam versis: par-
tim captiuis nos cum insigni victoria Rhodum
reducerūt. Quid plura: generosissim⁹ dñs ne vl-
las magnificēcie ptes omitteret: nos cū summo
gaudio p sua arma a turchis vindictos letārē
recepti: i pulchro palatio cōstituit: z tres heb-
domadas liberalit suis expēsis enutrit: donec
p̄litigatis vndiq; hostib⁹ / instructaq; classe maio-
re: nos p oīa maris picula cōduceret: z i tutis lo-
cis collocaret. Iheu nroū tēporū infelicitatē: q̄-
bus audire compellimur altam Rhodum cru-
cis verillo inclatā Christiani orbis tutissimū p
pugnaculū a spurcissimis gētib⁹: ab ignobili ty-
rāno occupari: electis idē Christi armis: fugato
nobili p̄cipe: z celsis militib⁹ generosis: q̄ rāta i-
fres Christianos bñficia soluti sint cōferre: exur-
gite reges: exurgite p̄cipes: z vlciprā Rhodū
turchē tyrāno ereptā Christo reddite: vl p̄deat
vos nōis Christiani. P̄deat vos muris inter
vos gladijs dimicasse: quo tpe idyt⁹ heros Phi-
lippus viller⁹ p Christi cruce: p fide: p ecclia: cū
phidis Turchis solus tot dieb⁹: tot mētib⁹: bella
crūera p̄seruit: at vos dānata fozordia correpti
neq; audietes crepitātia tot mētib⁹ aū rhodū
toimēta fluētē i Adriaticū mare sāguinē xpianū

Presidiū
militum
Rhodiorū

Liberalis-
tas magni
magistri
Rhodi.

Deplora-
tio Rhodi

Exhorta-
tio pulcra
ad p̄nci-
pes.

Peroratio
authoris.Foultter
terre iuete.

nil considerantes: nulla vos vnq̃ sacra plabūt:
nulla venta digni cēsebtimint: donec hanc teter
rimā detergatis ignauiā: magnum magistrū et
ordīnē militarem suis locis / suis ordinibus / ves
stris armis restituatis. Tanto ergo periculo ere
pti a Rhodo in Landiā / a Landiā in Ilystriā
ab Ilystriā ad Parentiam: e Parentia ad Ae
netas leti regressi sumus: p̃sp̃era satis vilitudi
ne pro nostrarū complexionum diuersitate et si
tu regionū. ¶ Habetis lectores candidi et xp̃ia
ne professionis viri illustres quod promissimus:
habetis descriptionem itinerarij Terre sancte
magni quidē laboris et expensarum multarum
verum multo maioris iucunditatis / atq̃ salu
tis adeo vt vir credam / q̃ vlli peregrini probe
nature a sancta terra sint vnq̃ regressi: qui non
desiderio esluent eiusdē terre reuidende: si opor
tunitas daret: nā si exteras terras Chalcum:
Syrilpā: Americam: Indiam: Aphricam vi
disse iucundū est: in quibus preter horridas frō
tes: inhumanos mores: obscenos rit̃: rara mō
stra: et reclusas quasdā auro vel argēto emptiles
nulla alta vident: cur nō longo maiore deside
rio lardescam⁹ illā terrā videre: q̃ tot signis et mi
raculis est inclyta: tot mysterijs p̃secrata: tot gra
tiss abundans: prohpudoi quoru quilibet hec est
mat hoc nostro euo: et q̃t longissima transeunt
maria pecunie augende gratia: cū olim parum
illustris inter nobiles haberet: qui Terram san
ctam nō visitasset. Plane hec res in causa est: vt
Terra sancta tanto iam tēpore a Turcis habi
tetur: q̃ scz pauci chustianoꝝ etus vidende vel
possidende flagrent amore: hoc est qd nobilis il
le propheta Elayas: et p̃uēdit et p̃dixit his
p̃b̃is. Regionē vestrā corā vobis alienigene des
uorabunt: et desolabit sicut in vastitate hostilit.
Ceterū

Ceterū o me felicem: o mihi tam lōge maneat
spes vltimavite: vt audiā p̃ hui⁹ terre recupera
tione conscribi militiā: et signa efferrī. Inter q̃
p̃ima erūt cādētia Alta: q̃b⁹ iā olim oīes didi
cūt submittere colla: vt fiat qd lōge aī p̃phetas
tum est. Exultabit desertum: letabitur solitudo
et exultabit letabunda: et germinās germinabit
sicut Lilium. Ihuus tante rei exanclator esto
Francisce Haleli: et quod nomine censeris: rex
Chustianissimus facinoribus effice preclaris
Tāte glorie triumphum alto cōcipe corde: quo
in p̃stantissimorum Gallie regum albū multo
stragemate referri possis. Redeat i illustria cor
da antiquorum Gallorum pugnacitas et ardo:
ille in armis: quem olim formidauere capitolia
et Tarpete arces expauere. Quorū virib⁹ neq̃
Apollo ipse satis tute i Delphis possedit tripo
dem. Si quid male pugnatū est in agris tycinē
sibus: his trophēis aboleat. Si qd dudū de cō
stātinopolitano imperio regia pectora p̃cepere
nūc nūc mancipt̃ effectui. Nec em̃ credere licet
minores fore vel vires: vel aīos in p̃fidis turcas
et p̃ vidicādo chustī sacrosctō iperio: q̃ olim fue
re: et vires et aī p̃ regno tutādo: p̃ debellandis
Iheluetis. Sit cōstātinopolis loco Mediolanti:
sit turcha typus Iheluetis: q̃q̃ forte nec vbs vi
bi: nec gēs gēti vsq̃ respōdeat. An ista oīz regū
marima decora alteri cuiuspiā regū Gallie nasci
turo te clarioꝝ possint cōtigere: Tuā sane cū me
moria repeto sternuitatē Chustianissime rex
Francisce: egregiasq̃ aī tui dotes: nullis p̃inci
pib⁹ quātūvis ab auctoib⁹ celebrat⁹ mihi cede
re videris: tu ei Butāntis: tu Theutonib⁹: tu de
niq̃ oib⁹ Europe p̃incipib⁹ multis annis forti
ter pugnādo resististi: exercitui tuo (fateor) Ti
cinēsis clades dedecori nō puo fuit: tibi aut̃ ho
b

Hora oras
culum.Gallorū
pugnaci
tas.Imperii
Cōstanti
nopolita
num.

Exhortatio ad regem Franciscum.

**Regis frā
cisci pbtas.**

**Amplitu-
do regni
Francie.**

**Asiatica
mollicies**

**Exempla
illustria.**

**Nationes
Chustia-
ne.**

no il sumo: vt q̄ hostē i te mille tela ac (vt dicūt)
glādestaciētē magno ai roboie exceptis: mltos
q̄ (tāq̄ alter hērcules) obrūcaueris. An q̄spā
multis retro annis nāscēt te fortior: aut aliosior:
aut bellicarū rerū pitior? An cui pā regū pulco-
rū partū est ampli⁹ regnū: aut partē i futurum?
An in vilū pulce etatis regē Gallorū corda fue-
rint ppēsiōia q̄ in te: q̄ vt sincerissimū regni tui
amorē iclytus factis faceres cōtestarū tuis regni
colis: n̄hil dubitasti excedere līmites regni: ho-
rēdo te bello committere: et strenuissimū Cesaris
imitat⁹ exēplum / vere regia voce dixisti. Venite
imū in hostes. Neq̄ hoc satis fuit alto pectorū:
nisi duces oēs ac p̄ceres fortissime bellādo p̄ue-
nisses. Tibi ergo vt sunt vires et ai p̄cipui: vt res
gnū ē hac tēpestate oīs āplissimū et pacatissimū:
ita annitēdū est: vt p̄clara facta diuini respōdeāt
p̄oro ne quid extereat frōtes Chustianas tur-
charū vis: meminēris antique toti⁹ oriētis igna-
nie: adeo vt i puerbiū abierit / Asiatica mollicies
que nō solū nō gignit militem hoirendi maris
alūnū: verū et generosum quēq̄ tyonem effem-
nat: id qd̄ clarissimus impator Alexāder in Ba-
bylone et vidit: et voluit. Quod Cyrus ille tan-
ta disciplia militari corrigere n̄sus ē: qd̄ Scipio
Asiatic⁹ mira acrimonia castigauit: qd̄ Iulius
Cesar in bello illo pharfallico Pompeio obicit.
M̄eminēris variarū nationū: que p̄ orientē de-
gunt sub Chustiane legis pietate variis ritibus
vna tamē fide Chustīā colentes. Greci: Armeni:
Parthi: Persē: Arabos: Sabes: Araronite: Au-
biant: Gregoriani: Iacobite: Indī: oēs Chustī
cultores: quib⁹ resides olim animi ad arma cor-
riptēda redibunt: mox vbi Gallorū regem et Gal-
licas regiones i Asiā trāsmittēte cognoscēt. Iā
nunc Gallorū metus incubat oriētī: quoties ad

Exhortatio ad regem Franciscū. Fo. lviij.

memoriam redit / q̄ paruo negotio pauci mil-
tes Galli multos Turchas neci dedere: vnū di-
cā certe memoria dignissimū: qd̄ te Chustianis-
sime rex Franciscē / atq̄ a deo Gallie p̄ceres oēs
gaudio et admiratione afficiat Referunt Anna-
les nō leuissimū scriptorū circa annū dñi millesimū
duccētesimū p̄fectos Hierosolymā Gallie p̄ce-
res sacrorū locorū visitādi gratia: q̄ cū soluto vo-
to redirēt: medio mari a turchis p̄donib⁹ capti i
Tartariā delati sunt: inter hos cū duo essent spe-
ctate virtutis corporisq̄ p̄ceri: interrogati cuius
nationis essent: cuiusue terre: libera voce se Gal-
los eē p̄fessi sunt: ad qd̄ ductor Turchici agmē-
tis. Si Galli estis inq̄t: spectāda i armis vestra
virtus est: roburq̄ corporis. Obtinēt enim apud
nos fama vnū militem Gallum multis prestare
turchis. Que res vt nobis pateat: magno disci-
mine: et marte iniquo agēdum est. En quadra-
ginta q̄nq̄ turchē equites armati: cum his vos
duo cathaphracti man⁹ p̄ferite: et laudate toties
virtutis specimē date: erāt hī nobiles galli Guil-
term⁹ Būidusi⁹ / et Remūdos quinasus a latro-
nib⁹ delati in Tartariā p̄pe vbiē Arfenguā / qui
xp̄iana pietate ducti: et pegrinorū freti modestia
respōderūt se lōge alteri⁹ eē mētis: quā vt cruen-
tis gladiis iter pegrinādū dimicārēt. At turcha-
rū dur ast. Absint vba: ad rē ipsam venite: aut
districtis gladiis salutem vestrā vindicate: aut
mille p̄ents vos pate. Ad hāc vocē hī duo gene-
rosi milites habito paulisp̄ colloq̄o: et alterutrū
cōfessi: sese amīnāt: moxq̄ armis iduti equos cō-
scēdūt: gladiis se accingunt: lanceas corpiunt.
Quādo (aiūt) dura hec viger necessitas: non de-
erūt nobis ai / neq̄ vires: qd̄ laudatā hacten⁹ p̄-
bitatē Gallorū posteris iutolatā seruemus. Tu
Chustie adeslo tuis tyonib⁹: et xp̄iane frōtis p̄iū
b ij

**Illustre fa-
ctum Gal-
lorum.**

**Catha-
phracti
duo galli.**

Deo pia.

**Miranda
victoria.**

**Aliud ex
plum.**

**Vires Eu
rope.**

Epilogus.

Decus iter hec mala pserua. Tuq; dñi Georgij
sustēta lācea: dirige gladiū: robur largire: inde
aios sonipedi z vires qb; hāc trucē choontē pro
Christi honore mactemus / suppedita. His dic
tis hi duo cathaphracti animis ac virib; leo
ninis equos vigent calcaribus: z infestis hastis
ferunt in turchas. Zñrū dictu pūmis congres
sibus duo quindēcim Turchas cōficiunt: ruptis
q; hastilibus micantes gladios arripiūt: z relis
quos triginta semineces in cāpo prostratos re
linquunt: magna plane christiani nois z Gallie
nationis glia: maiore Turchice gētis dedeco
re: adeo vt hui; rei fama timore vniuersas pene
Tartariā pcelleret. Patuit hoc paucis post die
bus: nā cū hi duo equites Guilhelm; z Raymū
dus Turcharūz spoliis ornati ad fratres suos
peregrinos qui erant numero trecēti rediissent:
christicola quidā natione Florentin; incidit i ma
nus Turcharū: qui ob celus quēpiā ex suis am
biebant christicolā maximo numero minātes ei
cruces atq; patibula: que res vbi innotuit pere
grinis: visum est cōibus votis redire ad turchas
et fratrē christianū vendicare e manib; turcha
rū pce vel pūlo: nec mora vt rē sciuerē turchē me
mores virtutis Gallice christicolam mor dimi
serūt. Age ergo rex Franciscē: agite principes
christiani aios tandē resumite: vires vras ipsi
cognoscite: z militū vestrorū robur tospescere ne
pattamini. scitent similib; exēplis omnes hīsto
rie: adeo vt si seposito numine z nutu diuino (q;
q; id impiissimū fuerit) vires viribus cōparant:
haud sustinere poterit tota Asia vires Europe:
probauere hoc cū multi pñcipes maxime impe
rator: Lōdradus: nā cū ipse z Galloz rex Ludo
uicus lunctis copiis in Asia armis detonarent
et in obsidione Damasci crebils dimicationib;

Epilogus.

Fo. lix.

vterent: Imperator ipse medijs pedītū legioni
bus se miscuit voce z virib; dans mira pbitate
exēpla: adeo vt turcha quidā validus viribus:
imperatorē apprehensum collo pstringeret: qui
mox turcham excutēs vibrato ense hostem ab
leuo armo per pectus transuersuz vno dissecuit
ictu: mirantibus turchis apud Damascū: et ad
deditionē conuersis. Ludouicus diuus q; pro
spere in ouēte bellauit impar numero: sed sup
or virtute. Godofredus Balduinus ac reliqui
Lotharingorū principes parua manu iungen
tes sepe copias pessunderunt. Vt oēs tam
etsi diuinit fuerint vñ pñdijs: bella tamē huma
nis viribus z militū roboze exanclarunt. Quid
futurū sperans / si deus optimis maxm; / si salu
tifer Christus omnesq; sancti tutelares cū legio
nibus angelorū in Christianorū castra descen
dant: et pñs precibus inuocati precedāt agmī
na: ferant signa: firment virtutes: fiet dubio pro
cul qd olim cōcessum est populo Hierosolymita
no veri ac summi dei cultori: vt vnus ex nostris
percutiat decē: decem centum: centū mille: mille
decem milia: z totus orīs: z gens si qua iacet
nascenti cōscia nillo: vnde venit titan: z nox vbi
sydera condit: quaq; dies medius flagrantibus
eluat oris. Et qua biuma rigens: z nescia sole
reuertit: Astrigit scythicū glaciali sydere pōthū
Summi dei ac Christi nomen inuocetur: vna to
to terrarū orbe sit diffusa ecclesia: id quod olim
multi pphete cecinerunt: et his tēpōibus futu
rum speramus: si viribus animi accedant: z vo
luntati facultas respondeat. Tunc tunc satis lō
ge mihi fuerit vicinitatum: clausurazq; vite mee
diem felici perlo do dicam cum sancto Symeo
ne. Nunc dimittis seruum tuum domine secun
dum verbum tuum in pace.

Dixi.
h iij

Insignefa
ctū cōiacti.

Argumen
tum a for
tiori.

Turris for
tissima no
men dñi.

Ad pillustrē ac generosum vtrūq; et
armate ⁊ togate milite auratū equitem;
sancteq; sedis apostolice pr̄thonorariū/
simul gemine censure licentiatū dignissi-
mum dominū Bartholomeū a Salignia
co Gabrielle Delez carmen elegum.

Bithurīgum sublime decus: clarissima gentis
Bēnia Salignace: et tēpus in omne tubar.
Bartholomee fagar gemino splēdescis honore
Armoriū atq; toge miles vtrūq; tenens.
Dū ferus hostiles ⁊ Dauois ad bella phalāges
Excitat: occurrens strenuus arma capis.
Cum bellona furens clypeū p̄tendit et ense:
In medias acies irrūis impaudus.
At dum palladias delectant ocia mentes:
⁊ Nemosine cerebrum vellicat ipsa tuū.
Impiger hesperidū placido spaciāris in orto:
Atq; decem Tomis psallit amena chelys.
Quelatuere prius tua cōmentaria pandunt:
Pandunt res miras que latuere prius.
Queq; peregrinus Iudeo noueris orbe:
Rhetoricis ornans floribus ipse notas.
⁊ Multa tibi totus debere fatebitur orbis:
Si tua perlegerit lumine scripta pio.
Nescio que meritis p̄conia digna rependam:
Edunere pio tanto / sit tibi laus et honor.

Vale.

Oratio p̄la que est sc̄i Symeonis. Fo. lxxij.

tens aīas: testimoniū dñi fidele sapiētā p̄stās
puuls. Iusticie dñi recte letificātes corda: p̄ce-
ptū dñi lucidū illuminās oculos. Timor dñi san-
ctus p̄manet in seculū sc̄i: iudicia dñi vera iusti-
ficata in semetipsa. Desiderabilia sup aurū et
lapidē p̄ciosum multum: ⁊ dulciora sup mel ⁊
faū. Etēn seru⁹ tu⁹ custodit ea: i custodiēdis il-
lis retributio mīta. Delicta q̄s itelligit ab oculis
meis mūda me: ⁊ ab alienis parce seruo tuo.
Si mei nō fuerit dñi tūc imaculat⁹ ero: ⁊ emū
dabo: a delicto maxio. Et erūt vt cōplaceāt elo-
quia oris mei: ⁊ meditatio cordis mei i cōspectu
tuo sēp. Dñe adiutor me⁹: ⁊ redēptor me⁹. Glia.
⁊ n̄. Ave maria. ⁊. Verbū caro factū est: ⁊ ha-
bitauit in nobis.

Oratio sc̄i Symeonis!

Adonay: de
fons sapiētē
origo rerū: plasmas-
tor cel: q̄ vt hominē
p̄mi p̄cepti trāsgres-
siōe dānatū mirabi-
liter reparares: celo
empyreo descēdisti:
mādato p̄ris ⁊ opti-
clo sc̄i spūs itra vtrū-
ginee aule thalamū
fact⁹ hō p̄ hoīe: ⁊ hu-
milis Nazareth me-
ntia mystērij tui inti-
tis: ⁊ humane repa-
tionis exordijs cōse-

Adonay
est nomē
dei.

crasti: tuam implorā⁹ clemētiam: vt gratie fon-
tem in nos redūdes: quo resecti: atq; abluti: ne
p̄lime dānationis sentiamus cōtagia: nec man-
datis tuis vnq; reluctemur: sed merito sacrosan-
cte incarnationis tue simus digni in fratrum
tuorum / et filiorum dei numerum cōputari. Per

Oratio sancti Narcisci.

te Jesu Chiste saluator mudi. qui cum patre et
 paraclete viuis regnas et imperas per secula seclor.
In templo Bethleem. Oratio. ij. Inuitatoriū.

Aduatoriū nostrū
 in nomine domini.
 Qui fecit celum et
 terrā. Benedicā dñō
 in omni tēpore: sem-
 per laus eius in ore
 meo. Psalmus.

Endamenta
 eius in monti-
 bus sc̄is colligit do-
 min⁹ portas syon su-
 per oīa tabernacula
 iacob. Gloriosa dicta
 sūt de te ciuitas dei.
 Memor ero raab et
 babilonis: sciētum

me. Ecce alienigene et tyrus et populus ethyo-
 pum: hi fuerūt illi. Quidam syon dicit homo
 et homo natus est in ea: et ipse fundauit ea altis-
 simus. Domin⁹ narrabit in scripturis populo et
 principum horū qui fuerunt in ea. Sicut letan-
 tium omnium nostrū habitatio est in te. Gloria pa-
 tris. Sicut pater noster. Ave maria. n. Tanq̃ sp̄s
 sus dominus procedens de thalamo suo.

Oratio sancti Narcisci epi Hierosolymitani.
Agros Chiste Jesu eterne de⁹: qui in ple-
 nitudine tempore factus ex muliere: fact⁹
 sub lege mundo aduenisti salutarifer. Et ut pphe-
 te tui fideles inuenerentur: latens adhuc virgi-
 neo utero: post sanctificatum prophetā: post in-
 choatum Baptiste preconitū: et Elisabeth ma-
 tris testimoniū piū: postq̃ hymnum virgineū
 plectro decantatum: et patris Zacharie canticū
 letabundum voluisti in inclitam Bethleem

Agros
 Grece san-
 ct⁹ latine.

Oratio tertia.

So. lxij.

deferri: ut Cesareo mandato tu rex regum et do-
 minus dominātium obedires: et pmissis salutis
 pignore paruulam Bethleem illustrares: hic tē
 pestate noctis silentio in medio duorum anima-
 rum plenissime / ac humillime nasci: angelicis
 hymnis declarari: gl̄ie et pacis nuncio celebrari
 ab innocentibus pastouibus inueniri: ab ouēstis
 bus principibus fulgore stelle: et mysticis mune-
 ribus adorari: tuam imploremus clementiam:
 ut mirrha cōtritiōis: thure deuotiōis: et auro
 charitatis nos ad tua cunabula ducere digne-
 ris: ut quem redemptorem leti suscepimus: ven-
 turum iudicē securi videamus te eisdem Jesum
 Chistum saluatorem mudi: qui cum patre et pa-
 raclete uiuis regnas: et imperas per secula se-
 culorum. Amen.

In monte Thabor. Oratio. liij. Inuitatoriū.

Aduatoriū nostrū
 in noīe dñi: qui fecit
 celū et terram et c. n. Ego autē in dño gau-
 debo: et exultabo in
 deo Jesu meo. ps.

Domine domi-
 nus noster q̃
 admirabile est nomē
 tuum in vniuersa ter-
 ra. Quoniam eleuata
 est magnificētia tua
 sup celos. Et ore in-
 fantium et lactētium
 perfecisti laudē pro-
 pter inimicos tuos: ut

destruas inimicum et vltorem. Quoniam videbo
 celos tuos opera digitorū tuorum: lunā et stellas
 que tu fundasti. Quid est hō q̃ memor es eius:
 aut filius hoīs quoniam uisitas eū. Minuisti eū

Psalm^o p
 torculari-
 bus filijs
 David.

Oratio sancti Jude.

Paulominus ab angelis / gloria et honore coro
nasti eum: et constituisti eū super opera manu
tuarū. Omnia subiecisti sub pedib⁹ eius / oues
et boues vniuersas: in super et pecora cāpt. To
lucres celli et pisces maris: qui perambulant se
mitas maris. Domine dñs noster: q̄ admirabi
le est nomē tuū in vniuersa terra. Gloria patri.
Sicut erat. Pater noster. Ave maria. Versus.
Dominus regnauit decorē indutus est: indut⁹
est dñs fortitudinē: et precinxit se virtute.

caddoshe
brialce san
ct⁹ latine.

**Oratio sancti Jude episcopi
hierosolymitani.**

Addos: deus immortalis / Jesu tetragrā
maton: q̄ in mortali vita i terris visus es:
et cum hominibus conuersatus sine tedio: sine
amaritudine: sed plenus gratia ⁊ veritate. Tu
vt alit patris piam dispensationē impleres: ⁊ ge
mine gygas substantie appareres mortalibus
ante dies ascensionis tue ascendisti in sanctum
montem Thabor: assumptis magni sacramenti
fidelibus testibus: ibiq; presente patre in voce:
spiritus sancto in nube: teipso in carne mirabili
ter transfiguratus es: immortalis vite futuram
gloriam mira claritate premōstrans: atq; vtriusq;
testamenti patrum decreto audisti incompa
rabilis amoris excessum: quem cōpleturus eras
in Hierusalem: tue maiestatis thronum humili
ter accedimus: vt nos splendore
vultus tui illumines: ⁊ sancte adoptionis parti
cipēs facias: Jesu Thysie saluatori mūdi. Qui
cum deo patre ⁊ spiritu sancto viuīs: regnas: et
imperas per secula seculorum. Amen.

CIn monte Syon Oratio
quarta. Inuitatorium.

Oratio sancti Cosme.

Fo. lxxlii.

Ad interiorum nostrū
in noie dñi: qui fecit
celū ⁊ terrā. amē. añ.
Ego autē autē con
stitutus sum rex ab
eo sup Spō mōtem
sanctum eius predl
cans pceptū ei⁹. ps.

Ansitebor: ti
bi dñe i toto
corde meo: i cōsilio
iustorum ⁊ congre
gatione. Magna
opa dñi: exq̄sita in
oēs volūtaes eius.
Confessio ⁊ magni
ficentia opus eius:

⁊ iustitia eius manet in seculum seculi. Memo
riam fecit mirabilium suorum misericors ⁊ mise
rator dominus: escam dedit timentibus se. Me
mor erit in seculum testamenti sui: virtutem ope
rum suorum annuntiabit populo suo. Ut det il
lis hereditatem gentium: opera manuum eius
veritas ⁊ iudicium. Fidelia omnia mandata
eius: confirmata in seculum seculi: facta in veri
tate ⁊ equitate. Redemptionem misit dominus
populo suo: mandauit in eternum testamentum
suum. Sanctum et terribile nomē eius: initium
sapientie timor domini. Intellectus bonus oī
bus facientibus eum: laudatio eius manet in se
culum seculi. Gloria patri ⁊ filio ⁊ spiritui san
cto. Sicut erat in principio ⁊ nunc. ⁊c. Pater n̄r.
Ave maria gratia plena. Versus.
Cadent in r̄thetiaculo eius peccatores: singula
riter sum ego donec transeam.

Oratio sancti Cosme hierosolymitani.

Universidad de Deusto
 Agros. l. sanctus.
 Otheos. l. deus.
 Athana-
 ros. l. im-
 mortalis.

Oratio sancti Cosme Hierosolymitani.

Agros: otheos: athanatos: rex regū / z sū
 me sacerdos: q̄ añ diē festū pasche trāsī-
 turus ex hoc mundo ad patrē: tuosq; diligens
 vsq; in finē: ascendisti in sanctū montē Syon: in
 troisti cenaculum magnū: et pñtibus apostolis
 senatoribus ecclesie z mūdi iudicib⁹ mirabilia
 sacramenta patraſti: pñmū agnum paschalē ser-
 uatis cerimonis legis sub typo tue pñtissime
 immolationis comediſti: z fratrū tuorum pedes
 humili officio in exemplū amoris lauiſti: inde
 corporis z sanguinis tui diuinissimū sacramen-
 tum instituiſti: et totius fidei atq; ecclesie alta
 mysteria pfundo sermone declarasti: tuam im-
 ploamus clementiā: vt nostrorū delictorum ma-
 culas ritualis sacrosancti sanguinis tui digner-
 is abſtergere: z in mēsa ecclesie tuis sacramen-
 tis salutariter cibare Iesu Chriſte ſaluator mū-
 di: qui cū deo patre et ſancto ſpū vltis / regnas /
 et imperas per ſecula ſeculorū. Amen.

In horto Gethsemani o. v. Inuita.

Psal. p. ea
 q̄ heredi-
 tatē conse-
 quitur.

Ad iutorū nostrū in no-
 mine domini. Qui fecit
 celum et terram. **Añ.**
 Anima mea deſyderauit
 te in nocte: ſed et ſpiritus
 meus in precordiis meis
 ſuſpirauit ad te. **Ps.**
Uerba mea aurib⁹
 percipe dñe: intel-
 lige clamorē meū. Inten-
 tende vocē orationis mee
 rex meus et deus meus.
 Quoniam ad te orabo dñe: mane exaudies vo-
 cem meam. Mane aſtabo tibi et videbo: qm̄ nō
 deus volens iniquitatē tu es. Neq; habitabit
 iuxta

Oratio sancti Marci Hydruntis epi. Fo. lxx.

iuxta te malignus: neq; permanebūt in iuſti an-
 te oculos tuos. Odiſti omnes qui operant in i-
 ratē: perdes oēs qui loquūtur mēdaciū. Virum
 ſanguinū z dolosum abominabiſ dñs: ego autē
 in multitudine miſericordiē tue. Introibo in do-
 mum tuā: adorabo ad tēplū ſanctū tuū in timo-
 re tuo. Dñe deduc me in iuſtitia tua. ppter iu-
 ſtīcos meos dirige in cōſpectu tuo viā meam.
 Qm̄ non eſt in ore eorū veritas: cor eorū va-
 num eſt. Sepulchrum patēs eſt guttur eorū:
 linguis tuis dolose agebant iudica illos deus.
 Decidāt a cogitationibus ſuis ſecūdū multitu-
 dinem impietatiū eorū expelle eos: qm̄ irritaue-
 runt te domine. Et letentur omnes qui ſperant
 in te: in eternū exultabunt z habitabis in eis.
 Et gloriabuntur in te omnes qui diligunt no-
 men tuum: quoniam tu benedicis iuſto. Dñe
 vt ſcuto bone voluntatis tue: coronaſti nos.
 Glia patri. Sicut erat. pater nſ. aue maria. **ñ.**
 Domine exaudi orationē meam: z clamor me⁹
 ad te veniat.

Oratio sancti Marci Hydruntis episcopi.
Ados Iesu deus de deo: lumen de lumi-
 ne: q̄ de celo z terra descendēs amore ho-
 minis redimēdi vt innotefceret mundo magnū
 pietatis ſacramētū: qd̄ ſc; voluntarie patri ſacrī-
 ficares iuxta duorū pphetarū vocē Dauid dicē-
 tis. In capite libri ſcriptū eſt de me: vt facerē vo-
 luntatem tuā deus meus volui ſacrificiū: z obla-
 tionem noluiſti: tūc dixi ecce venio. z Eſate dicē-
 tis. Oblat⁹ eſt qm̄ ipſe voluit: ſicut ouis ad occi-
 ſionem ducet: hāc ob rē pte Ieſu de mōte Syō
 ad montem oliuarum trans torrentem Cedron
 ingreſſus eſt hortum locum vtiq; tuis miſeris
 dedicatum: z cognitum pro ditione: i quo inter no-

Lados
 id est san-
 ctus.

ctis silentia tristat? es vsq; ad mortem: tedu-
sti: expauiisti/mesticia affectus es / agonisasti:
z sanguineo sudore maduisti: ter patrem ora-
sti: angelico mystrio consolatus es: per tante
pietatis mystrium tuā humiliter imploramus
clementiam: vt doceas nos orare: z tuā volūta-
tem implere: vt digni simus in tuorū seruorū nu-
merum aggregari: per te Iesu Chyste saluator
mundi qui cū deo patre z paraclete viuis re-
gnas: z imperas per secula seculorū. Amen.

In monte Caluarie oratio sexta.

Inuitatorium.

In finem
psalm⁹ Da-
uid pro su-
sceprione
maturina

Adiuutorium nostrū
in nomine domini.
Qui fecit celū z ter-
ram. añ.
Christus semel itol-
uit in sancta eterna
redēptiōe inuēta. ps
Deus de⁹ me⁹
Respice in me
qre me dereliquisti: lō-
ge a salute mea pba
delictorū meorū. De-
us meus clamabo p
diem z nō exaudies
z nocte z non ad in-
sipientiam mihi. Tu
autē in sancto habitas laus israel. In te spera-
uerunt patres nostri: sperauerūt z liberaisti eos.
Ad te clamauerunt z salut facti sunt: in te spera-
uerunt z non sunt confusi. Ego autem sum ver-
mis z non homo: opprobrium hominum z abie-
ctio plebis. Omnes videntes me deriserunt me:
locuti sunt labijs z mouerunt caput. Sperauit
in domino eripiat eum: saluum faciat eum quos

nā vult eū. Quoniā tu es qui extraxisti me de
ventre spes mea ab vberibus matris mee: in te
prolectus sum ex vtero. De ventre matris mee
deus meus es tu: ne discesseris a me. Qm tribu-
latio proxima est: z non est qui adiuuet. Circū-
derunt me vituli multi: tauri pingues obsede-
runt me. Aperuerūt super me os suum: sicut leo
rapiens z rugiens. Sicut aqua effusus sum: et
dispersa sunt omnia ossa mea. Factum est cor
meum tanq; cera liquefscens: in medio ventris
mei. Aruit tāq; testa virtus mea: z lingua mea
adhesit faucibus meis: z in puluerem mortis de-
duxisti me. Quoniam circunderunt me canes
multi: consilium malignantium obsedit me. Ho-
derunt manus meas z pedes meos: dinumera-
uerunt omnia ossa mea. Ipsi vero consideraue-
runt z inspererunt me: diuiserunt sibi vestimen-
ta mea: et super vestem meam miserunt sortem.
Tu autem domine ne elongaueris auxiliū tuū
a me: ad defensionē meā cōspice. Erue a framea
de⁹ alam meā: z de manu canis vnicā meā. Sal-
ua me ex ore leonis: z a cornib⁹ vnicornū humi-
litate meā. Narrabo nomē tuū fratrib⁹ meis: in
medio ecclesie laudabo te. Qui timetis dñm
laudate eū: vniuersum semē iacob glificate eum.
Timeat eū oē semē israel: qm nō sperit neq; de-
sperit deprecationē paupis. Nec auertit facie
suā a me: z cū clamare ad eū exaudiuit me. Apō-
te laus mea i ecclesia magna: vota mea reddā i cō-
spectu timentū eum. Edent pauperes z satia-
rabuntur: et laudabunt dñm qui requirunt euz:
vivent corda eorum in seculū seculi. Remiscē-
tur et cōuertentur ad dñm: vniuersi fines terre.
Et adorabūt in conspectu eius: vniuersae fami-
lie gentiū. Quoniam dominus est regnū: et ipse do-
minabitur gentium. Manducauerūt et adora-

Titul^{us} triu-
phalis Je-
su.

Oratio sancti Hieronymi.

uerunt omnes pingues terre: in cōspectu eius
cadent omnes qui descendūt in terram. Et ani-
ma mea illi uiuet: et semen meum seruiet ipsi.
Annunciabitur domino generatio ventura: et
annunciabunt celi iustitiā eius: populo qui na-
scetur quem fecit dominus. Gloria pa. Sicut.
Pater n^r. Ave ma. *h*. Captabunt in animā
iusti. Et sanguinem innocentēz condēnabunt.

Oratio sancti Hieronymi.

Iesu nazarene rex iudeoz: sofer: nasareos
Basileos: indiom: Jesu hanosry melech
harehudim. Sancte deus: sancte fortis: sancte
et misericors saluator: qui hominem mirabiliter
creatū mirabiliter redemisti: qñ patris signis
miraculis atq; doctrinis: captus: illusus: flagel-
latus: coronatus: et mille opprobrijs imperitus
iudicatusq; signū triūph^{is}: ale crucis sanctā ciui-
tatē egressus in Golgatam hoc est caluarie mō-
tem: propius humeris extulisti trahentib^{us} licto-
ribus: sequētib^{us} cū planctu mulieribus: quo in
loco sumpto aceto et felle expoliatus: pia mēbra
rudi ligno crucis passus ac eleuatus duorū la-
tronū medio nostre redemptionis opus miseri-
corditer et mirabiliter cōsummasti: offerēs te pa-
tri pro peccatis humani generis victimā salu-
tarem et holocaustū vespertinū: per tanta ludi-
bria: penas ac sacramenta quibus celum terrā
q; purgasti tuā immensam implo:amus clemen-
tiam: vt passioni tue: ac morti nos ple cōsoimes
et sacrosancte redemptionis facias esse partici-
pes Jesu Christi saluator mundi. Qui cū deo
patre et paraceto vituis: regnas: et imperas: per
secula seculorum. Amen.

In horto sancti sepulchri
Oratio septima. Inuitatorū.

Oratio sancti Andree episcopi Hierosolymitani. Fo. lxxv.

Adiutorius nostrum in
nomine dñi. Qui fecit
celum et terram. An.
In pace factus est locus
eius. Et in syon habi-
tatio eius. Psalmus.

Notus i iudea de-
us: et in israel ma-
gnū nomē eius. Et fa-
ctus est i pace locus et:
et habitatio eius in syon
Ibi confregit potētias

arcū scutum gladiū et bellum. Illuminans tu
mirabiliter a montibus eternis: turbati sunt om-
nes insipientes corde. Dormierunt somnū suū:
et nihil inuenerūt omnes viri diuitiarū in ma-
nibus suis. Ab increpatione tua deus iacob:
dormitauerunt qui ascenderunt equos. Tu ter-
ribilis es et quis resistet tibi: ex tunc tra tua. De
celo auditū fecisti iudiciū: terra tremuit et quēit.
Cum exurgeret in iudiciū deus: vt saluos face-
ret omnes māuetos terre. Quoniā cogitatio
hominis cōfitebitur tibi: et relique cogitatio-
nis diem festū agent tibi. Tene et reddite do-
mino deo vestro: omnes qui in circuitu eius af-
fertis munera. Terribili et ei qui aufert spiri-
tum principū terribili: apud reges terre. Gloria
patri. Sicut erat. Pater noster. Ave maria. *h*.
In memoria eterna erit iustus. Ab auditione
mala non timebit.

Oratio sancti Andree episcopi
Hierosolymitani.

Emanuel nobiscū deus magnum prin-
cipium: alpha et o. qui consummato no-
stre redemptionis opere inclinato capite tradi-
disti spiritum: cum clamore et lachrymis exau-

In finē in
carmīnib^{us}
canticū ad
Assyrios
psalmus
asaph.

Emmanu-
el. i. nobis
cum deus.

Oratio octana.

audiendus pro reverentia tua: et mox iustorum vi-
rouz officio Ioseph scz et Archodemi impetra-
to a pefide corpore honestissime traditus es se-
pulture / conditus aromatibus myrrhe et aloes /
inuolutus syndone mundissima: positus in mo-
numento nouo marmoreo in horto iuxta duorum
prophetarum illustre testimoniu: Dauid dicentis
Propter hoc letatus est cor meum: et exultauit
lingua mea: insuper et caro mea requiescet in
spe: quoniam non derelinques animam meam
in inferno: nec dabis sanctum tuum videre cor-
ruptionem. Ergo summo diluculo dixisti patri
Domine probasti me et cognouisti me: tu cogno-
uisti sessionem meam et resurrectionem meam.
Quo respondente. Exurge gloria mea: exurge
psalterium et cythara. mox dixisti: exurgam di-
luculo: simulqz cum dicto / aia cum spolijs san-
ctorum rediens ab inferis dimissi corporis res-
umpsit exubias: et nouus homo hoc est Chri-
stus Iesus eiusdem nature alterius glorie pro-
didisti de tumulo primitie resurgentium: appa-
rens multis signis et argumentis: firmans fide
docens ecclesiam: et ad suscipiendum alium pa-
racterum / tuam secula erudiens: te gloriose deus
precibus interpellamus humillimis: vt nos tibi
confixos in cruce / consepultos in monumento
tu spiritu impleas: tua fide confirmes: et cum tu
apparueris vita nostra et nos tecum appare-
mus in gloria Iesu Christi saluatori mundi. Qui
cum deo patre et spiritu sancto viuus / regnas
et imperas per secula seculorum. Amen.

In monte oliueti oratio octana.
Inuicatorum.

Adiutoriu nostru
in nomine domini.
Qui fecit celum et
terra. Antiphona.
Elevata est magni-
ficentia tua super ce-
los deus. Psalm.

Omnes gentes
plaudite ma-
iustibus: tubilate deo
in voce exultationis.
Quonia dominus
excelsus terribilis:
rex magnus super
omnem terra. Sub

In fine p
filijs Cho-
re Psalm
David.

fecit populos nobis: et gentes sub pedibus no-
stris. Elegit nobis hereditatem suam: speciem
Iacob quem dilexit. Ascendit deus in subilo: et
dis in voce tube. Psallite deo nro psallite: psal-
lite regi nostro psallite. Quonia rex omnis ter-
re deus psallite sapienter. Regnabit deus su-
per gentes: deus sedet super sede sanctam sua.
Principes populorum congregati sunt cum deo
Abraham: quoniam dis fortes terre vehementer
elevati sunt. Gloria patri. Sicut erat etc. Pater
noster. Ave maria. Versus. Adorate dominum
in aula sancta eius.

Oratio sancti Gregorii Nazazeni.

Deus virtutu et glie Iesu Christi sol iusti-
tie: qui humane redemptionis itinerariu tu-
na etherij solis periodu pfecisti: de quo dictum
est. Qui sol et occidit: simulqz girat per meridiem:
et flectit ad aquilonem oia lustrans in circuitu pgit
spus in circulo suo reuertit: ita p oia tu candor
lucis eterne es speculu sine macula: or es cu lu-
ce euangelij: circuisti p integerrimi amoris merle

Oratio nona.

dic flexus es p amarissime passionis aquilone:
in circulos tuos reuersus es p gloriosam ascen-
sionem te throno residentem altissimo in po-
sitionibus patris bonis iuocamus in loco vbi ste-
terunt pedes tui: vt corda nostra post te trahas:
et curramus in odore vnguentorum tuorum: que
sursum sunt sapiamus: vbi tu es in dextra dei se-
dens Iesus Christus saluator mundi: qui cum
patre et paraceto viuas: regnas et imperas per
secula seculorum amen.

In valle Josaphat oratio nona.
Inuitatorium.

Canticum
graduum.

Adiutorium nostrum i
nomine domini: qui fe-
cit celum et terram. amen. an.
Surge domine i requiem
tuam: tu es archa sancti-
ficationis tue. ps.

Memento domine
dauid: et omnis
mansuetudinis eius.

Sicut iurauit domino:
votum vouit deo iacob.
Si introiero in taberna-

culum domus mee: si ascendero in lectum strati
mei. Si dederero somnum oculis meis: et palpe-
bris meis dormitationem. Et requiem tempo-
ribus meis donec inueniam locum domino: ta-
bernaculum deo iacob. Ecce audiui eam
in effrata: inuenimus eam in campis silue. In-
troibimus in tabernaculum eius: adorabimus
in loco vbi steterunt pedes eius. Surge domi-
ne in requiem tuam: tu et archa sanctificationis
tue. Sacerdotes tui induantur iusticiam: et san-
cti tui exultent. Propter dauid seruum tuum:
non auertas faciem christi tui. Iurauit domi-

Oratio beati Joannis Damasceni. Fo. lxx.

nus dauid veritatem: et non frustrabitur eum: de
fructu ventris tui ponam super sedem tuam.

Si custodierint filii tui testamentum meum: et
testimonia mea hec que docebo eos. Et filii
eorum vsque in seculum sedebunt super sedem tuam.

Quoniam elegit dominus syon: elegit eam in
habitationem sibi. Hec requies mea in secu-
lum seculi: hic habitabo quoniam elegi eam.

Adiuam etus benedicens benedicam: paupe-
res etus saturabo panibus. Sacerdotes etus
induum salutari: et sancti etus exultatione exul-
tabunt. Illuc produca cornu dauid: paraui lu-
cernam christo meo. Inimicos etus induam con-
fusione: super ipsum autem efflorescit sanctifica-
tio mea. Gloria patri et filio et spiritui sancto. Si-
cut erat in principio. et. Pater noster. Ave ma-
ria gratia plena.

Uersus.
Exaltata est sancta dei genitrix super choros an-
gelorum ad celestia regna.

Oratio Joannis Damasceni.

Deus dei patris ac virginis matris vni-
genite Iesu Christe Emmanuel ac verus
Messias: qui virginalem aulam in qua habita-
tores eligere dignatus es: sanctificans taberna-
culum tuum altissime: et templum tuum sancti-
pneumatis umbra refrigerans: vt nulla anti-
que culpe labe inficeretur: nec ullis patrie preua-
ricationis infamias teneretur obnoxium: sed co-
cedens nature virgo deipara primum dulcem
resoluta in mortem inde corpore simul et ani-
ma celestibus regnis inferretur honore qui ta-
lem decuit filium et gloria que talem decuit ma-
trem: vt scilicet super omnes angelorum ordi-
nes ad celestia regna leuaretur: cunctis gratie et
glorie tunc quidem in vallis Josaphat medio

Messias
id est vnus
vel Chris-
tus.

Oratio decima.

celestia signa patuere: et nunc quoque virginis corporis manent reliquie suauissimi odoris: ut dicere liceat in laudem virginis matris tue. *Ista est speciosa inter filias Iherusalem: sicut vidisti eam plenam charitate et dilectione: in cubilibus: in horis aromatum: ista est que ascendit per desertum: deliciis affluens: intra super dilectum suum: in huius matris tue virginitate: ac angelorum regine honore: te supplices oramus: ut eius interuentu pium iudicem te experiamur: cum veneris rationem ponere seruus tuus in eadem valle Josaphat et qui venisti redimere perditos: nolis dampnare redemptos Iesu Christi saluatori mundi. Qui cum patre et paraceto uiuis regnas: et imperas per secula seculorum. Amen.*

In templo Solomonis. Ps. x. Inuitatorum.

Adiutorum nostrum in nomine domini. Qui fecit celum et terram. Sit nomen domini benedictum. Ex hoc nunc et usque in seculum. Antiphona. Ego autem in multitudine misericordie tue introibo ad domum tuam: adorabo ad templum sanctum tuum: et confitebor nomini tuo. Psalmus.

Psalmus
vel laus cantici
filii
Chore se-
cunda fab-
bati.

Magnus dominus et laudabilis nimis in ciuitate dei nostri: in monte sancto eius. Fundatur exultatione vniuersae terre: mors spiritus latera aquilonis ciuitas regis magni. Deus in domibus eius cognoscetur: cum suscipiet eam. Quoniam ecce reges terre congregati sunt: conuenerunt in unum. Ipsi uidentes sic admirati sunt conturbati sunt: commoti sunt tremor appie-

Oratio beati Effrem abbatis. Fo. lxx.

hendit eos. Ibi dolores ut parturientis: in spiritu uehementi coteret naues Tharhis. Sicut audiuius sic uidimus in ciuitate domini uirtutem: in ciuitate dei nostri deus fundauit eam in eternum. Suscepimus deus misericordiam tuam: in medio templi tui. Secundum nomen tuum deus sic et laus tua in fines terre: iusticia plena est dextera tua. Detetur mons syon: et exultet filie iude propter iudicia tua domine. Circundate syon et cōplectimini eam narrate in turribus eius. Domine corda uestra in uirtute eius: et distribuite domos eius ut enarretis in progenie altera. Quoniam hic est deus deus noster in eternum: et in seculum seculi ipse reget nos in secula. Gloria patri et filio: et spiritui sancto. Sicut erat in principio et nunc et semper. Pater noster. Ave maria. Amen. Introibimus in tabernaculum eius: adorabimus in loco ubi steterunt pedes eius.

Oratio beati effrem abbatis.

Deus magne et mirabilis: quem celi et terre ambitus in sua maiestate non capiunt: sed in humane carnis angustia Nazareth suscepit: Bethleem edidit: Ephraim enutriuit: Hierolyma audiuit doctores dicentem. hec uia ambulate in ea: et intra ueritatem templi artos parietes tota recepta est maiestas deitatis: id quod Solomon ille rex pacificus: et templi extractor: preuerentia mirabatur: dicens. Celi celorum te non capiunt. Deus gloriose quantum inus hec domus quam edificaui. Mirum dictum assumpto homine nostre paruitati cōmensuratus es: cepisti breui loco teneri uirtutes: et miracula multa in templo proficiens: ut fieret quod Malachias propheta predixerat. Erit gloria domus nouissime maior quam prime: quando uenisti ad templum sanctum tuum orator domine: et angeli testamenti quem diu

Peroratio.

expectauimus: te rogamus precibus altissimis
ret pacifice: et summe sacerdos: vt digni simus
inter membra ecclesie militantis censer: et in ma-
gno iudicij die inter triumphantis ecclesie filios
numerari. Per te Iesu Christe saluator mundi/
Alpha et o principium: et finis pime: et nouissi-
me. Qui cum patre et paraclete uiuis regnas: et
imperas. Per secula secula seculorum. Amen.

Finit perutile hoc opusculuz optimi culusq;
Christiant lectioe dignissimum: cui Itinerario
nomen est: in Tomos decem sectum: variarum
vrbium: regionum: insularuz: ac locorum Terre
sancte situm complectens: ab excellentis ingenij
viro Domino Bartholomeo a Saligniaco se-
dis apostolice pthonorario: ac vtriusq; iuris p-
fessore prestatissimo magnis laboribus conditu
Lugduntq; in edibus honesti ac industrialis
cographi Gilberti de Villiers impressuz. Anno
a virginis partu Millesimo quingentesimo. xxv.
die duodecimesimo Mensis Augusti.

FINIS.

Regestum.

In Regestum abecedariu lo-
corum: atq; rerum in hoc Itinerario comprehen-
sarum: cuius noticiam vt habeatis lectores scilicet
rote sententias hic annotari a litera principa-
liori: addito numero paginaruz: quum esset liber
paruus sit: nec colunelis interceptu satis visum
est solum foliorum numerum annotare.

De litera A.

Abhe pletas ad terrā sanctam.	fo. v.
Achille mons dauid.	fol. l.
Accubitus Lypri.	fo. xviii.
Aircon ptholomaida.	fol. xxv.
Adrianus imperator.	fo. xxv.
Ager cretensis bis metitur.	fo. xlii.
Agyros grece sanctus latine.	fol. lxi.
Ager damascenus.	fo. liii.
Ager acheldemac.	fol. l.
Aliud exemplum.	fol. lviii.
Arbores terre sancte que sint.	fo. xxi.
Albante descriptio.	fo. xi.
Altaria duo in monte Caluarie.	fo. xxviii.
Altare in loco trium regum.	fo. lii.
Allobrogum oppidum.	fo. xxviii.
Amenitas terre sancte mirabills.	fo. xxi.
Antrum Pelagie.	fo. xlii.
Apparitio virginis gloriose.	fo. xxvii.
Appollonij peregrinatio vana.	fol. vi.
Apparitio Magdalene.	fol. xxvii.
Arietes caudati in Lyprio.	fo. xviii.
Arbores terre sancte que sint.	fo. xxi.
Armeniorum ritus: et sacra.	fol. xxxi.
Arabum mores.	fo. xxi.
Arabia triplex.	fo. xi.
Argumentum a fontiori.	fo. lii.
Aler sois.	fol. xxi.

Regestum.

Ascensio virg. Marie	fo. xl.
Attium domus Lapphe	fo. xxxv.
Atbanatos. i. immortalis	fo. lxiij.
De litera. B.	
Baptismus ignis.	fo. lliij.
Baptismi Christi locus	fo. xliij.
Balsami hortus	fo. lliij.
Balduini excellens sepulchrum.	fo. xxix.
Bethphage dispositio describitur.	fo. xliij.
Bethgala vnde nomen habeat	fo. xliij.
Bethsaida oppidū triū apostolorum	fo. xlvij.
Bethsaida nunc dirupta	fo. xlvij.
Bethulia prope Balyim	fo. xlvij.
Bethania vbi sit	fo. xliij.
Bethleem sacratissima	fo. li.
Bethleem situs	fo. li.
Biduini	fo. xxxij.
Bone litere venetis	fo. viij.
Bonassa quid apud nautas	fo. xij.
Botrus Cipri vnde dicatur	fo. xvij.
Buticelle oppidum	fo. liij.
De litera. C.	
Canes mire conditionis	fo. xv.
Candia insula atq; Creta	fo. xij.
Cana Galilee	fo. xlvij.
Capharnaum vibs inclpta	fo. xvij.
Cande arietum admirabiles	fo. xvij.
Carcer domini	fo. xxvj.
Castrum Cepheth vbi	fo. xlvij.
Castrum mali consilij vbi	fo. i.
Castrum Bonichal vbi	fo. xlvij.
Clausus Christi in mare missus	fo. xvj.
Cecitas Iudeorum	fo. xxxix.
Lenobium diui Joannis Baptiste	fo. lliij.
Lenobium diui Hieronymi	fo. liij.
Lenobia Rhodi.	fo. xv.

Regestum.

Lenobium diui Basilij.	fo. xliij.
Lenobium sancti Francisci.	fo. xij.
Lesalonte insula qualis.	fo. xij.
Lenobium sancti Francisci in Bethleē	fo. vj.
Lesi reges triginta duo.	fo. xij.
Lesarea maritima.	fo. xij.
Lesarea philippi vbi.	fo. xliij.
Lhumere insule descriptio.	fo. xij.
Lypri regni descriptio.	fo. xvij.
Lyprius ditionis venetorum est.	fo. xvij.
Luitas machabeorum.	fo. lv.
Luitas hellesponti.	fo. xliij.
Liserna David in Bethleem.	fo. li.
Colossenses.	fo. xliij.
Colossos.	fo. xliij.
Columna Christi pars.	fo. xxvj.
Colūna Jesu.	fo. xxvj.
Comitas auctoris.	fo. liij.
Compassio militum.	fo. xxx.
Contemplatio nature iucunda.	fo. liij.
Cphoon insula.	fo. xv.
Coron ciuitas.	fo. xliij.
Corosaym vibs olim inclpta.	fo. xlvij.
Corosaym nunc diruta.	fo. xlvij.
Corpus sancti Joannis montisfortis.	fo. xvij.
Cripta due.	fo. xliij.
Cripta sancti Jacobi minoris.	fo. xli.
Cripta Magdalene.	fo. xliij.
Crux preciosa ex pelui facta.	fo. xv.
De litera D.	
Dan tribus vbi fontem acceperit.	fo. xliij.
Deploranda Rhodus.	fo. xvij.
Deploratio Rhodi.	fo. lvij.
Distantia trium cructum.	fo. xxvij.
Descriptio insularum Rhodi.	fo. xv.
Destitutio templi Solomonis.	fo. xxxvij.

Regestum.

Destructio templi per Romanos.	fo. xxxviii.
Doctores grecorum	fo. xxxix.
Domus Jacob patriarche	fo. l.
Domus Symeonis	fo. l.
Domus diuitis Epulonis	fo. xxxvii.
Domus Joachim et Anne	fo. xxxvi.
Domus Symonis leprosi	fo. xlii.
Domus sancte Marthe	fo. xlii.
Domus sancte Magdalene	fo. xlii.
Domus Abachuc prophete	fo. l.
Domuncula sancte Martie	fo. xli.
Domus zacharie et Elisabeth.	fo. liii.
Domus calphe cum templo	fo. xxvi.
Domus peregrinorum in Joppe	fo. xxii.
Doctores refuscitatio	fo. xxviii.
Due sententie in Chistu prolate	fo. xxxviii.
De littera. E.	
Ebron antiqua	fo. liii.
Ebron noua	fo. liii.
Effraym vrbis	fo. xxi.
Emaus oppidū dictam nycopolis	fo. xxiii.
Eucharistie sacramentū in septem	fo. xxxii.
Eue formatio	fo. liii.
Errores iacobitarum	fo. xxxi.
Euboyca prouincia	fo. xv.
Exhortatio ad principes	fo. lvi.
Exhortatio ad summum pōtificem	fo. xxxvi.
Exhortatio ad peregrinos	fo. xxi.
Exhortatio ad principes	fo. liii.
Exhortatio ad principes xpianos	fo. xvi.
Exules latini terrā sanctam incolunt	fo. xxx.
Exdrelon campus.	fo. xlv.
De littera. F.	
Fabrica templi sancti sepulchri	fo. xxx.
Famagusta vrbis fortissima	fo. xvi.
Facetia falsa	fo. xxxii.
Fons	

Regestum.

Fons helisel.	fo. xlv.
Fons Salutifer sarracenis.	fo. liii.
Fons mirabilis Venetis existens.	fo. ix.
Fons in monte Carmeli mirabilis.	fo. lv.
Fonticus Venetiarum.	fo. liii.
Fons Iesu benedictus.	fo. xlvii.
Fons draconis.	fo. xxxii.
Fons saluificus.	fo. xxviii.
Formatio Ade.	fo. liii.
Foramē crucis Chisti sacrosanctum.	fo. xxxv.
Foramina miraculose facta.	fo. xxxviii.
De littera G.	
Galilea insignis.	fo. xlv.
Galilea duplex.	fo. xlv.
Galgala diruta.	fo. xlii.
Gallorum pugnacitas.	fo. lvi.
Gallorum libertas Venetis.	fo. ix.
Garganus iustus.	fo. xi.
Gaudiū peregrinorū i visiōe terre sancte.	fo. xix.
Gelboe mons.	fo. xix.
Godofredi sepulcrum.	fo. xxx.
Georgianorum natio.	fo. xxxii.
Gethsemani ville descriptio.	fo. xli.
Georgianorum pugnacitas.	fo. xxxi.
Gerre sycule.	fo. liii.
Grecorum natio in templo.	fo. xxx.
Greci presbyteri.	fo. xlii.
De littera H.	
Habitus peregrinorum.	fo. x.
Habitant: Hierosolymis plures Chistiani ex trance conditionis.	fo. xxxii.
Habitus Chisti in cruce qualis.	fo. xxxv.
Abundantia salis in Lipio.	fo. xvi.
Hieremie planctus.	fo. liii.
Helisus propheta,	fo. xlv.
	b

Regestum.

Helene Imperatricis feruens zelus erga Ter-
ram sanctam. fo. xxviii.
Heracles hyssoria. fo. xxv.
Hermion mons. fo. xlvj.
Hortus Balsami. fo. liii.
Hubertas Terre sancte. fo. xxi.
Ishmael agarenos id est sarracenos genuit. fo. llo. xxxliij.

De littera J.

Jarchas peregrinus. fo. liii.
Jacopitarum ritus in sacris. fo. xxxi.
Jacynthum insula. fo. xij.
Jacopitarum natio in templo. fo. xxxi.
Janta vibs vbi sit. fo. xij.
Jamenorum mores. fo. xxxiiij.
Imperium. fo. lvi.
Iacobus minor electus in episcopum Iheroso-
lymitanum. fo. xxvi.
Insigne factum Conrad. fo. lix.
Insule Rhodiorum. fo. xv.
Insula coisice. fo. xij.
Insula Creta. fo. xij.
Insigne factum Christianorum. fo. xliij.
Institutio nominis Ade. fo. liii.
Joppe descriptio et portus. fo. xxxij.
Isachar fors. fo. xxxi.
Iter ab hystria in Constantinopolim. fo. xi.
Iudeorum mores in sacris. fo. xxxij.

De littera L.

Latinorum natio. fo. xxxi.
Lans Iherusalem. fo. xxv.
Laudes Terre sancte. fo. xix.
Lectio diligens. fo. xxi.
Lectus Ade et Eue. fo. liij.
Lepida comparatio. fo. xxxliij.
Leucolia pulchra. fo. xvi.
Liberalitas magni magistri Rhodiorum fo. lvi.

Regestum.

Libanus mons describitur. fo. xlix.
Lycostatos insignis locus. fo. xxxvi.
Locus studiorum sancti Hieronymi. fo. liij.
Locus captivitatis Chusii. fo. lvi.
Locus iudicii generalis. fo. xli.
Locus virginis sub cruce. fo. xxviii.
Locus victionis Chusii. fo. xxvii.
Locus insignis symboli apostolici. fo. xliij.
Locus ascensionis Chusii. fo. xliij.
Locus agonie Iesu. fo. xli.
Locus Thome apostoli. fo. xxvi.
Locus stelle apparentis. fo. i.
Locus plenius pietate. fo. xxxliij.
Locus dominice natiuitatis. fo. xliij.
Locus partitionis vesium Chusii. fo. xxxv.
Locus predicationis Iesu. fo. xlix.
Locus crucificationis. fo. liij.

De littera M.

Magnum imperium Iudeorum. fo. xxxij.
Maria de philermo. fo. xliij.
Mara euangeliste templum. fo. xliij.
Mare mortuum mirabilis nature. fo. xlv.
Maronitarum natio et mores. fo. xxxij.
Mathie euangeliste locus. fo. xxvi.
Mensa Chusii et apostolorum. fo. xlvij.
Mecha vibs machometi. fo. xx.
Mensura sancti sepulchri. fo. xxx.
Merhodus peregrinationis sancte terre. fo. liij.
Messis balsami. fo. liij.
Miranda victoria. fo. lviij.
Miracula Iherico. xliij.
Miraculum virginis gloriose. fo. xxxix.
Miraculum super sepulchrum domini. fo. xxxix.
Mira politia Armeniorum. fo. xxxij.
Miraculum pulchrum. fo. liij.
Miraculum stupendum. fo. li.
Miraculum reliquiarum sancti Joannis. fo. lv.
k ij

Regestum.

Miraculum crucis	fo. xvij.
Miraculum sancti Lazari	fo. xvij.
Miratu digna res	fo. x.
Miraculum piscine Syloe	fo. xxxvij.
Mysteria Terre sancte	fo. liij.
Modona ciuitas.	fo. xij.
Mos plus peregrinorum	fo. x.
Mons Garganus	fo. xi.
Mons offensionis	fo. xliij.
Monachi Grecozum prelati.	fo. xxxj.
Mons Carmeli	fo. lv.
Montes in circuitu Hierusalem	fo. xliij.
Montis quarerane situs	fo. xlv.
Mons Syon	fo. xliij.
Mons tentationis Christi	fo. xlvj.
Mons Christi	fo. xlvij.
Mons sancte crucis altissimus	fo. xvij.
Mons aureus.	fo. xi.
Murlegi venatici in Lypio	fo. xxj.
De litera A.	
Natatoria Syloe vbi	fo. xlii.
Nationes Christianorum narrantur	fo. xxx.
Natio Latinorum	fo. xxxj.
Natio Grecorum	fo. xxxj.
Natio Iacobitarum	fo. xxxj.
Natio Nestorianorum	fo. xxx.
Natio Georgianorum	fo. xxxij.
Natio Surianorum	fo. xxxij.
Natio Armentorum	fo. xxxj.
Natio Viduorum	fo. xxxij.
Natio Samaritanorum	fo. xxxij.
Natio Indianorum	fo. xxxij.
Natio Abaronitanorum	fo. xxxij.
Natio Achorisabeorum	fo. xxxij.
Natio Sarracenorum	fo. xxxij.
Natio Iudeorum	fo. xxxij.

Regestum.

Natio Nubianorum.	fo. xxxij.
Natio Tamenorum	fo. xxxij.
Navigatio Hierosolymitana.	fo. x.
Nazareth benedictae situs	fo. xlvj.
Naym ciuitas vbi sit	fo. xlvj.
Nomina vrbis sancte	fo. xxv.
Neptalim fors	fo. xxxj.
Notula pulchra de terra sancta	fo. xxxj.
Notula digna	fo. xxv.
Notabile verbum	fo. xxxj.
Notatu digna	fo. xx.
Notiter inuente terre	fo. lvi.
Nychopolis vrbis	fo. xliij.
De litera B.	
Obitus Christi versus occidentem	fo. xxvij.
Obitus virginis Marie	fo. xxvj.
Obitus peregrini nostri absorpti in Iordane	fo. xliij.
a crocodillo	fo. xliij.
Obitus peregrini in itinere Hierico.	fo. xlvj.
Odor precipuus sanctorum locorum	fo. vi.
Opinio Iosephi	fo. xliij.
Oratio Christi insculpta in rupe	fo. xlv.
Ortus Iordanis et fluxus	fo. xliij.
Ordo peregrinationis mortis Syon.	fo. xxvj.
De litera P.	
Padouana vrbis	fo. viij.
Palme multe in Bama	fo. xliij.
Palatium Venetorum ducale	fo. ix.
Palestina descriptio	fo. xix.
Paphos antiqua vrbis vbi Machabei fuerunt	fo. xlvij.
martyrisati	fo. xlvij.
Panthera insule descriptio	fo. xj.
Paruus Iordanis	fo. xlvij.
Parentie portus vbi sit	fo. x.
Pentapolis regio	fo. xlv.
Pelagie sancte antrum	fo. xliij.

Regestum.

Deplum Hieronice.	fo. xxxviii.
Peroatio auctoris.	fo. lvi.
Petra deserti.	fol. xx.
Pena Judeorum.	fo. xxxix.
Philippus deviliers magnus Rhodiorum mgf. f. lvi.	fo. ix.
Pictura antiqua Venetis.	fo. x.
Pietas Venetorum in peregrinos.	fo. xxxviii.
Pylati domus.	fol. xvi.
Pisces volantes.	fol. xvi.
Pythagore peregrinatio.	fo. liii.
Roma paradisi in Lypio.	fol. x.
Roma toto anno in arboribus.	fo. xxi.
Rortus Rhodi.	fo. xliii.
Rorta ferrea.	fo. xxxv.
Rorta Aurea.	fol. xxxv.
Rorta speciosa.	fo. xxxvi.
Rorta fontis Syloe.	fo. xxxvi.
Rorta aquarum.	fo. xxxvi.
Rorta octava.	fol. xxxvi.
Rorta Bentamyn.	fo. xxxvi.
Rorta Herquillij.	fo. xxxvi.
Rorta David.	fo. xxxvi.
Rorta piscium.	fo. xliii.
Rorta negotiorum.	fo. xxxvi.
Rorta iudiciaria.	fo. xxxvi.
Rorta Effrayn.	fo. xxxvi.
Rortus Iymelion.	fo. xvi.
Rorta gregis.	fo. xxxvi.
Platonis peregrinatio.	fo. liii.
Prefbyter legis.	fo. xxxvi.
Prefidium Rhodiorum militum.	fo. lvi.
Preparatio peregrinorum qualis.	fo. v.
Proverbium marinum.	fo. xvi.
Psalmus Cantici filius Chore.	fo. liii.
Psalmus pro torcularibus.	fo. lxi.
Psalmus p. ea que hereditate consequitur.	fo. lxi.

Regestum.

De littera B.

Quarantane mons in quo Christus ieiunavit
quadraginta diebus / et totidem noctibus: in quo
etiam tentatus fuit a diabolo.

fo. xlv.

De littera K.

Ratio huius operis.	fo. liii.
Ratio decem Tomorum.	fo. viii.
Reditus cum epilogo.	fo. lv.
Regnum Saze.	fo. liii.
Regnum Iuda vbi.	fol. xix.
Regnum Israel vbi.	fo. xix.
Religiosi terram sanctam incolentes.	fol. v.
Res digna miratu.	fol. xliii.
Res miranda.	fo. xli.
Respublica Venetorum.	fo. ix.
Ritus militum creandorum.	fo. xxx.
Rhodus alta.	fol. xliii.
Rhodiani olim colossenses dicti.	fo. xliii.
Rhodensium dominorum humanitas.	fo. xliii.
Rosa hiericontina.	fol. xlv.
Ruyna.	fol. x.

De littera S.

Sacellum virginis Marie.	fo. xxxvi.
Sacellum angelorum.	fol. xxxviii.
Sacellum Baptiste.	fol. xxxviii.
Sathalie golphus.	fo. xvi.
Sacellum Bagdalene.	fo. xxxviii.
Sacellum Laureti.	fo. xlvii.
Sacellum virginis.	fo. li.
Sacellum sancte Catharine.	fo. liii.
Sacellum Caluarie montis.	fo. xxxviii.
Sacellum sancte Marie.	xxxviii.
Salutatur Sultanus.	fo. xxi.
Samaritani.	fo. xxxv.
Sancte Egyptiace Sacellum.	fo. xxxv.
Sancte Ensemle sepulchrum.	fo. x.

Regestum.

Saxum sancti Petri.	fol. xxiii.
Sarracenorum fetor.	fol. xxxiiij.
Saluus conductus peregrinorum.	fo. xxij.
Senex de montanis.	fo. xxxij.
Senes Venetorum	fol. ix.
Sedes episcopalis.	fo. xxxv.
Sepulchrum sancti Joseph.	fo. xxxix.
Sepulchrum regum Josaphat.	fo. xli.
Sepulchrum Lazari.	fol. xliij.
Sepulchrum Thariatot.	fo. liij.
Sepulchrum Zacharie prophete.	fol. xl.
Sepulchrum virginis glosez eius descriptio. f. xi.	fo. xxxix.
Sepulchrum dominici dispositio.	fo. xxxviii.
Sententie due in Christum prolate.	fo. xxxviii.
Sepulchrum Digenis.	fol. xliij.
Sepulchra regum Godofredi et Balduini de Buillon.	fol. xxxix.
Signa mitre deuotionis.	fo. v.
Signa indulgentiarum.	fo. xliij.
Situs Venetiarum.	fol. viij.
Situs Civitatis sancte.	fol. xxxiiij.
Sydon vetus et noua.	fo. xliij.
Scelus Pisanozum.	fo. xxv.
Scopus libi.	fol. liij.
Schola beate virginis marie.	fol. xxxviii.
Spelunca instrumetorum dnice passionis. f. xxvij.	fo. xxxviii.
Situs montis Caluarie.	fol. xxx.
Sortes tribuum Israel.	fol. xxx.
Symeonis fons.	fo. xliij.
Syria multipler.	fo. xliij.
Statua Apollinis.	fol. xliij.
Statua salis in segor.	fol. xlv.
De litera. L.	
Thabor mons illustris.	fol. xlvij.
Templi descriptio.	fol. li.
Templi Solomonis descriptio.	fo. xxxviii.
Templum Nazareth.	fol. xlvij.

Regestum.

Templi beate virginis de spasmo.	fo. xxxviii.
Templum sancti Jacobi.	fo. xxxiiij.
Templum sancti Marci.	fo. viij.
Templum sancti Joannis baptiste.	fo. xv.
Tempestas valida orta in mari.	fo. xi.
Tempestas valida.	fo. xliij.
Terre in hoc libro descripte.	fol. liij.
Terremotus Lypil.	fo. xlvij.
Therabyntus antiqua.	fol. v.
Torrent cedron.	fo. xxxix.
Turris fortissima nomen domini.	fo. liij.
Turris sancti Nicolai.	fo. xliij.
Turris phazeth.	fo. xxxv.
Turpis comparatio.	fo. xxxiiij.
Tyberias vibs maritima.	fo. xlvij.
Tyrus famosa vibs.	fo. xlvij.
Tria tabernacula in monte Thabor.	fo. xlvij.
Triclinium in cana Galilee.	fo. xlvij.
Tripolis vibs opulentissima.	fo. xliij.
Transitus gloriose virginis.	fo. xxxv.
Tredecim arbores oliuarum.	fo. xliij.
De litera. A.	
Vallis Syloe et eius loca	fo. xliij.
Vallis Bassaym vbi	fo. liij.
Utilitas huius operis	fo. viij.
Videre per transfennam	fo. viij.
Vires Europe	fo. lviij.
Vinee Engaddi vbi	fo. liij.
Virgo gloriosa	fo. liij.
Vltio regis Anglie	fo. xxxv.
Vbs ampliata	fo. xxxv.
Verbū notandum	fo. xxxv.
Vatrapete Armeniorum	fo. xxxv.
Variis ritus	fo. xxxiiij.
Venatio regia	fo. xliij.
Vides Decapoleos	fo. xlvij.
¶ Finit Regesti.	

Anastrophe ad
Lectores.

Aberis cādidī lectores Itinera
rii nostri compendiarīam deseri-
ptionem: et rerum que notatu di-
gnavidebantur commētariolum
his typis multa opera traductū.
Qua oratos vos velim in pūnc-
pio: ne offendamini sermone rudiusculo: sciētes
nihil esse omnium in re litteraria qđ exactū si-
mul esse possit: et tumultuariū. Multa enim ho-
rum vt sois et tēpus ferebant congesta sunt: quo
accidit: vt bonam docte scriptiois partem ma-
ris incōmoda: nautica turba: procellarum fra-
gor: tempestatis metus: acris intēperies: Tur-
charum perfidia: fatiscens corpusculum nobis
ademerint: neq; id solum: verumetiam sunt nō
parum multa rerū / atq; locorū pūdeter omīssa
que forte alijs videbuntur nouo digna libello.
Vobis autem qui res ipsas / et sacras magis de-
scribere animi fuit visa sunt vel leuia: vel ridicu-
la. Quamobrem summa ope a nobis laboratū
est: vt sacratoria loca graphice describeremus: et
inibi pro rerum gestarū opportunitate flosculos
quosdā ameniorum pratorum colligeremus: et
pijs amoris scintillulas quasdā iaculareretur: qui
bus lectoris: et auditoris mens vel oblectaret:
vel accenderetur. Porro de rebus minimis vt
pote de moneta: de annona: de penu: de vesti-
bus: de electuarijs: et id genus prouisiunculis:
indignum rati sumus nostras carthas onera-
re: maxime quod hec omnia Venetijs probe do-
ceātur peregrini. Nec quemquam tam ineptum
ducimus / qui habita proborum virozum copia
non velit de tam longe itineribus / et exteris

Oratio cuiusdam peregrini gallici.

terris edoceri. Quod si erratula quedam sint
obula bonarum litterarum professorib; oratos
vos volo: pūmum donate hāc culpam Bartho-
lomeo vestro a Saligniaco: qđ doctores vos ma-
gis optat qđ lectores: deinde calchographice ar-
tis iniustam operam expēdite: qđ tametsi summa
sit omnifariam: tamen absq; mundis esse nō pos-
test. Perinde comitatis vestre cōsili fratres chri-
stiani: ne quicquam veremur lege repetūdarū
apud vos vigeri: si geminas orationes velut
posthumam prolem huius commentarioli nos-
tri calci adiecerimus: id enim vt ageremus in
causa pietas fuit: vt autem serius efficeremus
socordia / que tamen apud vos venie locum inue-
niet: si memineritis ex multis membris quib;
liber noster conflatus est serius fuisse repertas.

Oratio prior peregrini cuiusdam gallici
quā habuit dei spiritu plenus post exactā
sacrorum locorum visitationem regressus
in monte Caluarie.

Esie Jesu Quissem clementissime mūdī salua-
tor: qui inter reliqua tue diuine bonitatis dona
mibi indignissimo peccatori concessa hoc singu-
lare beneficium contulisti: vt piam voluntatem
adeundi Terram sanctam ab ineunte pueri-
tia immisisti: et facultatem tam in rebus qđ in mē-
bus: vt sancti mrorum complere possem dedi-
sti. Ecce nunc desyderij mei compos euasi: nunc
loca omnia tuis mysterijs insignita quanta va-
lui deuotione visitant: et nunc ad hunc sacrosan-
ctum Golgatha montem hoc est Caluarie lo-
cū regressus sum: in quo tu pientissimus mūdī
redemptor superata omnis amoris mensura

Oratio cuiusdam peregrini.

Immensa clementia motus copiosa illam redēptionem flagris: spiritus: spiritus: syndone: pura: arundine: clavis: sponsa: i cruce patraſti. Conſcius mortis tue ſacroſancte ⁊ multoꝝ peccatorum meoꝝ te oro: tibi ſuplico: te obſecro: ſi inueni gratiam in oculis diuine clemētie tue dona mihi in hoc loco mortis tue emori: ſi quid grati ſunt coram te noſtri labores: ecce in manus domine commendo ſpiritum meum: vt qui innocentiffimam vitam tuam viuendo imitari non potui: ſaltem reus ego peccator: tibi agnoscet tollenti peccata mundi ⁊ innocentiffime/patientiffime/humillime pio me morienti ſimilis quoquomodo ſiam in hoc loco moriendo Jeſu Chriſte ſaluator mundi. Amen.

Admirabilis res/vix vltimo huius orationis verbo expreſſo animam efflauit indubie a ſanctis angelis exceptā: ⁊ in ſyderea regione euectam: corpusculum autem in eccleſia montis Sponhoneſſe traditum eſt ſepulture.

Oratio altera peregrini cuiusdā germani habita in vertice montis Oliueti poſt viſitationem locorum ſacrorum Terre ſancte.

Jeſu Nazarene rex Iudeoꝝ imperator celi: ⁊ terre: qui humane nature amore celo deſcendiſti empyreo/virgineo vtero receptus nouem meſium ſaſtidia tolerans/natus paupercula matre in medio animalium: ⁊ in ſtabulo reclinatus: et per omnem paupertatem patientiam atq; laborem enutritus huius terre loca inſignibus conſecraſti myſterijs: conceptus miſtico ſpiramine: ⁊ angelica ſalutatione in Nazareth. Natus virgineo partu in Bethleē: fugiens iram ſent Herodis in Egyptum conuerſatus: in Ephamaō

Oratio cuiusdam peregrini.

predicans: ⁊ docens in iudea Galilea atq; Samaria ⁊ in ſancta Hieroſolymozum vbe myſteria tua conſummans: vt figurarūt enigmata patriarcharum/figure legis/ ⁊ prophetarū oracula. Ecce Jeſu Chriſte ſaluator mundi traſiſti me in odorem vnguentozum tuozum: traſiſti me ſama quēde te exiſti in omnem regionem: quod ſcilicet pertraſiſti benefaciendo ⁊ ſanando omnes agros atq; oppreſſos: ideo clementiſſime mundi ſaluator: ⁊ amice publicanoꝝ/qui peccatoꝝ res rectis: ⁊ māducas cum eis: ideo et vltimis finibus Europe huc veni: ⁊ loca p te ſacris operibus inſignita quanta preualuit deuotione viſitauit: ⁊ nunc poſtremo hunc montem Oliuarum conſcendi: ex quo docente euangelio tu poſt longam peregrinationem ad celos vnde veneras remeaſti: iuxta pphete tui oraculum. A ſummo celo egreſſio eius: ⁊ occuſus eius vſq; ad ſummum eius. iuxta tuam ipſius vocem in euangelio tuo deſcriptā. Exiui a patre ⁊ veni in mundū iterum relinquo mundum: ⁊ vado ad patrem: ita probant veſtigia pedum tuozum ſacroſanctoꝝ vertici huius mundi impreſſa: hic ergo eleuata eſt magnificentia tua ſuper celos deus: hic aſcēdiſti in altum captiuam ducēs captiuitatē ⁊ dans dona hominibus: hic aſcendiſti in tribulatione deus: hic aſcendiſti iter pandens a nobis: hac via meis viribus te ſequi nō poſſum Jeſu glorioſe triumphator celi ⁊ terre. Fateor: hūiliter ſi in Scythia India/ aut Albania loc⁹ eēt tuis myſterijs conſecratus: ſequeretur te p maria: ſaltus: montes: ⁊ flumina tua gratia roboratus: ſed hac via te ſequi non poſſum/ viuens in corpore: iuxta ſententiam/qua dixiſti. nemo aſcendit: in celum niſi filius hominis qui eſt in celo: ergo pleniffime redemptio: mundi per natiuitatē

Oratio cuiusdam peregrini.

tuam/vitam/passionem/sepulturam/descensum
ad inferos/resurrectionem et gloriosam hanc
ascensionem. Te obsecro trahere possit: ut te
cum partem habeam in domo patris tui: ubi mul-
te sunt mansiones: et videam bona domini dei
mei in terra viventium: atque in eternum laudem
et benedicam te Iesu Christe saluator mundi: qui
cum deo patre vivis: regnas et imperas per om-
nia secula seculorum. Amen.

Levanta *L* or o jordan *L* emiendo

*D*ora *D*el salu *o*rdel

*u*piensas *ponenel* *congrandis*

an *D*aras *con*gusto *E*nguien *E*sta

o *o*jos *de* tu *en* tendimiento *A*

sal uador *D*e *L* mundo *n*

ne *L* *con* gran *q*uissima *f*ee *t*ue

sto *E*nguien *E*sta *A*nima

o *o*s *D*eniente *n*adimiento *A*

[Faint, mostly illegible handwritten text in a cursive script, likely from a 17th or 18th-century manuscript. The text is mirrored across the page, suggesting bleed-through from the reverse side.]

[The reverse page of the manuscript, showing faint, mostly illegible handwritten text in a cursive script, likely from the 17th or 18th century. The text is mirrored across the page, suggesting bleed-through from the front side.]

